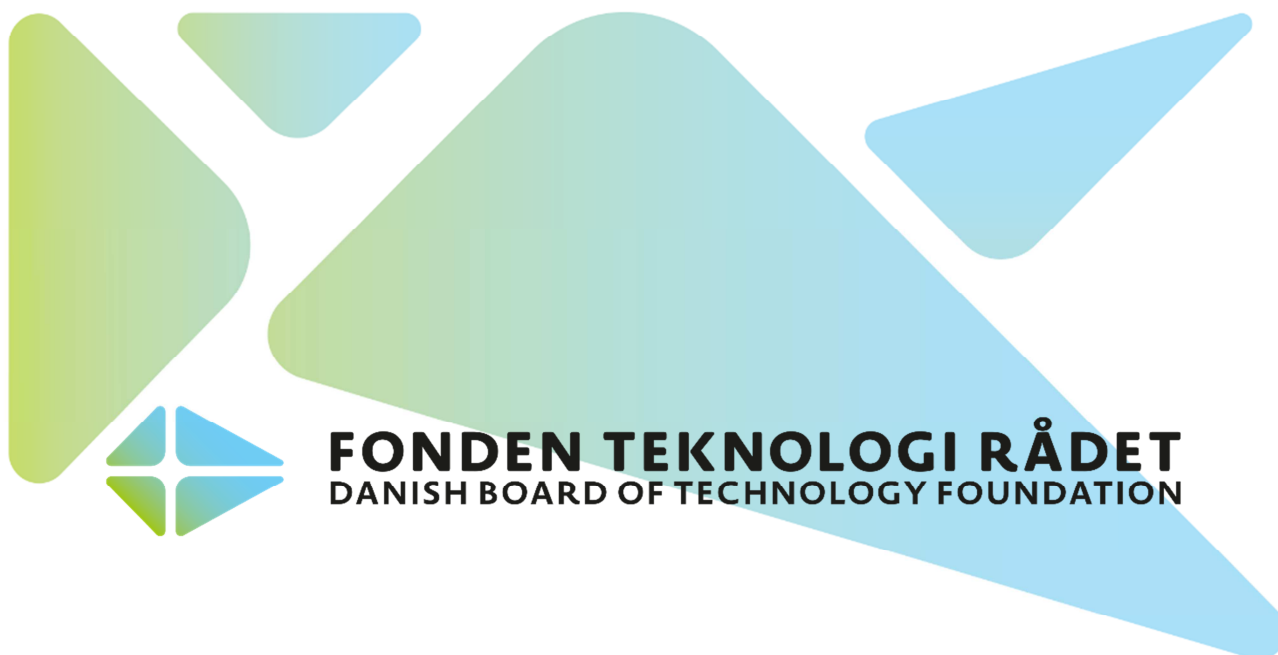

Marts 2019
Teknologirådet

Resultatopsamling: KøbenhavnKonferencen

Fra KøbenhavnKonferencens deltagere

Input til Københavns Kommunes fremtidige formålsramme for og metoder til mangfoldig københavnerinddragelse

Projektledeelse i Teknologirådet:

Gy Larsen, Katrine Lindegaard Juul & Bjørn Bedsted

Indholdsfortegnelse

Om denne rapport	3
Hovedbudskaber fra KøbenhavnerKonferencen	4
Bag om KøbenhavnerKonferencen	6
Dialogspor 1: Formål med københavnerinddragelse	10
Dialogspor 2: Metoder til københavnerinddragelse	16
Bilag 1: Dialogspor 1 og 2	22
Bilag 2: Postkort	161

Om denne rapport

Denne rapport er Teknologirådets opsamling af resultaterne fra KøbenhavnerKonferencen, der fandt sted d. 30. januar 2019. I dette afsnit beskrives det kort, hvordan rapporten er struktureret, og hvordan vi har valgt at præsentere resultaterne.

Kapitlet "Hovedbudskaber fra KøbenhavnerKonferencen" præsenterer synspunkter samt forslag og idéer til den fremtidige københavnerinddragelse, der er gennemgående i datagrundlaget, og der dermed har vundet bred opbakning blandt konferencens deltagere. I det efterfølgende kapitel "Bag om KøbenhavnerKonferencen" gives et indblik i, hvordan konferencen var tilrettelagt og blev gennemført, samt hvem deltagerne var.

Hernæst følger en opsamling fra konferencens to dialogspor – "Formål med københavnerinddragelse" og "Metoder til københavnerinddragelse". De to dialogspor behandles enkeltvis og refererer tendenser, der går på tværs af de 19 gruppers drøftelser. Som læser vil man opleve, at man i nogle tilfælde vil blive præsenteret for de samme tendenser i begge dialogspor. Dette er et bevidst valg. Hensigten med dette er at gøre det tydeligt for læseren, hvilke synspunkter samt forslag og idéer der i særdeleshed har fyldt meget og dermed været vigtige for deltagerne at drøfte og give videre til den efterfølgende proces med at tilrettelægge den fremtidige københavnerinddragelse.

Til slut i rapporten er der vedlagt to bilag. I "Bilag 1: Dialogspor 1 og 2" finder man det rå data fra KøbenhavnerKonferencen, der består af henholdsvis de indskrevne papirtemplates, som deltagerne selv har udfyldt ved bordene, samt noter, som en referent har taget på computer ude ved alle borde. Dette rå data repræsenterer en meget stor værdi – der er et hav af gode idéer og forslag. Det anbefales derfor i høj grad, at man også tager sig tid til at dykke ned i det. Det sidste bilag "Bilag 2: Postkort" er input, som deltagerne har indsendt digitalt efter KøbenhavnerKonferencens afslutning.

God læselyst!

Hovedbudskaber fra KøbenhavnerKonferencen

Deltagerne på KøbenhavnerKonferencen anerkender kommunens vilje til inddragelse, at der sættes mange initiativer i gang, og at mange af disse tiltag er konstruktive. Det leder til en opfordring fra deltagerne til, at Københavns Kommune styrker københavnerinddragelsen i fremtiden. Kommunen må gerne som landets hovedstad være ambitiøs på inddragelsesområdet og udvikle og forbedre de metodiske tilgange.

Konferencedeltagerne peger på, at mere inddragelse på området for Københavns udvikling – kommunestrategi og kommuneplaner – er væsentlige fokusområder. Der er interesse i at blive inddraget i flere – og længerevarende forløb – om visioner og løsninger for København.

Lokaludvalgene fremhæves som vigtige led i inddragelsen af københavnerne. De bør styrkes, og der skal sikres et godt samspil med forvaltningen. Forvaltningerne bør have en stærk koordinerende rolle i Københavns Kommunes inddragelsesindsats.

Politikerne skal bringes tættere på borgerne og have flere muligheder for at agere i en mere lyttende rolle. Via inddragelsesprocesser kan et egentligt samarbejde mellem københavnerne og politikerne måske etableres i forbindelse med udvalgte emner for kommunens udvikling.

Københavnerinddragelse er set med konferencedeltagernes øjne væsentlig af mange grunde: Inddragelse er et led i udviklingen af vores demokrati, og det er især et væsentligt element i børn og unges uddannelse og udvikling af deres kompetencer som engagerede og ansvarlige borgere. Involvering af borgere og andre berørte parter i forhold til politiske beslutninger kan være med til at bygge bro mellem konfliktende parter. Det kan fremme konstruktive løsningsforslag, bidrage til robuste, legitime beslutninger – og bane vejen for en bred accept af de politiske beslutninger. Københavnerinddragelse giver ejerskab, fællesskab og lyst til at tage et ansvar.

Hvis dette skal være effekten af københavnerinddragelse, bør inddragelsesprocesserne ske tidligt i et beslutningsforløb, så inddragelsen opleves som reel og relevant – med mulighed for at påvirke beslutningerne. Det er vigtigt, at inddragelsesprocesser gennemføres af åbenhed, forventningsafstemning (hvad er det københavnerne inviteres ind til, og hvilken indflydelse får de?), god kommunikation/baggrundsinformation og feedback til de involverede.

Inddragelse bør være en mulighed for københavnerne både i forhold til mindre og nære/lokale tiltag og i forhold til større aktiviteter af betydning for hele kommunen og dens langsigtede udvikling. Begge niveauer er væsentlige – også i forhold til at udvikle nye metodiske tilgange.

Hvis inddragelse af københavnerne skal være ”noget at prale af”, så bør inddragelsen ikke kun omfatte Tordenskjolds soldater og de ressourcestærke. Det er meget vigtigt at udvikle metoder, som gør det muligt for mere udsatte grupper i kommunen at bidrage med deres forslag til bedre løsninger og høste deres ideer til udviklingen af København. Som led i dette perspektiv peges på vigtigheden af at lade flere inddragende processer foregå der, hvor københavnerne færdes.

Digitale metoder skal udvikles og afprøves. De kan bidrage til, at inddragelse af københavnere når bredere ud og fanger flere ind. Men de digitale metoder bør ikke stå for meget alene, men bør tænkes sammen med mere analoge tiltag.

Bag om KøbenhavnKonferencen

Formålet med KøbenhavnKonferencen

Københavns Kommune har et stærkt fokus på, hvordan kommunen kan øge dialogen og samarbejdet med københavnernes – få flere borgere på banen, finde frem til de relevante involverende metoder samt vurdere områder og aktiviteter, som kalder på borgerinvolverende tiltag. Som led i dette arbejde ønsker Københavns Kommune nu at tilrettelægge den videre indsats med dialog og samarbejde med københavnernes om byens udvikling. Der skal fremsættes forslag om kommunens nye formålsramme og metoder for mangfoldig københavnerrinddragelse, som skal behandles politisk i efteråret 2019.

I den forbindelse har Københavns Kommune igangsat en række initiativer, der skal indsamle viden om københavnernes ønsker til københavnerrinddragelse og ideer til fremgangsmåder. Ét af disse initiativer er KøbenhavnKonferencen. Det overordnede formål med denne konference var at drøfte erfaringer og potentialer i københavnerrinddragelse.

I de følgende afsnit gives et indblik i, hvordan konferencen var organiseret. Hvis du gerne vil vide mere om de andre initiativer, som Københavns Kommune har iværksat, kan du finde information her:

<https://www.kk.dk/bedrekobenhavnerdialog>

Hvem var deltagerne til KøbenhavnKonferencen?

Der var stor interesse for at deltage i KøbenhavnKonferencen, og Københavns Kommune kunne derfor langt fra bekræfte alle tilmeldinger. Festsalen på Københavns Rådhus var således fyldt til bristepunktet, da overborgmester Frank Jensen bød alle deltagerne velkommen. I alt 198 deltagere mødte op til konferencen.

Mød KøbenhavnKonferencens deltagere:

- Københavnerne: 103
- Lokaludvalgsmedlemmer/-suppleanter: 30
- Ansatte i Københavns Kommune: 27
- Referenter: 19
- Bordformænd: 19 – 11 heraf var medlemmer fra Borgerrepræsentationen

Inspirationsmateriale

Forud for konferencen modtog alle deltagere et inspirationsmateriale, der indeholdt følgende overordnede afsnit:

- Forord v/Overborgmester Frank Jensen
- Præsentation af hovedspørgsmålene i konferencens to dialogspor
- ”Hvad er borgerinddragelse, og hvorfor er det i grunden så vigtigt?”
- 5 principper for øget dialog med københavnere
- Københavnerinddragelse i praksis: Cases fra Københavns Kommune
- Borgerinddragelse: Inspiration fra ind- og udland

Formålet med inspirationsmaterialet var at klæde deltagerne godt på til den dialog, der skulle foregå til konferencen. Altså tune dem ind på de drøftelser, de skulle være en del af, og forhåbentlig få dem til at reflektere lidt over temaet og konferencens hovedspørgsmål på forhånd. Materialet fungerede således som et fælles udgangspunkt for dialogen og medvirkede til at få mest muligt ud af den tid, der var afsat til gruppedrøftelserne.

Inspirationsmaterialet er offentligt tilgængeligt her: https://www.kk.dk/sites/default/files/uploaded-files/koebenhavnerkonferencen_informationsmateriale_22._januar.pdf

Slagets gang: Kort beskrivelse af konferencens program

KøbenhavnKonferencen var ikke en konference i traditionel forstand, men en arbejdskonference. Der var skåret ned for præsentationer fra scenen og skruet op for dialog i mindre grupper. Deltagerne var således ikke inviteret til at blive informeret, men for at blive hørt, bidrage og blive inspireret af hinandens erfaringer og idéer.

Program for KøbenhavnKonferencen d. 30. januar 2019

16:00: Ankomst og indtjekning

16:30: Velkomst v/Overborgmester Frank Jensen

16:40: Introduktion til dagens program v/Gy Larsen, seniorprojektleder i Teknologirådet

16:50: "Derfor skal kommunerne inddrage borgerne" v/Lars Klüver, direktør i Teknologirådet

17:05: Dialogspor 1: Formål med københavnerrinddragelse

18:00: Sandwich

18:20: Dialogspor 2: Metoder til københavnerrinddragelse

19:50: Det videre forløb v/Flemming Dubgaard Hansen, chef for Borgerrepræsentationens Sekretariat

20:00: Tak for i dag

Efter overborgmester Frank Jensens velkomst og et kort inspirationsoplæg fra Teknologirådets direktør Lars Klüver foregik resten af konferencen ude i mindre grupper. Der var i alt 19 grupper, der bestod af 10-11 deltagere. I hver gruppe sad der en bordformand, der styrede slagets gang, og en referent, der noterede deltagernes input digitalt. Herudover tog én deltager fra hver gruppe noter på en papirtemplate (se næste side). Konferencens drøftelser var struktureret omkring to dialogspor – det første handlede om "Formål med københavnerrinddragelse", det andet om "Metoder til københavnerrinddragelse".

KøbenhavnKonferencen
30. januar 2019 – Festsalen, Københavns Rådhus

Bord:

DIALOGSPOR 2

- Kender I eksempler på københavnerrinddragelse, som I synes virker – eller ikke virker?

_____

_____

_____

- Har I særlige ønsker til metoder, som kan styrke samarbejde og dialog med kommunen?

_____

_____

_____

- Hvilke ideer og forslag vil I gerne give videre til politikerne?

_____

_____

_____

KøbenhavnKonferencen
30. januar 2019 – Festsalen, Københavns Rådhus

Bord:

DIALOGSPOR 1

- Hvad skal københavnerrinddragelse gøre godt for? Hvad kan det bruges til? Hvordan skal københavnere inddrages?

_____

_____

_____

- Hvad er en god københavnerrinddragelse set med dine øjne?

_____

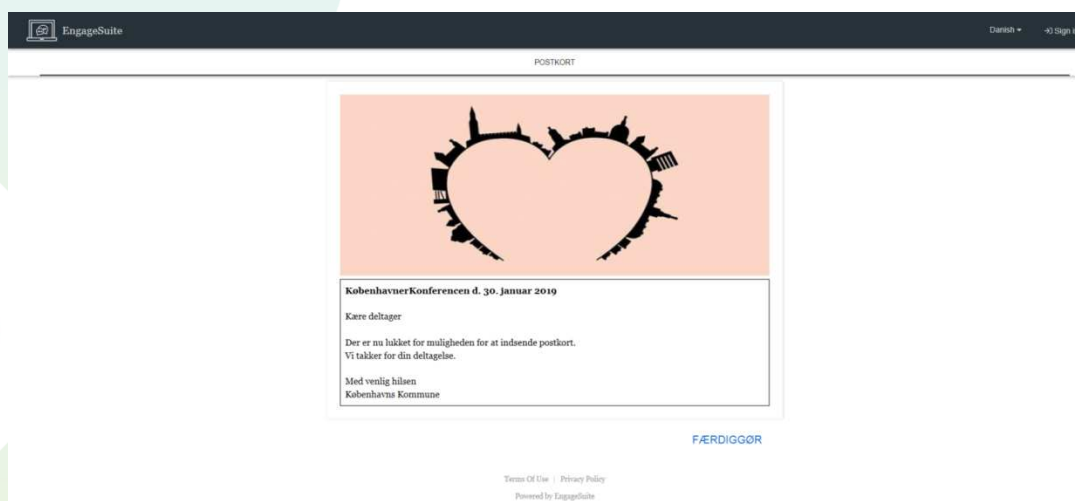
_____

_____

Har du mere på hjerte? Send et digitalt postkort!

I godt et døgn efter konferencens afslutning kunne deltagerne indsende et digitalt postkort. Her havde dem, der ikke havde fået ytret alle deres ideer og ønsker til fremtidens københavnerrinddragelse, mulighed for at sende deres input direkte til Københavns Kommune. Dette foregik via Teknologirådets digitale inddragelsesplatform EngageSuite. Teknologirådet modtog i alt 13 postkort, som alle indgår i bilag 2. Det digitale postkort var en ekstra mulighed for at give sin mening til kende. Disse input er dog ikke sidestillet med resultaterne fra *face-to-face* drøftelserne og indgår derfor ikke i opsamlingen af hovedtendenser.

Dialogspor 1: Formål med københavnerrinddragelse

I dette kapitel præsenteres hovedpointer fra KøbenhavnerKonferencens første dialogspor, som havde overskriften "Formål med københavnerrinddragelse". Kapitlet er struktureret efter de fire hovedspørgsmål, som var omdrejningspunkt for deltagernes drøftelser.

Hvad skal københavnerrinddragelse gøre godt for?

Københavnerrinddragelse og vores demokrati

I mange grupper har deltagerne drøftet københavnerrinddragelsens rolle i forhold til vores repræsentative demokrati. Her peger deltagerne blandt andet på, at københavnerrinddragelse skal sikre, at demokratiet fungerer mellem valgene; det er ikke nok med et kryds hvert fjerde år. Københavnerinddragelse skal være med til at udvikle vores demokrati. Det bliver endvidere foreslået, at København skal gå forrest, når det kommer til borgerinddragelse. Vores hovedstad skal være en 'driver' og gå foran i denne udvikling.

I forlængelse heraf skal københavnerrinddragelse ifølge deltagerne bruges til at bringe politikerne tættere på borgerne. Københavnerinddragelse kan bidrage til, at politikerne er mere i trit med dem, der har valgt dem. Det kan ligeledes spille en rolle i forhold til at gøre op med politikerlede. Københavnerinddragelse kan desuden sikre, at Københavns Kommune ikke lukker om sig selv. Kommunen er til *for* borgerne, og borgerinddragelse kan bygge bro. Hertil påpeger en gruppe, at "Borgerinddragelse (også) kan bruges af politikerne som et værktøj til at holde embedsværket i ørerne".

Robuste og legitime beslutninger, der vinder bredere accept

En gennemgående pointe er, at københavnerrinddragelse kan sikre bedre kvalitet i de trufne beslutninger. Her fokuserer deltagerne særligt på, at borgernes lokale kendskab kvalificerer. "Der er en kæmpe lokal vidensbank", som politikerne ikke får adgang til, hvis de ikke spørger borgerne. Når flere stemmer høres, får politikerne indsigt i flere nuancer. Københavnerinddragelse bidrager således til, at vi gør hinanden klogere og drager nytte af hinandens erfaringer – og i sidste ende bidrager det til, at vi sammen skaber en bedre by.

Det fremhæves ydermere, at københavnerrinddragelse kan bidrage til, at de trufne beslutninger vinder større accept og bredere opbakning. Københavnerinddragelse er således også en måde, hvorpå kommunen kan mindske risikoen for konflikt. I flere grupper giver deltagerne udtryk for, at mange beslutninger tages henover hovedet på borgerne, og at udvikling således bare trækkes ned over hovedet på dem. Det er borgerne, der skal leve med konsekvenserne af beslutningerne, så derfor skal de inddrages. I sidste ende bidrager københavnerrinddragelse til at legitimere beslutningerne, fremhæves det.

Glade og engagerede københavnere

I deres drøftelser fremhæver deltagerne også, at borgerinddragelse skaber medborgere. Det at blive inddraget kan bidrage til at gøre "borgeren konstruktiv fremfor at være et brokkehoved". Ydermere giver

oplevelsen af at blive inddraget glade borgere og en større glæde over at bo i København – ”man føler, at det er ens by.” Sidst men ikke mindst lægger deltagerne vægt på, at der er stor lyst blandt borgerne til at blive inddraget.

Lokaludvalgene og københavnerinddragelse

I langt de fleste referater fremgår det, at deltagerne har drøftet lokaludvalgenes rolle. Flere grupper peger på, at lokaludvalgene skal styrkes, og at der således skal afsættes flere midler til dem. I denne sammenhæng foreslås blandt andet brugen af borgerbudgettering. Der gives også udtryk for, at lokaludvalgene ikke føler sig hørt centralt.

Det understreges dog også, at lokaludvalgene stort set er ukendte blandt almindelige borgere. Nogle deltagere er desuden af den holdning, at lokaludvalgene ikke er nok – man skal helt ned på naboplan.

Hvad kan københavnerinddragelse bruges til?

Intet er for stort, intet er for småt – det kan bruges til alt, hvad der handler om, hvad det er for en by, vi gerne vil have. Sådan lyder den gennemgående tendens. Det vil sige, at københavnerinddragelse kan bruges til alt fra de store visioner, linjer og debatter om byen helt ned til, hvor bænken skal stå. Det påpeges, at vi ikke skal lade os begrænse af omfang og tema.

Københavnerinddragelse skal bruges til at udvikle byen på mange planer. Deltagerne lægger særligt vægt på at fremhæve inddragelse i udviklingen af nye byområder (her nævnes fx Lynetteholmen) og herunder i klimasikring, byplanlægning, områdefornyelse og infrastruktur. Således vil deltagerne blandt andet gerne inddrages i beslutninger, der har konsekvenser for byens fysiske rammer.

Københavnerinddragelse skaber fællesskab

Deltagerne peger i høj grad på, at københavnerinddragelse kan skabe fællesskab og styrke sammenhængskraften. Flere pointerer, at lokal inddragelse giver lokalt sammenhold og skaber et bedre nærmiljø. Herudover ytrer deltagerne, at københavnerinddragelse også kan skabe en større forståelse for ens medborgere.

Generelt er der et ønske om at støtte de lokale kræfter. Det pointeres, at København er for stor til at blive styret fra rådhuset. Derfor fremhæves det, at borgerinddragelse i de mange ”landsbyer” er vigtig. I denne sammenhæng drøftes landsbyen (de enkelte kvarterer og bydele) vs. storbyen (hovedstaden København).

Københavnerinddragelse skaber ejerskab

Dét er der bred enighed om – københavnerinddragelse skaber ejerskab. At man kan se ens beslutninger i bybilledet. Det styrker ens engagement og lyst til at involvere sig yderligere – og ens følelse af at være københavner. Her fylder den lokale inddragelse også meget. Dét at have indflydelse på det nære – ”Det er her, jeg har hjemme. Det er her, jeg bor”.

Københavnerrinddragelse: Offline og/eller online?

Skal københavnerrinddragelse foregå offline eller online? Deltagerne ytrer et ønske om, at kommunen skal gøre brug af begge dele – og i nogle processer koble dem. Generelt ser deltagerne gerne, at kommunen gør brug af forskellige platforme til københavnerrinddragelse.

Det fremhæves, at digital inddragelse kan bruges til at nå ud til borgere, der normalt ikke deltager i offline borgermøder og lignende. Herudover kan potentielt flere blive hørt. Fordelen ved det fysiske møde er blandt andet, at dialogen bliver mere nuanceret.

Hvornår skal københavnernes inddrages?

Det korte svar på dette spørgsmål er ifølge deltagerne: Når borgerne vil blive berørt af en beslutning. Enkelte grupper peger på, at borgerne kun skal inddrages, når det er relevant. I forlængelse heraf understreges det, at vi har et repræsentativt demokrati, så borgerne skal ikke nødvendigvis altid inddrages.

Generelt er der et ønske om, at borgerne inddrages så tidligt som muligt i en beslutningsproces. Hvornår 'så tidligt som muligt' er, afhænger af den enkelte sag og situation, suppleres det. Afgørende er det dog, at borgerne skal have mulighed for at påvirke og således få indflydelse på den endelige beslutning. Ved for sen inddragelse er der tendens til at fokusere på det negative, mens tidlig inddragelse medfører dialog om mere positive og således konstruktive ting. Foruden tidlig inddragelse vil deltagerne gerne involveres løbende i processen.

Herudover er der et forslag om, at borgerinddragelse ikke kun skal være på politikernes eller kommunens initiativ. Københavnerinddragelse kan også være på borgernes eget initiativ. Borgerne skal være med til at definere, hvad der skal laves københavnerrinddragelse om. De skal således også have definitionsretten.

Pseudoinddragelse – nej tak!

Hvis der ikke er mulighed for at påvirke en beslutning, skal københavnernes ikke inddrages. Det er der bred enighed om blandt KøbenhavnerKonferencens deltagere.

Deltagerne understreger, at kommunen ikke skal spille borgernes tid på pseudoinddragelse. Folk føler sig snydt og frustreret, hvis beslutningen allerede er taget. Det opleves, at borgerinddragelse så bare er blevet brugt for at kunne sige "Vi har sgu lyttet til borgerne" eller for at retfærdiggøre en beslutning. Så er det hele bare et "show". Resultatet er, at borgerne så ikke gider deltage igen en anden gang.

Herudover lægger deltagerne vægt på, at borgerinddragelse ikke bare er noget, der skal overstås. Det skal ikke bare ses som en tjekliste, der skal sættes flueben ved – og så skal det ikke opfattes som besværligt af kommunens forvaltninger.

Hvad er god københavnerinddragelse set med deltageres øjne?

I dette afsnit præsenteres og opsamles deltageres bud på, hvad god københavnerinddragelse er i seks overordnede budskaber. Det skal understreges, at disse budskaber naturligvis skal læses med ovenstående opsummering in mente.

God københavnerinddragelse er tilpasset den givne situation

Der skal tages udgangspunkt i den givne situation, når københavnerinddragelsen skal planlægges. Der skal fx reflekteres over, hvornår og hvem der inddrages i processen.

Inddragelsen skal være rettidig

Københavnerinddragelsen skal finde sted i tide. Det vil sige, mens det stadig er muligt at få indflydelse på beslutningen og således før, at "alt er låst og alene et valg mellem pest eller kolera".

Hovedparten af grupperne fremhæver, at inddragelsen bør finde sted så tidligt som muligt i en beslutningsproces. Herudover ytres der ønske om, at inddragelsen bør være gennemgående og således finde sted løbende i processen. Enkelte grupper peger dog på, at det vil variere fra sag til sag, hvad tidspunktet for rettidig inddragelse er.

Processen skal være gennemsigtig og reel

Det er afgørende, at borgerne bliver informeret om, hvad de har indflydelse på. Hvad er til forhandling? Hvordan vil deres input blive brugt? Det er derfor helt centralt, at der finder en forventningsafstemning sted. En gennemgående pointe fra deltagerne er, at borgerne kun skal inddrages, hvis kommunen rent faktisk har tænkt sig at bruge deres input til noget. En gruppe beskriver det således: "God borgerinddragelse er, når borgerne kan genkende deres input i det færdige resultat".

Københavnerinddragelse skal være for alle københavnere

Københavnerinddragelse skal ikke kun være for de få, men for de mange. Det skal ikke kun være for de ressourcestærke københavnere, men for alle demografiske grupper. På nuværende tidspunkt er københavnerinddragelse for de allerede engagerede og Tordenskjolds soldater – det er ikke demokratisk, pointeres det.

Københavns Kommune skal engagere borgere, der ikke normalt deltager i vores demokrati. For at nå bredere ud er et gennemgående forslag, at kommunen og politikerne skal møde borgerne, hvor de allerede færdes; dvs. kommunens medarbejdere og de folkevalgte skal ud af forvaltningerne og rådhuset og i stedet ud i de lokale bydele.

Inddragelsen skal være funderet i faglig og saglig information, der er tilgængelig for alle

Borgerne skal klædes godt på til at kunne tage stilling i selv komplekse situationer. De skal kunne diskutere på et oplyst grundlag. Her er det vigtigt, at informationen bliver kommunikeret på en måde, som er tilgængelig for alle.

Sådan forholder det sig dog ikke altid i øjeblikket. Fx fremhæves det, at "det officielle sprogbrug er utroligt fremmedgørende". Der skal ryddes ud i fagsprog, og lixtallet skal ned, så alle kan være med.

Opfølgning og feedback

Når københavnernes har bidraget med input til en (beslutnings)proces, er feedback og opfølgning afgørende. Hvad er mine input blevet brugt til?

Til dette formål foreslår en gruppe, at en offentligt tilgængelig historik skal synliggøre, hvordan input er blevet brugt. Så kan borgerne løbende følge med i, hvordan processen fra vision til beslutning forløber.

Eksempler på københavnerrinddragelse, hvor er plads til forbedring

Eksempel 1

Høringer: "Får man en lokalplan i høring, er den stort set allerede vedtaget"

Når deltagerne kom med eksempler på københavnerrinddragelse, der ikke virker optimalt, blev høringer ofte nævnt. Deltagerne gav udtryk for, at det føles som om, at beslutningen allerede er taget, når et forslag er sendt i høring – der kan kun flyttes et par kommaer. Og når man så har brugt tid og kræfter på at diskutere et forslag, er det frustrerende og demotiverende i forhold til det videre engagement, at man ikke rigtig får nogen tilbagemelding fra kommunen.

Ydermere fremhævede deltagerne, at høringsprocesserne er alt for korte. Høringsforslagene kommer desuden kun ud til de få, der har gennemskuet systemet. I denne kontekst lagde deltagerne endvidere vægt på, at høringsprocesser er meget komplekse. Her foreslår deltagerne, at dette fx kan komme til livs ved at af-akademisere sproget og gøre forslagene mere kortfattede. Der er desuden et forslag fra deltagerne om, at der bør gøres en større indsats for at målrette borgermøderne i forhold til de relevante borgere.

Eksempel 2

Mere information omkring inddragelsesmuligheder, tak!

Deltagerne kom også ind på, at mange borgere ikke ved, hvor mange muligheder de har for at blive involveret. Det er derfor nødvendigt med mere information om, hvor og hvordan man kan være med til at udvikle sin by. Men mere information er ikke nok i sig selv – det er vigtigt, at den deles via forskellige kanaler, så den når ud til flere og forskellige grupper af københavnere. Fx nævnes det, at ikke alle borgere er på de sociale medier; de kan så fx nås via information i lokalaviserne.

Eksempel 3

kk.dk: Den er ikke brugervenlig nok

Når deltagerne talte om information, blev Københavns Kommunes hjemmeside flere gange vendt. Deltagerne ytrer blandt andet, at den er uoverskuelig, og at det således er svært at fremsøge den information, man skal bruge. Ydermere skal der kommunikeres på en måde, så informationen er forståelig for alle borgere.

Dialogspor 2: Metoder til københavnerinddragelse

I dette kapitel præsenteres hovedpointer fra KøbenhavnerKonferencens andet dialogspor, som havde overskriften ”Metoder til københavnerinddragelse”. Kapitlet er struktureret efter de tre hovedspørgsmål, som var omdrejningspunkt for deltagernes drøftelser.

Eksempler på københavnerinddragelse, som deltagerne synes virker – eller ikke virker?

Deltagerne på KøbenhavnerKonferencen fremhæver, at Københavns Kommune generelt tager initiativ til en lang række inddragende aktiviteter, og at mange af disse tiltag er konstruktive. Denne anerkendelse leder til en stærk opfordring fra KøbenhavnerKonferencen til, at kommunen bør fortsætte indsatsen og styrke inddragelsesområdet på baggrund af evalueringer af aktiviteterne med udvidelser og forbedringer af de metodiske tilgange.

Når konferencens deltagere vurderer de konkrete inddragelsestiltag, de kender til, er der generelt tale om, at vurderingerne falder ligeligt ud med hensyn til, hvor mange eksempler, som ”har virket”, og eksempler med udtrykte mangler. Inddragelse i forbindelse med områdefornyelse og kvarterløft er mange steder fremhævet som rigtig gode eksempler. Hvorimod større byudviklingsprojekter oftere betegnes som mangelfulde i forhold til inddragelsesindsatsen.

I bilagene til denne rapport er deltagernes besvarelser samlet, og her kan læses om de mange enkeltteksempler i begge kategorier. Herunder følger en række mere overordnede vurderinger fra deltagerne.

Vigtige elementer ved inddragelsesprocesser som ”virker”

Det er et gennemgående træk, at deltagerne fremhæver vigtigheden af, at dialog og involvering kommer tidligt i en beslutningsproces, hvis inddragelsen ”skal virke”. Ligeledes er feedback til dem, der har været inddraget, et væsentligt positivt element i en inddragelsesproces. Forventningsafstemning – hvad har jeg indflydelse på, og hvad er det, jeg kan bidrage til i denne proces – er en tredje væsentlig faktor i en god inddragelsesproces.

Mange deltagere er positive overfor flere digitale muligheder for at blive inddraget i kommunale beslutninger. Men der er ligeledes en del, som fremhæver det væsentlige ved fysiske møder, fordi man kan udveksle, udfordre og udforske sammen i forhold til komplekse problemstillinger.

Borgerpanelet vurderes positivt af mange deltagere, men der efterlyses også ændringer i konstruktionen – fx mere målrettede og interessedifferentierede involveringer af panelet. Der er et forslag om at bruge borgerpanelet til at peje konkrete emner til efterfølgende inddragelsestiltag.

Vigtige elementer ved inddragelsesprocesser som ”ikke virker”

Her fremhæver en del deltagere inddragelse, som kommer for sent i en proces – efter at beslutningerne er taget. Inddragelse for sent i en proces resulterer i, at resultaterne ikke bliver nyttiggjort eller taget alvorligt – og de involverede efterlades skuffede.

Et andet fremherskende element i vurderingen af involvering, som ”ikke virker”, er situationer, hvor de involverede får en klar opfattelse af, at dialogens anbefalinger/resultater slet ikke bliver anvendt. Man kan godt have en rigtig god inddragelsesproces uden, at den opleves som havende en effekt på det, processen handlede om. Deltagerne oplever i sådanne situationer, at inddragelsen i for høj grad kun var til for processens skyld – var en skueproces.

Manglende opfølgning på inddragelsesaktiviteter og manglende kommunikation om resultaterne fra en inddragelsesproces fremhæves som væsentlig, der hvor inddragelsen opfattes som noget, der ”ikke virkede”.

Andre overvejelser fra deltagerne i denne dialogrunde

Det er vigtigt, at en inddragelsesproces overhovedet bliver indtænkt, når større kommunale beslutninger skal tages. Og at processen sker i god tid, før beslutningerne skal træffes.

Ligeledes er det vigtigt at erkende, at københavnere skal involveres på forskellige måder og med forskellige metodiske greb i forhold til de forskellige problemstillinger, som en inddragelsesproces er tilrettelagt for. Hvilke metodiske tiltag, der skal anvendes i en given situation, er væsentligt at analysere, før man går i gang. Brug af ”hyldevarer” fra værktøjskassen er ikke altid hensigtsmæssig.

Flere deltagere pegede på, at samspillet og arbejdsdelingen i forhold til inddragelse af københavnere i politiske beslutninger skulle italesættes tydeligere. Fx: Der skal bygges en metro (politikernes beslutning) – hvor skal stationerne ligge? (borgerne skal inddrages). Der var en klar forståelse af, at borgerinddragelse ikke er en amputation af politikernes beslutningsret. Politikerne vil altid – uanset forudgående processer – stå med det afgørende ansvar og de endelige beslutninger.

Forventningsafstemning, kommunikation og transparens vurderes som et meget vigtigt element i tilrettelæggelse af en god inddragelsesproces. I den forbindelse peges der på, at kommunens hjemmeside bør være mere brugervenlig og kommunikativ i forhold til inddragelse af københavnere.

Har deltagerne særlige ønsker til metoder, som kan styrke samarbejde og dialog med kommunen?

Deltagerne blev bedt om at arbejde med forslag til konstruktive samarbejdsmetoder, og rigtig mange ideer fremkom. I det følgende er en opsamling, som er forsøgt sat ind under tematiske overskrifter.

Rammerne for inddragelsesaktiviteter

Deltagerne efterspurgte generelt flere dialogprocesser og mindre fokus på ren information og kvantitative elementer i inddragelse af københavnere. Det er spændende at bane vejen for borgernes engagement og deres mulighed for at bidrage til konstruktive løsninger – i modsætning til en ”venten på”, at utilfredse borgere manifesterer sig og måske opretter protestgrupper. Kommunen og politikerne bør være mere proaktive, opsøgende og lyttende.

Nedsættelse af § 17 stk. 4 ad hoc-udvalg giver gode muligheder for at inddrage borgere og lokale aktører i en længerevarende proces. Et led i denne satsning kan være at nedsætte et panel af borgere, politikere og eksperter og lade panelet arbejde før den formelle høringsproces igangsættes. Borgerinddragelse i samspil med eksperters viden fungerer godt som indspil til de politiske beslutningsprocesser.

Borgerpaneler kunne styrkes ved at gøre dem mere interesseopdelt. Det kunne også være en mulighed at supplere de digitale borgerpaneler med fysiske borgerpaneler.

Det er væsentligt at fastholde de engagerede borgere, som allerede har medvirket i inddragende processer. Men samtidig er det vigtigt at have fokus på, at inddragelse ikke kun omfatter de allerede engagerede og interesserede københavnere – dem der allerede er i ”databaserne”. Det kræver en særlig indsats at nå ud til de målgrupper, som ikke af egen drift møder op til dialogmøder. I det hele taget skal inddragelsesredskaberne være forskellige afhængig af, hvilke målgrupper man skal i dialog med.

Det er oplagt at holde flere inddragende arrangementer ”ude i marken” – der hvor de involverede færdes, og hvor fx et område og nogle bygninger benyttes. Mere ”look and talk” og samarbejde på stedet ønskes (fx arrangementer i byrum, plejehjem, skoler, barer, væresteder og parker).

Hvor er der især behov for mere inddragelse?

Deltagerne pegede på et behov for flere og mere grundigt tilrettelagte processer i forbindelse med kommuneplanstrategier og kommuneplan vedtagelser – herunder nedsættelse af flere repræsentativt udvalgte visionsgrupper for kommunens udvikling. Det er vigtigt at have borgere og lokale interessenter involveret i, hvordan retningen for kommunens overordnede udvikling skal være, og inddragelsen kan bidrage til en mere konstruktiv politisk proces.

Politikernes medvirken

Det er vigtigt at anvende inddragelsesmetoder, hvor politikerne er med i en dialog fra starten, så politikerne ikke blot får udleveret resultaterne fra et afsluttet inddragelsesforløb. Flere politikere bør deltage i borgermøderne. Politikerne skal ikke kun være synlige i valgkampen.

Digitale inddragelsesmetoder

Deltagerne pegede på det interessante i at få mulighed for flere digitale inddragelsesmetoder fx via podcasts og apps – samt mere anvendelse af sociale medier. Dog højeste nogle grupper et flag omkring risikoen for en overeksponering i de sociale medier. Muligheden for at lade københavnere deltage i elektroniske afstemninger som et led inddragende aktiviteter blev også efterspurgt.

Tips fra konferencens deltagere om elementer og metodiske greb til en styrket dialog

- Spred de gode historier om københavnerinddragelse!
- Læg op til flere uformelle møder med borgerne – både forvaltning og politikere.
- Betragt borgerne som en ressource – en god inddragelse kan betyde, at borgerne efterfølgende i højere grad tager ansvar og bidrager til fællesskabet.
- Kom ud med mere information og invitationer til inddragelse på ”gader og stræder”.
- Embedsmandskulturen er for skriftlig og akademisk og flugter derfor ikke en bred københavnerinddragelse.
- Det er fornuftigt at bruge københavnerinddragelse til at bidrage med løsningsforslag for midlertidig brug af områder eller bygninger. Her kan man teste forskellige scenarier af, før en endelig model besluttet politisk.
- Det kan være interessant og nyttigt at gå mere antropologisk til værks, når københavnernes inddrages og være påpasselig med for megen vægt på spørgeskemaer, som kan give for overfladiske billeder af københavnernes vurderinger.
- Baggrundsinformation før iværksættelse af en inddragelsesaktivitet er vigtig – et led i kvalificeringen af borgernes bidrag i en inddragelsesproces.
- Det er vigtigt at skelne mellem brugere og borgere i inddragelsesprocesser.

Hvilke ideer og forslag vil deltagerne gerne give videre til politikerne?

Afslutningsvis blev deltagerne på KøbenhavnerKonferencen spurgt, om de kunne pege på nogle konkrete ideer og vurderinger, som de havde lyst til at videregive til politikerne. Her følger en tematisering af disse mange forslag og vurderinger.

Generelt

Københavns Kommune skal søge inspiration i andre kommuner og i andre lande, og kommunen må gerne være ambitiøs. København kan via inddragelsesprojekter levere vigtige input til nationale udfordringer.

Deltagerne vurderede, at god borgerinddragelse er pengene værd – man har mulighed for at reducere modstand mod politiske beslutninger. Inddragelse kan bidrage til, at borgerne i højere grad ser på fællesskabets interesser og mindre på egne interesser. Det blev også påpeget, at borgerne kan bidrage med mere, end de i dag får mulighed for i kommunens inddragende aktiviteter. Fx kan borgerne godt være med til at komme med forslag til prioriteringer og dermed videregive konkrete vurderinger som input til politikerne og deres endelige beslutninger.

Københavns Kommune bør skelne mellem uformelle og mere formaliserede inddragelsesprocesser – og begge formater kan have sin klare berettigelse. Men man kan også involvere for meget, om forkerte ting (fx hvis fokus er på mange tekniske afvejninger), og der hvor timing er skæv (en fase hvor borgerne reelt ikke har indflydelse).

Der blev peget på, at man politisk må erkende, at københavnerinddragelse koster ressourcer og penge.

Tilrettelæggelse af dialogprocesser og inddragelse

Der er i de involverende aktiviteter i København brug for mere bottom-up tilgang og fokus på livskvalitet bredt set. Mere gennemsigtighed i inddragelsesprocesserne er vigtig og nyttig. Tydelige beslutningspræmisser fremmer effekten af københavnerinddragelse. Mere åbent rådhus med borgerdebatter og udstillinger kan fremme det generelle engagement blandt københavnerne.

Der blev vist interesse for at afprøve mulighed for borgerafstemninger i forhold til udvalgte emner.

Hvad med at satse på en stor københavnerevent om dialog og inddragelse – a la Folkemødet på Bornholm eller en ”byfest med mening”, hvor forskellige kommunale inddragelsestiltag fremvises?

Lokaludvalgene

Mere borgerinddragelse i lokaludvalgene blev efterspurgt. Lokaludvalgene skal have mere indflydelse, og flere ”menige” skal med om bord. Lokaludvalgene skal have ret til at indstille høringsvar direkte til et politisk udvalg. Flere ressourcer bør tilføres lokaludvalgene – ”pengene tættere på folket”. Endvidere bør lokaludvalgenes borgerinddragelse evalueres.

Forvaltningens opgave

Forvaltningen har en vigtig rolle i at sikre god koordinering i forbindelse med de mange tiltag med københavnerinddragelse. Derfor skal der sikres forvaltningsmæssige muskler på inddragelsesområdet. Organisationen skal indrettes, så borgerinddragelse og samskabelse kan realiseres med mere vidensdeling på tværs af forvaltningerne. Der bør være en særlig instans, som tager sig specifikt af borgerdialog i Københavns Kommune.

Frivillige

Et led i københavnerinddragelsen bør være at orientere sig mod de mange frivilliges ressourcer og deres viden. I det hele taget er det vigtigt at fokusere på de lokale fællesskaber.

Frivillige foreninger og borgere kan i højere grad bidrage med nyttige data om kommunale forhold – være kommunens øjne og ører (fx registrere huller i vejene, bynatur og utryghedsskabende steder i byrummet). Frivillige kan samarbejde med forvaltningerne om flere uformelle dialogprocesser, hvor politikerne også medvirker. København er godt gearet til at rumme forskelligheder og skabe plads for fællesskaber på tværs af de mange forskelligheder.

Det er vigtigt for forvaltningen at bidrage til en skelnen mellem ”frivillighedsopgaver” og ”myndighedsopgaver” – og at skelne mellem borgere og brugere af kommunal service.

Børnefamilier – børn og unge

Der er en række grupper, som det typisk er vanskeligt at få engageret i inddragende aktiviteter. Hvis flere børnefamilier skal medvirke i inddragelse, så skal tidspunkt for involverende tiltag og børnepasning håndteres.

Også inddragelse af børnene og de unge er et væsentligt led i en fremtidsorienteret københavnerinddragelse, og disse grupper kræver særligt tilrettelagte processer. Men det kan godt gøres "sejt" at deltage i inddragelsesprocesser. Det er også et led i de unges uddannelse til demokrati.

Emner som deltagerne peger på som egnede til københavnerinddragelse:

- Kommuneplaner og byudvikling
- Miljøforhold
- Bebyggelse/bymiljø/boliger
- Beplantning/grøn by/sikker by/nye metropladser
- Trafikplanlægning/betalingsring/busruter/cykelpolitik
- Affaldshåndtering/affaldsstationer/design af løsninger
- Klimasikring
- Kultur
- Multikulturel by
- Skolepolitik
- Tilgængelighed
- Tryghed
- Hjemløse
- Bedre udnyttelse af kommunens mange bygninger

Tips fra deltagerne til politikerne

- Vigtigt at borgerne ikke bliver involveret i alt for tekniske spørgsmål i en inddragelsesproces!
- Vidensbank kan oprettes for borgerne med gode ideer og gode indsigter.
- Særligt fokus på inddragelse af børn og unge.
- Kunne man afsætte en borgerpulje til københavnernes egne projekter – også i lokaludvalgsregi?
- Flere penge og mere ansvar bør placeres lokalt. Borgerbudget bør afprøves – hav tillid til borgerne og "sæt dem fri" – under ansvar!
- Måske er det en god ide at etablere et egentligt partnerskab mellem borgere og kommunen?
- Borgerne kan også involveres i selve tilrettelæggelsen af inddragende processer.
- Der bør være mere plads til involverende og kreative eksperimenter og ikke kun "skrivebordsinddragelse" – mere hands-on inddragelse ude i felten.
- Skal vi have en borgerinddragelsesborgmester eller -ombudsmand?

Bilag 1: Dialogspor 1 og 2

Dette bilag består af alle de indskrevne papirtemplates og referenternes digitale referater. Først præsenteres den rå data fra dialogspor 1 opstillet efter bordrækkefølge. Dvs.:

Bord 1: Den indskrevne papirtemplate og det digitale referat

Bord 2: Den indskrevne papirtemplate og det digitale referat

... etc.

Der er ikke et bord 13.

Der gøres opmærksom på, at dette er rå data, så der kan forekomme slå- og stavefejl.

DIALOGSPOR 1: FORMÅL MED KØBENHAVNERINDDRAGELSE

BORDNUMMER: 1

Hvad skal københavnerinddragelse gøre godt for? Hvad kan det bruges til? Hvornår skal københavnerne inddrages?

- Sikre bedre kvalitet i beslutningerne. Det skaber ejerskab, så lever det.
- Men det skal kun være, hvor det er relevant
- Amagerfælled er et eksempel på at københavnerinddragelse ikke fungerer, og den beslutning som blev taget valget gjorde, at borgerne føler sig snydt.
- Det er nok en god ide, at politikerne er mere i trit med dem, der har valgt dem.
- Ellers begynder politikere og embedsfolk at vælge den information de selv har.
- Der er en stor lyst blandt borgerne til at blive inddraget. Det kan sikre at KK ikke lukker om sig selv.

Hvad er en god københavnerinddragelse set med dine øjne?

- At man gør det lang tid før det egentlig høringsfrist
- At man gør det, så beslutning rent faktisk bliver ført ud i livet eller ændret.
- Man skal være opmærksom på tragten, se oplægget fra Lars.
- Styrke lokaludvalgene, de er stort set ukendte blandt alm. borgere
- Der skal faglighed og saglighed i inddragelsen

Lave et initiativ, der sikrer, at vi

- Undgår, at politikere er styret af at undgå møgsager
- Vær tydelig i, hvad det er, du kan tage stilling til blandt dem, man inddrager.

DIALOGSPOR 1: FORMÅL MED KØBENHAVNERINDDRAGELSE

BORDNUMMER: 1

Hvad skal københavnerinddragelse gøre godt for? Hvad kan det bruges til? Hvornår skal københavnerne inddrages?

Hvad skal københavnerinddragelse gøre godt for?

- Vi bliver flere og flere københavnere, og vi bor tættere og tættere på hinanden, så det er tæt på os, når der sker noget/når en beslutning skal tages - vi skal inddrages for at skabe god stemning i en beslutningsproces.
- For at skabe en bedre enighed i beslutningsfasen, og efter en beslutning er taget.
- Der skal stilles spørgsmål ved, hvor tidligt i beslutningsprocessen folk skal "inddrages".
- KBH-inddragelse bør være nutidens svar på demokrati, vi bør gennem teknologisk bidrag kunne direkte påvirke beslutningstagerne, dette kan gøre op med politikerlede.
- Når man får lov til at bidrage til de beslutninger, der sker i byen, giver det incitament/engagement/glæde til at bruge byen og se ens beslutninger i bybilledet.
- Inddragelse som politisk "incitament," for at politikerne kan holde trit med deres vælgere mere end engang hver 4 år (ved valg).
- Ejerskabsfølelsen er vigtigt, især i forhold til beslutningsprocessen. Der er for mange, der ikke får mulighed for at blive hørt.
- Kan man inkludere alle demografiske typer i København, for at sørge for, at alle har en stemme, når der bliver snakket borgerinddragelse.
- God inddragelse skal ikke kun ske, når politikerne/ beslutningstagerne kan se en positivt respons ved at gøre det. De skal bruge det hver gang, der tages en beslutning, der berører en mængde borgere - så skal de borgere høres.
- Der skal også vurderes, hvornår det er, at folk bliver inddraget - det bliver nogle gange brugt som "show", hvor den egentlige beslutningsproces er afsluttet.

Hvad kan det bruges til?

- Til at skabe de visioner, der senere kan føre til beslutninger på sigt.
- Kan lokaludvalg stå for inddragelse i deres nærområde, og derved sørge for at skabe kontakt mellem borger og kommunen?
- Man skal huske, at kommunen er bange for "lorde-sager", så det gør en beslutningsproces træg, hvis man skal pakke det ind i åbenhed/inddragelse over for borgerne.
- En inddragelse kan bruges til at skabe mere "ro i diskussionen", således det ikke kun bliver yderpunkterne, der får lov til at diskutere, men man faktisk får samlet den brede befolkning.
- Man kommer ud af "ekko-kammeret", vi møder folk der ikke har samme holdninger.
- KK skal måske fokusere mere på at oplyse borgerne om, at de kan inddrages/være en del af beslutningsprocesser/lokaludvalget eller des lignende, i stedet for at lave kampagner om, hvornår folk skal have bøn.
- Kan man lave lokaludvalget om, så det bliver som "borgerligt ombud"/eller således det bliver repræsentativt for et område, således, at det kan fungere som borger/lokal-inddragelse?
- Kan der skabes et "indflydelses-barometer", således folk ved, hvad de bidrager til?
- Der skal være en oprigtighed bag inddragelsen, det skal ikke være en farce.

Hvornår skal københavnerne inddrages?

- Når borgerne bliver berørt
- Tidligt i processen

Hvad er en god københavnerinddragelse set med dine øjne?

- En overordnet blanding af overstående

DIALOGSPOR 1: FORMÅL MED KØBENHAVNERINDDRAGELSE

BORDNUMMER: 2

Hvad skal københavnerinddragelse gøre godt for? Hvad kan det bruges til? Hvornår skal københavnerne inddrages?

Udvikle byen
Legitimere beslutninger
Føle ejerskab

En del af demokratiet er at støtte lokale kræfter, så engagerede for lov og gode oplevelser, så man motiveres til at gøre mere i fremtidige høringer m.m..
Gode oplevelser giver lyst til yderligere inddragelse.
Dårlige oplevelser gør, at folk holder op med at blande sig.

Hvad er en god københavnerinddragelse set med dine øjne?

Man skal inddrage tidligt, undervejs og til sidst, og på flere planer.

DIALOGSPOR 1: FORMÅL MED KØBENHAVNERINDDRAGELSE

BORDNUMMER: 2

Hvad skal københavnerinddragelse gøre godt for? Hvad kan det bruges til? Hvornår skal københavnerne inddrages?

Borgerinddragelse skal være med til at sikre, at man rent faktisk får indflydelse på det nære demokrati og dermed mindske risikoen for konflikt.

Borgerinddragelse skal være med til at give borgerne ejerskab på beslutninger. Modstand mod beslutninger og kommunale initiativer opstår meget lettere, hvis man ikke føler sig hørt (særligt når der gives dispensation!).

Borgerinddragelse skal gøre godt for: Ejerskab til byens udvikling og ve og vel gennem bedre demokrati, større ejerskab, mere medbestemmelse og øget legitimitet.

Borgerinddragelse kan bruges til at give borgerne indflydelse på og påvirke byens udvikling, særligt ved involvering tidligt i processen.

Hvis man spørger borgerne, hvilken fremtid de ønsker sig, så kan deres svar jo bidrage ift. hvilke forslag der kommer på bordet, og hvilke beslutninger der tages.

Borgerinddragelse skal bruges til at fange de lokale forskelligheder, men det er også på tværs af byen. Altså både i "landsbyen" og i "storbyen".

Borgere skal inddrages i processer så tidligt som muligt, og man skal sikre, at de borgere, der ikke har så let ved at komme til orde, får reel mulighed for indflydelse.

Der er en følelse af, at man kigger på en masse planer og gør et forsøg på at deltage i festlighederne, men det er sjældent, at man kan rykke ret meget ved beslutningen. Det betyder, at man bliver frustreret. Derfor håber jeg, at borgerinddragelse tidligt i processen kan bidrage med større indflydelse og dermed mindre frustration. Borgerinddragelse er uhyre vigtigt ift. at give borgerne en idé om, at de har indflydelse.

Det skal være tydeligt, om man har reel indflydelse, eller om man ikke har - og så kun inviteres, når der er reel indflydelse.

Hørings svar: Der bliver brugt utrolig meget tid på at diskutere forslag i de enkelte lokaludvalg og på tværs af lokalvalgene, men når man så ikke rigtig får nogen tilbagemelding fra kommunen, så bliver folk frustrerede og demotiverede ift. det videre engagement.

Det er ikke så svært at få politikere i tale og få dem til at give deres mening til kende, men det kan være meget svært at finde ud af, hvad din nabo mener om en given sag.

Det er meget vigtigt at synliggøre, at vi ikke er så forskellige fra kvarter til kvarter. Vi kan sagtens blive enige på tværs.

Måske kan virksomheder også inddrages, så virksomhederne i København sammen med borgerne kan løse nogle af de problemer, vi står overfor. For eksempel mht. lærepladser til de unge.

Nogle af de vigtige områder for os som borgere er bl.a. trafik og byudvikling (bebyggelse), men det er nogle af de steder, det er sværest at få indflydelse. Altså på lokalplanerne.

En del af demokratiet er at støtte de lokale kræfter, og det kan man bruge borgerinddragelse til!

Hvad er en god københavnerinddragelse set med dine øjne?

God borgerinddragelse er, når der inddrages i hele processen i flere omgange og på flere planer og med forskellige metoder, så det ikke kun er de ressourcestærke, der deltager.

Fra de store visioner og de store linjer helt ned til, hvor bænken skal stå samt hvilken farve den skal have.

Når der inddrages tidligt i processen - men borgerne skal også føle, at det giver mening.

DIALOGSPOR 1: FORMÅL MED KØBENHAVNERINDDRAGELSE

BORDNUMMER: 3

Hvad skal københavnerinddragelse gøre godt for? Hvad kan det bruges til? Hvornår skal københavnerne inddrages?

Demokratiet fungerer imellem valgene; m. BI får flere mulighed for at deltage/påvirke, og dermed bliver byen for alle – ejerfornemmelse.

Repræsentativt demo = borgere skal ikke nødvendigvis inddrages altid. Inddragelse kan også ske via information.

For politikere er politik & beslutninger et spil, der skal vindes. For borgere handler det om liv, og hvordan livet leves. Med BI afpolitiseres fx økonomiske aspekter, de nedtones, fordi byen ses med andre øjne.

Høringer: Virker ikke. Pligt og lukkede sager, der alligevel ikke kan påvirkes i høringstiden --> For korte.

Hvad er en god københavnerinddragelse set med dine øjne?

Borger skal mødes både tidligere og på flere platforme.

Tidligere = før høringsperiode (der er alt for sent. Bøvlet)

Flere platforme = digital og fysiske – m. samme budskab. Mindes om relevans + mulighed for deltagerne

Digitalt: mulighed for app/nyhedsbreve, hvor man kan vælge interesser. Evt. Facebook mere end klassisk nyhedsbrev

God borgerinddragelse = forventningsafstemt + konkret borgerinddragelse; Borgerne skal vide, hvad de kan gøre - hvordan de kan påvirke/bidrage.

Teknologiske muligheder: ++ muligheder for tilvalg, en slags "borgergruppe" --> Være en del af en gruppe m. samme interessefelt.

Borgerinddragelse --> borgerinitiativ. borgerbudgettering <3

DIALOGSPOR 1: FORMÅL MED KØBENHAVNERINDDRAGELSE

BORDNUMMER: 3

Hvad skal københavnerinddragelse gøre godt for? Hvad kan det bruges til? Hvornår skal københavnerne inddrages?

At København bliver en bedre by. At københavnerne får ejerskab. Det vigtigste ved demokratiet er det, der sker mellem valgene. Det er ikke nødvendigvis altid godt at inddrage – vi har valgt politikerne, for at de skal tage beslutninger for os, men vi skal kunne påvirke dem løbende.

Inddragelse kan godt være formidling af information uden nødvendigvis at betyde indflydelse. Det er en balancegang – med demokrati følger bureaukrati. Alle spørgsmål skal være mulige at inddrage borgere i relation til. I det helt små og de store linjer. Vi skal ikke begrænse os i omfang eller tema.

Borgerinddragelse er garant for, at politikernes økonomitænkning og egne interesser begrænses – eks. med Islands Brygges solside. På de store linjer er der desværre sjældent rettidig inddragelse. Der sker sjældent noget før de formelle høringer. Der skal ikke bare laves høringer, men gives reel mulighed for at give høringssvar og politikerne skal forholde sig til det. Desuden skal høringssvarene behandles for sig – der er en oplevelse af, at høringssvarene skrives for meget sammen, hvilket forvansker meningen i de enkelte indspark.

Embedsmand fra TMF oplever heller ikke, at høringssvarene virker – det er kun i de ”sexede” emner, at politikerne ønsker at lytte, og borgerne er også svære at få i tale i de mere kedelige emner. ”Får man en lokalplan i høring er den stort set allerede vedtaget”.

Private bygherrer har mange egeninteresser og står alt for stærkt ift. politikerne. Borgerne er ikke grundigt nok informeret om, hvad muligheden er for at involvere sig tidligt i processen. Det er muligt, men folk er ikke klar over denne mulighed. Det kræver en viden, som ikke er alment tilgængelig. Det virker som om, politikerne fralægger sig ansvaret – de tør ikke stå ved de upopulære beslutninger, og derfor hører man nogen blot for at legitimere upopulære valg mellem ”pest og kolera”. ”Vi har sgu lyttet til borgerne”-holdning.

Generel oplevelse af, at mange beslutninger er taget, selvom der formelt set gives mulighed for som borger at give sin holdning til kende. Høringer virker som papdemokrati. Det kommer ikke ud til den brede skare af københavnere, og derfor er inddragelse/indflydelse for de få, som har ”gennemskuet” systemet.

Nyhedsbrev fra TMU/TMF havner i spamfilter (?).

I høringsfasen er det ofte dem, der er sure/ramt af en plan, der pibler frem. Man gider ikke tage sig tiden til at blive hørt, hvis man ikke har et problem med planen. Det ville være mere nuanceret, hvis man hørte folk tidligere i processen. Embedsmand peger på en løsning, hvor man giver tre, gennemarbejdede forslag, som kan lægges ud til forvaltningerne/borgerne/interessenter. Så bliver det ikke blot for/imod et forslag, men giver dem mulighed for at vælge mellem muligheder. God borgerinddragelse sker både tidligt og til slut. Det er svært at finde tid og kompetencer til at sende høringssvar ind. Forslag: Politikerne inviterer ind, man bliver fanget på gaden. Inddragelse på andre måder end bare høringsportalen. Inviteres fysisk ind – fysisk møde mellem kommunen og borgeren.

Der skal være feedback – fx appen ”giv et praj”. De fleste kender ikke denne. Mange kender heller ikke ”bliv hørt”. Det er KK’s vigtigste redskab, hvor forvaltningerne også forsøger at høre borgerne tidligt, men det er problematisk at så få bruger dem. Nye metoder nødvendigt.

Overordnet: Borgerinddragelse skal ikke bare overstås. Mange føler sig afmægtige og uden tiltro til, at deres input bliver brugt til noget. Der skal inddrages bredt og mangfoldigt, og resultaterne skal bruges til noget.

Valghandlingen i Lokaludvalgene fungerer ikke – der er mulighed for, at foreningerne vælger folk fra politiske partier.

Kulturnatten på Rådhuset skulle være ligesom i FT, hvor politikerne står klar til at svare på spørgsmål. De skal være til stede og møde københavnere face to face. Oplagt at skabe et tilbagevendende åbent-hus-arrangement, hvor politikerne er til rådighed for en åben snak, uden at det nødvendigvis handler om et specifikt issue.

Savner mulighed for at tilmelde sig særlige temaer i høringsportalen – fokuseret efter interesse – fx interesse i børn, en bydel m.m. Også interesseret i at blive orienteret på sociale medier – Facebook, apps. Mulighed for at give et input, uden at det skal være så omfattende.

Der er et problem i, at Lokaludvalgene ikke føler sig hørt centralt. De samler masser af input ind fra deres lokale københavnere, men hvad nytter det, når Borgerrepræsentationen ikke lytter? Det er svært at få reel indflydelse igennem Lokaludvalgene. Det er demotiverende. Udtryk for ønske om det fysiske element – at der også laves analoge tiltag – mødes et sted i byen, hvor der skal laves et projekt. Koble det digitale med det analoge. Vigtigt at møde borgerne et andet sted – ude i byen. Integrere det berørte sted med Rådhuset.

Er der et problem i et nyhedsbrev, hvor folk kan vælge egne interesser til? Det skal være NEMT at give sin mening til kende. Det skal være nemt at vælge til og fra. Vi er en udvalgt flok. Kunne man sætte et benchmark, en rettesnor for hvem vi gerne vil høre? Hvem skal vi høre? Hvor meget borgerinddragelse vil vi have? I stedet for at sætte en kunstig grænse for, hvor mange man vil høre, eller, hvor mange ressourcer man vil bruge. Være strategisk med hvem man gerne vil høre, og hvem der er relevante.

Bedre oplysning om, hvad der sker i ens lokalområde. Nogle ting skal vi alle sammen vide, nogle ting skal vi ikke alle sammen vide – fx kombi af Østerbro og ”bevaringsværdige bygninger”.

KK-hjemmesiden er svær at bruge – man kan ikke fremsøge det man skal bruge. Der mangler retningslinjer for nyhedsbreve og anden kommunikation – hvem er afsender? Er der enighed i forvaltningen? Der skal være fokus på borgerinitiativer, samskabelse.

Vi skal ikke inddrage, men skabe sammen og det starter i idéfasen.

Der foreslås brug af borgerbudgetter. Så stor en del af kommunens budget skal være lagt ud til borgerne. Høringsperioderne er ALT for korte – som københavnere bruger man sin fritid på det, og man opdager det ofte for sent. Der afholdes ofte kun ét borgermøde – tilfældigt hvem der har mulighed for at deltage i det. Lokaludvalgene er gode, men begrænsede i, at de også er der frivilligt og mangler derfor ressourcer. De er alt for pressede på tid. Mange laver meget, men der er ikke ensartet ”service”. Der er ikke lige meget aktivitet overalt. Man kunne oprette borgergrupper, hvor man yderligere uddelegerer beslutningsprocesser og arbejde. Man kunne fx oprette en kunstinteresset gruppe, som kunne arbejde med det.

Hvordan får vi fat i den HELT almindelige københavnere? Og mange af dem? De interesserede bliver hurtigt en særlig interessegruppe – tordenskjoldssoldater. Det er ofte pensionister eller andre med god tid.

Hvordan får vi fat i børnefamilierne og de andre travle københavnere?
Hvad er en god københavnerinddragelse set med dine øjne?
Dine noter:

DIALOGSPOR 1: FORMÅL MED KØBENHAVNERINDDRAGELSE

BORDNUMMER: 4

Hvad skal københavnerinddragelse gøre godt for? Hvad kan det bruges til? Hvornår skal københavnerne inddrages?

Gøre opmærksom på, at borgerne skal inddrages meget tidligt i beslutningsprocesser, eksempel til afskrækkelse: Amager fællod. Eksempler til efterfølgelse: Israels plads, Valby kulturhus (keramikerværksted)

At være med i beslutningsprocessen, ændre folk fra brokkehoveder til engagerede medborgere. Her også vigtigt, at processen følges op. Hvad bruges ens input til?

Højner den enkle borgers bevidsthed om, hvad man egentlig ønsker for sin by.

Lokalråd: har en bredere stemme end den enkelte borger

Borgerråd --> demokratisk proces --> forståelse for andres synspunkter --> åbne for kompromiser (prøve den proces!! = 'opdragelse')

Del af demokratiet, man lægger kræfter i det og må ofte erkende, det ikke bliver til noget. Men --> accept af, at sådan er legen

Hvad er en god københavnerinddragelse set med dine øjne?

Indre by. Elektronisk borgerpanel, genvejen til mindre problemer, kræver ikke meget tid. Mange kan blive hørt.

Send gerne forslag ud til borgerne, evt. kun på et "like", "do not like" -niveau.

Fordel ved de fysiske møder, face to face, at: man tænker sig måske mere om + man får nuanceret sin opfattelse i diskussionen i gruppen

Idegenerering kræver dog møder à la Oregon, her er elektroniske møder ikke egnede, bl.a. fordi de nok besvares lidt mindre velovervejede. Nok bedre med Irland-modellen, hvor man mødes nogle weekender (var det vist) (abort-diskussionerne)

Flere meningsmålinger, hvor man sikrer, at de spurgte er repræsentative for det område, der spørges ind til.

Lokaludvalg - også politikerne i udvalget --> Projekter belyses både 'oppefra' og 'nedefra'.

DIALOGSPOR 1: FORMÅL MED KØBENHAVNERINDDRAGELSE

BORDNUMMER: 4

Hvad skal københavnerrinddragelse gøre godt for? Hvad kan det bruges til? Hvornår skal københavnernes inddrages?

”Buy in”- hvis man involverer borgerne, og de er med i det, er der større chance for accept af idéerne. Behov for en tidligere udmelding af, hvor vi (i kommunen) er på vej hen.

Der ligger en masse personlig erfaring hos borgerne, der kan testes for at se, hvorvidt de giver mening.

Det at blive inddraget som borger gør borgeren konstruktiv fremfor at være et brokkehoved – vigtig pointe til at skabe engagement.

Borgerinddragelse giver følelsen af demokrati, men med det sagt er det vigtigt, at deltageren i events som dette modtager en opfølgende meddelelse for at skabe følelsen af, at meningerne blev hørt. Skal give muligheden for at blive hørt, således, at vigtige ting for borgerne kan bevares – dog sker dette til tider for sent (eksempel med Valby Kulturhus).

Som godt eksempel på borgerinddragelse nævnes planlægningen af Israels plads. Borgerne og deres brugsfunktionelle tilknytning til pladsen blev hørt og inddraget, tidlig inddragelse der gav godt resultat.

Mange beslutninger tages over hovedet på borgerne, f.eks. Amager fælled, ikke nødvendigvis overensstemmende med borgernes ønsker – Det er ofte de samme, der klager og brokker sig. ”Det er kun dem, der råber højest, der bliver hørt”.

De samme bobler der eksisterer på f.eks. sociale medier ses også i beslutningstagen hos kommunen. Kan skabe en større følelse af at være Københavner, borgeren kan godt blive distanceret – f.eks. som dansker fra deres lokalmiljø.

Klagerne virker – indtryk af, at hvis man skriver, bliver man hørt. Borgeren skal tage stilling til, hvad de gerne vil have af byen, samt hvad kan det enkelte individ tilbyde. Normale klager til kommunen tages ikke seriøst – hvis du vil have indflydelse, skal du skrive til den konkrete politiker eller borgmester. Klager ses ikke af alle som god borgerinddragelse – derimod nævnes lokalråd som en mere fyldestgørende løsning. Ens holdning bliver større fordi den udtales igennem et råd, følelsen af større effekt end hvis det enkelte individ blot råber op.

Borgerne skal medtages meget før i processen. Borgerne skal involveres for at undgå følelsen af at udvikling trækkes ned over hovedet på dem. Borgerinddragelse kan bruges til at blive klogere på andre mennesker – heraf hvorfor blev noget andet valgt? Fordi folk har forskellige holdninger til løsninger.

Borgerne skal inddrages, når der ligger noget klart, der kan diskuteres, således at der er ramme for diskussionen. Opbakning til, at borgerne skal involveres i alle faser – også selvom projekter ikke bliver til noget. Det at engagere sig er et led i demokratiet.

Når vi nu alligevel har valg hvert 4. år kunne vi med fordel tage de større beslutninger op til folkeafstemning i samme omgang.

Borgerinddragelse fungerer i niveauer – det øverste er lokalvalget, kommunevalget. Dernæst er der de lokale borgerrepræsentationer og slutteligt klagebrevet, det sidste er ofte negativt.

De lokale politikere skal inddrage folk som følgeton til grundlaget for, at de er stemt ind i kommunen. Efter borgerne er hørt skal planerne revurderes – vigtigt for demokrati.

Kommunen foretager mange investeringer, der egentlig ikke er tilknytning til – spildte penge og ressourcer – da der til tider skal foretages nye løsninger i stedet.

Det er vigtigt at få afstemt de store blokke om, hvad København skal blive – metropol f.eks.

Hvad er en god københavnerinddragelse set med dine øjne?

I Indre By er der elektronisk borgerpanel – her er der mange, der kan blive hørt, der er mange deltagere. Skyldes måske, at det ikke tager lang tid at blive hørt, derfor mange tilhængere. Brexit var for stor en beslutning, vanskelig at tage stilling til.

Borgeren skal altid inddrages og helst tidligt. Der skal opstilles en metode til, hvem der skal inddrages og hvornår – til de enkelte faser. Problemet skal defineres og afgrænses for at finde faser, så de rigtige kan inddrages. Problemets skala afgør mængden af borgere, der skal inddrages – behovet ligger i planlægningens størrelse. De digitale løsninger føles distanceret, de enkelte kan ikke huske, hvad de udfylder i et spørgeskema. Events som dette skaber muligheden for at gøre større overvejelser over de enkelte problemstillinger. Det er i mødet med andre, at holdningerne kan diskuteres og konfronteres af andre holdninger. Ved private spørgeskemaer debatteres emnet blot med sig selv. Oregon-løsning virkede god, men mængden af arbejde, der kræves af den enkelte deltager, er også stor. Det er specielle mennesker, der gider gøre den slags – er det virkelig den brede skarpe, du får med? Modargument i at repræsentanterne selvfølgelig ved, hvem de repræsenterer. Det er specielt engagerede folk, der deltager - det er kun en lille flok, der får indflydelse. Borgerne skal have lov at stemme mere, således at alle bliver hørt. Afstemning om alt kan føre til stagnering i planlægningen – det repræsentative demokrati kan skabe fremskridt.

Muligheden for at få indflydelse er ret stor, hvis man vil deltage i lokale borgerrepræsentationer – alle bliver stort set valgt ind. Der, hvor der ikke er enighed til repræsentationsmøderne, tages andre midler i brug; digitale spørgeskemaer. Ligeledes er der spørgerunder, hvor de private borgere kan komme til orde. Udvikling kommer også nedefra, ildsjæle der skaber bevægelse opad, der kan blive til en realitet.

DIALOGSPOR 1: FORMÅL MED KØBENHAVNERINDDRAGELSE

BORDNUMMER: 5

Hvad skal københavnerinddragelse gøre godt for? Hvad kan det bruges til? Hvornår skal københavnerne inddrages?

- Vi kunne fjerne nogle særinteresser.
- At få en følelse af handlekraft/ejendomsret, hvor man bor.
- Uden lokal inddragelse får vi kun ½ sandhed.
- Pt. er der mange led, før man bliver hørt
- At videregive noget af al den lokalviden, der findes.
- Sæt nogle borgere med når bygherren/etc. laver beslutninger for grunden.

Hvad er en god københavnerinddragelse set med dine øjne?

- > Der er god mulighed for at blive hørt, men man kan ikke få nogen effekt, fordi der er for mange systemer/regler at komme igennem.
- > Afsæt flere midler til lokaludvalgene. Borgerbudgetter.
- > Tag fat i omkringliggende lokalområder- hvem skal bestemme Lynetteholmen?
- > Der skal være stander på hjørnet! Det er god kommunikation!

DIALOGSPOR 1: FORMÅL MED KØBENHAVNERINDDRAGELSE

BORDNUMMER: 5

Hvad skal københavnerinddragelse gøre godt for? Hvad kan det bruges til? Hvornår skal københavnerne inddrages?

Vigtigt at fjerne/komme fri af særinteresser (ejerforeninger etc.) og fokusere på den brede interesse. At man ikke kun hører dem, der går forrest og råber højest.

Suverænitet skal ikke krænkes (fx ejendomsret), men en følelse af at blive spurgt og hørt.

At mødes og se ansigter, man kan kende fra kvarteret – sådan opstår fællesskaber lokalt.

Jo mere inddragelse, jo mere forståelse og accept hos borgerne.

Ejerskab og prioritering på lokalt plan.

Når man de rigtige? Det er svært at nå ud til alle pga. manglende kendskab til tilbud, sprogbarriere.

Det er billigere at gøre det rigtigt fra starten af.

KK er meget tung at arbejde med. Det burde være mere smidigt at lave ansøgninger til små projekter. Der mangler en tlf. politik.

Det er svært for politikerne/forvaltning at gætte, hvad der er konkret brug for og stemning for lokalt. Hvis de ikke spørger borgerne, er det et gæt (og borgerne føler sig overset).

De lokale borgere ved præcis, hvad konsekvenserne af politiske beslutninger betyder. Der er en kæmpe lokal vidensbank, som politikerne ikke har mulighed for at vide noget om.

Helt på lokalt plan med fordeling af skoler skal lokaludvalgene høres og lyttes til.

Lynetteholmen – der bor jo ingen borgere, hvordan inddrager man dem?

Måske skal man inddrage alle områder omkringliggende, eller hele Danmark.

Det samme problem med nye skoler: Der er ingen leder eller forældre endnu. De endelige brugere har måske nogle helt andre ideer.

Fx Ved nybyggerier og det er besluttet, at der skal være x% butikker, y% boliger etc. - Men hvis der ikke er liv eller aktivitet til at opretholde dette? Er det overhoved der, folk vil bo?

Ændring i bygningsregulativer – man bliver straffet for at bygge grønt.

Hvornår skal de inddrages – der hvor der er størst beslutningskraft/handlingskraft.

Dem, der står på den anden side, skal også have noget fleksibilitet til at udføre det og inddrage borgerinput. Altså tidligt i processen.

Vision kan være godt, men det er meget svært at forholde sig til. Det handler om at være mere tydelig i sin kommunikation. Fortæl historien færdig, før man bare siger: "ta-da"! Her har vi Lynetteøen - kanin ud af hatten. Folk bliver meget overraskede. Det er en meget sjov måde at tage beslutninger på. Lave et kæmpe projekt og lave en høring på det bagefter. Som borger føles det som om, beslutningen allerede er taget. Der er fortvivlelse, når borgerne er kommet med ideer...

Høringer når kun ud til bestemte grupper - derfor invitationer. Hvis man ikke er på nettet. Lokalviserne kommer ikke nødvendigvis med al info - kun et billede. Der mangler en platform/borgeropslagstavler i 1:1, fysik, hvor borgerne møder invitationer til at blive hørt/inddraget.

Hvad er en god københavnerinddragelse set med dine øjne?

Beboernetværk er helt lokale, mens lokaludvalgene ikke nødvendigvis så lokale. Det er altså ikke nok bare

at spørge dem og sige, at borgerne er blevet inddraget. Det skal helt ned på naboplan.
Det kræver midler at inddrage borgere helt på det lokale miljø.

DIALOGSPOR 1: FORMÅL MED KØBENHAVNERINDDRAGELSE

BORDNUMMER: 6

1) Hvad skal københavnerrinddragelse gøre godt for? 2) Hvad kan det bruges til? 3) Hvornår skal københavnerrinddragelse inddrages?

1) Bringe borgerne tæt på politikerne. Borgerne kan gøre opmærksom på problemerne. Give det levede liv plads. Der er altid flere løsninger- lyt til flere, før beslutningerne tages. At borgerne selv kan bestemme. At give mere fællesskab helt lokalt. Give gennemsigtighed for både borger og politikere. At borger føler de har medindflydelse. Øget kommunikation. Hvis der bliver fulgt op på tingene/projekterne, så virker det. Borger-feedback.

2) Øget engagement. Vi kan gøre hinanden klogere – vidensdeling.

3) Når der er noget, borgerne kan sige. Inddragelse er afhængig af den enkelte sag.

Hvad er en god københavnerrinddragelse set med dine øjne?

- Spørgeskemaer er en god måde at inddrage på
- Borgerinddragelse tilpasses borgerne og livet - skal ske ude i byen ikke kun på skemaer.
- At borgernes ideer realiseres og politikerne er lydhøre.
- Kom og se de gode sager og initiativer.
- At der følges op på færdiggjorte projekter. Se om det virker.
- Når der er stor gennemsigtighed og opfølgning + information.
- Når/hvis der f.eks. er skiltning på igangværende byggerier/gravarbejde.

DIALOGSPOR 1: FORMÅL MED KØBENHAVNERINDDRAGELSE

BORDNUMMER: 6

Hvad skal københavnerrinddragelse gøre godt for? Hvad kan det bruges til? Hvornår skal københavnernes inddrages?

Københavnerrinddragelsen skal gøre godt for at have tjek på, hvad lokale personer har at sige. Der er synspunkter om, hvad politikerne skal have styr på ift. hvilke problemer borgerne har i deres dagligdag, som skal løses, og som er vigtigt fx i virksomhederne. Der bliver nævnt, at kvalifikationerne er vigtigt, og at man fokuserer på borgerinddragelser, hvor alle nævner forskellige forslag. Disse forslag tager tid, og at man skal vente med tålmodighed, for at ideerne kan virkeliggøres. Der drøftes om et borgerhus i nordvest og borgerinddragelsen der handler bl.a. om; hvad mangler der fx i et borgerhus i Nordvest? Hvilke processer er der gang i kommunen?

Inddragelsen kan fx ske, når kommunerne spørger ind til borgerne før en bestemt handling sker, fx nedrivning af en bygning som borgerne har været glad for. Her skal man forebygge den magtesløshed, der er hos borgerne, og vise, at borgerne rent faktisk har magt i beslutningsprocessen. Der er forslag om et katalog til borgerne, som indeholder forskellige ideer fra kommunerne, hvor borgerne kan holde sig opdateret løbende. Der skal hermed følges op på ideerne. Hvis ikke man følger op på borgernes ideer, så gider borgerne ikke at være aktive, når der ikke er feedback, men blot inddragelse. Når et projekt er blevet færdigt, kan man som borger se, hvor aktivt der bliver lyttet til borgernes stemmer. Inddragelsen kan variere fra sag til sag og afhænger af projekttypen. Skal borgerne inddrages i starten eller til slut? Hvor er det bedst at inddrage borgerne? - dette kan variere.

Hvad kan københavnerrinddragelse bruges til?

Til at engagere borgere til at være med og at gøre hinanden klogere ved inddragelse af borgere, embedsmændene og politikerne. Inddragelsen kan give idé om, hvad der skal ske fremadrettet. Inddragelse af borgere skal bruges til implementeringer, der er tilpasset til borgernes behov i hver enkelt kommune.

Hvad er en god københavnerrinddragelse set med dine øjne?

- Spørgeskema fungerer fint; det er en let måde at inddrage borgerne på, hvor borgerne kan udtrykke sig. Nogle spørgsmål opleves meget ledende. Man skal tænke på, hvordan man stiller spørgsmålene til borgerne, og mulighederne for at åbne op for et bestemt emne er der.
- At møde op face-to-face, som i dag, er en god borgerinddragelse, selvom man ikke kender udfaldet endnu.

Det vil være godt, at nogen kan komme ud i det eksisterende og se, hvordan borgerne bruger byen, cykelstier, fortovet, grønne arealer - som en slags opfølgning på færdige projekter. Er det hyggeligt? Bruges til det oprindeligt formål?

Inddragelse skal ikke kun ske som et skema, hvor politikerne blot sætter et flueben på, men en måde, hvorpå det rent faktisk sker.

Der skal ske en gensidig feedback fra modtager og afsender, og man skal kunne have lov til at give udtryk for sine indsigter - hvoraf opfølgning og information er altafgørende.

Måske skal der nogle skilte op, når der sker nogle ting i byen. For det er ikke altid, der bliver læst i aviser osv. Fx det kunne være let at sende elektroniske informationer ud.

Når man, fx som i dag, bliver inviteret og ikke kan komme med, så kan man lave et større arrangement eller holde en runde nr. 2, for der er mange borgere, der ønsker at være med og blive inddraget, og det vil være ærgerligt at afvise mange borgere pga. fx pladsmangel.

DIALOGSPOR 1: FORMÅL MED KØBENHAVNERINDDRAGELSE

BORDNUMMER: 7

Hvad skal københavnerinddragelse gøre godt for? Hvad kan det bruges til? Hvornår skal københavnerne inddrages?

Det er os, det handler om

Vi skal høres- reelt! med feedback

Høres i tide

Bredt udsnit af borgere skal høres

Møde borgerne, hvor de er

Respekt for spontane ideer fra borgerne

Åbenhed om gode og dårlige historier

Hvad er en god københavnerinddragelse set med dine øjne?

Fokusemner: byggeri, trafik, Lynetten, børneinstitution

Lokal inddragelse giver lokalt sammenhold

DIALOGSPOR 1: FORMÅL MED KØBENHAVNERINDDRAGELSE

BORDNUMMER: 7

Hvad skal københavnerinddragelse gøre godt for? Hvad kan det bruges til? Hvornår skal københavnerne inddrages?

Gøre godt for:

- Et af punkterne virkede interessant (som skolen i Vanløse), der blev præsenteret i materialet.
- Kan bruges til meget (ref. Nørrebro) i forhold til at få borgerne med og derved undgå, at der bliver besluttet noget, som beboerne ikke er enige i. Det vil sige lokal inddragelse.
- Skabe et bedre nærmiljø og et bedre sammenhold i kvartererne, da der ikke alle steder er grundejerforeninger.
- Det er også en trend - også i hospitalsvæsenet - at embedsmænd skal lytte til borgerne.
- Kunsten at inddrage de tunge grupper som misbrugere og hjemløse, hvordan får vi dem med?
- Få grupper med som normalt ikke bliver repræsenteret.
- Udvælge repræsentanter som har en bred baggrund.

Bruges til:

- At almindelige borgere får mulighed for at være deltagende, men det skal også gøre en forskel. Der skal være en oplevelse af, at det ikke allerede er besluttet på forhånd. Der skal ændres i måden for beslutninger. Mange gange er det allerede besluttet inden at borgerne bliver inddraget.
- Borger-bevågenhed: "Giv et praj"; At kunne melde ind såsom lyskryds, der ikke virker, eller huller i asfalten.
- Borgerne skal have fornemmelsen for, at de bliver hørt – det kan godt være, at de ikke får deres vilje, men de har oplevelsen af, at deres deltagelse giver mening.
- Kommunal opgave som bliver lavet i kommunaludvalget – der bliver lavet uafhængig af politikere. Her får borgerne mulighed for at bidrage til en udvikling i lokalsamfundet - i forhold til at det er svært at gå direkte ind på rådhuset.
- Støjvagten er et godt eksempel, hvor man kan ringe ind og fortælle om oplevelser i fx weekenden, når der festes i gaderne.
- Undgå misforståelser, så beslutninger bedre bliver accepteret.

Hvornår inddrages:

- Før noget bliver besluttet – så inddragelsen ikke kommer for sent.
- Eksempel er ny bydel i København – som allerede nu skal inddrage borgerne.
- Borgerne skal være med til at definere, hvilke problemer som er i områderne.

Typer af beslutninger som er bedre til at inddrage borgerne:

- Bygningsreglementer
- Trafik

NIMBY – hvordan sikrer man den type borgerinddragelse? Ingen svar til spørgsmål.

Hvad er en god københavnerinddragelse set med dine øjne?

- Det er borgerne, som det handler om.
- Borgerne skal gøre en forskel og de skal føle, at de bliver hørt og at de også bliver det.
- Feedback skal være en del af oplevelsen – nyhedsbrev, SoMe, avis m.m.
- Borgerne skal høres i tide.
- Det skal sikres, at alle bliver hørt – møde borgerne hvor de er.

- De gode historier skal også præsenteres for borgerne, så borgerne bliver stimuleret til at komme flere ideer.
- Plads til spontane idéer fra borgerne.

Hvordan motiverer man flere typer af københavnere i borgerinddragelse?

- Der skal være større feedback på den inddragelse, der forventes. Borgeren skal være mere med til at prioritere. Der er manglende respons på de bidrag, borgerne kommer med.
- Mere synlighed og oplysning/information omkring tiltag.
- Bruge borgerinddragelse hvor der er et reelt behov, og der skal være lidt økonomisk råderum.
- De unge skal også inddrages, så de ved, at der også er mulighed for dem for at komme med deres forslag.

DIALOGSPOR 1: FORMÅL MED KØBENHAVNERINDDRAGELSE

BORDNUMMER: 8

Hvad skal københavnerinddragelse gøre godt for? Hvad kan det bruges til? Hvornår skal københavnerne inddrages?

TEMA: At inddrage borgere, der ikke er med i dag: ex. Dem, der ikke er på de sociale medier

- Ønsket om en bred viden om det, der rør sig i byen og blive informeret om høringer ex. i god tid, så man kan nå at tilmelde sig
- Borgerne bliver ikke reelt hørt. Man engagerer borgerne, men der bliver i sidste ende ikke lyttet til borgerne.
- Dem, der ikke ser mails, dem, der ikke deltager, bliver ikke hørt. Dvs. man er ikke bevist om at delagtiggøre viden og være oplysende ift. alle borger
- Opmærksom på lix og borgernes læsefærdigheder
- Hvis processen i selve borgerinddragelsen ikke er god, er oplevelsen af borgerinddragelsen heller ikke god
- Aktindsigt er mulig og kan munde ude i en god proces og indflydelse for beslutningen
- Ordstyrer indlæg = politikerne kan være uenige i borgernes holdning.
- Lokalviden er vigtig: vi kører på vejene etc. etc. Hvis vi som borgere var blevet spurgt, kunne de fortælle og give input til en bedre løsning.
- Tidlig inddragelse er afgørende /høringsprocessen og hørings svar bliver ikke hørt /det er for sent i processen.
- Sociale medier er gode, ift. unge og internationale borgere.
- Ressourcestærke borgere bliver hørt i højere grad - det er ikke ideelt demokratisk for de mindre ressourcestærke.

Hvad er en god københavnerinddragelse set med dine øjne?

- Borgerinddragelse ift. STORE generelle debatter om byen
- Konfliktpunkter: ex. man cykler i byen, men tager bilen til sommerhuset, hvad er det for en by vi gerne vil have, ex. serviceniveauet, mere kreativ inddragelse, ex. en boks efter et møde, hvor man kan lægge en seddel med sin mening.
- Inddragelse før det bliver "en sag" = borgerne kunne være tættere på beslutningerne i de nære beslutninger. At man er med løbende - og ikke kun ift. de "store sager". Skabe en grobund af borgerinddragelse.
- Erfaringsudveksling på tværs af bydele. Drage nytte af hinandens erfaringer.
- Borgerinddragelse ift. andet ex. nyt byggeri, men ex. ældreområdet
- Ældre medborgere vil gerne deltage med deres input og erfaringer, men de er ikke digitale --> ex. månedligt nyhedsbrev med info om, hvad der rør sig i kommunen. → Stil og tone ift. til selve kommunikationen, generelle forestillinger som fx ældre, bilister. Borgerne undervurderes, ift. At blive sat i en boks/målgruppe, der er for generel.
- Positive oplevelser ift. at støtte en forening lokalt, processen var positiv overfor en større sammenhængskraft /lokalmiljøet. Det var med til at skabe fællesskab.
- Ordstyrer input: hvordan ved folk, at de selv har indflydelse – kan lokaludvalgene få en større rolle.
- Sociale medier/ borgerpaneler i lokaludvalgene er vigtige, men det er stadig vigtigt at mødes på ex. byens pladser, så man kommer ud til en bredere del af befolkningen. Rykke det ud på gaden.
- Ex på dette: Opstille klapborde ved busstopstederne i forbindelse med et tiltag vedrørende movia – opstillet af lokaludvalget.

- Ved at læse lokalavisen oplever man ofte, at høringsen er sket, og det er for sent.
- Ved indkaldelse til borgermøde bør man målrette ift. de relevante borgere.
- Processen tager lang tid. Ex. mulighed for at ændre private veje til offentlige veje
- Høringer er ikke en demokratisk proces- det er strukturerne, der skal ændres
- Tænke nyt – tænke nye demokratiske processer, ex. lave bibliotekerne til demokratiske rum
- Viden om, hvad der foregår i andre bydele, man har sit eget lokalblad i bydelene
- Nytænkning, ex. i Barcelona - man typisk udstillede et projekt, så borgerne kan forstille sig og se projektet i lille skala i langt højere grad.
- Transparens og processen er vigtigt
- Nytænkning: bliv synlig i lokalmiljøet ex. campingvogn i Baunehøj, som var med til at inddrage nye og andre borger i et mere forståeligt sprog. Det medførte en god dialog og en bredere målgruppe.
- Værdi ift. kommunikation – hvor er den bedst, sociale medier, aviserne?
- Udfordring i KBH, processerne tager meget lang tid

DIALOGSPOR 1: FORMÅL MED KØBENHAVNERINDDRAGELSE

BORDNUMMER: 8

Hvad skal københavnerinddragelse gøre godt for? Hvad kan det bruges til? Hvornår skal københavnerne inddrages?

Hvad skal københavnerinddragelse gøre godt for?

Selvom der er mange negative erfaringer, så er der også mange positive. Borgerne skal have meget mere viden. Vi er nødt til at opkvalificere beslutningerne. Der er mange eksempler på, at hvis man spurgte folk lokalt, ville man kunne finde frem til smartere løsninger. Man kan sagtens opleve at føle sig misrepræsenteret i de store udtalelser eller pakker, som man arbejder ud fra politisk. Hvis processerne er gode i forhold til borgerinddragelse, så skaber det sammenhold, fællesskab og succesoplevelser.

Hvad kan det bruges til?

Det er vigtigt, at informationen, der skal sikre borgerinddragelse, bliver leveret i et sprog som normale borgerne er bekendt med. Vi bør være mere villige til at køre efter en 'trial & error'-metode. Det er formålet at have en demokratisk forståelse. Når man først når til høringen, er det for sent. Man skal skabe nye demokratiske rum. Man skal skabe debatterne. Når folk involverer sig i noget, og det bliver lukket ned, så føler man sig tilsidesat. Man kan skabe et kendskab til lokale områder gennem borgerne. Der er en stor værdi i forskellige medier - ikke mindst Facebook. Der er mange segmenter tilstede på Facebook. Man kunne sørge for at have et månedligt referat af, hvad der foregår politisk. Der er en udfordring i forhold til tidshorisonten i planlægningen. Borgerpaneler er interessante, hvor man får flere folk ind i afgørelser. Når der skal tages beslutninger om ændringer, så må man komme ud til de folk, der ikke kommer til borgermøder - så man må rykke ned til de øvrige borgere, hvor de befinder sig. Der skal være flere platforme og når man endelig kommer, er arrangementet afholdt. Det kan være nemmere at informere borgere, hvis man mødes ude på gaden. Det kan bruges til at italesætte konfliktpunkter - de vil opstå, og der vil være forskellige interesser. Vi skal blive bedre til dialog med hinanden, da byen vokser og indbyggertallet stiger. Giv gerne ordet videre til borgerne i forskellig sammenhæng, så man forpligter sig i alle kommunale møder til at få hørt flere. Borgerne skal gerne være tættere på beslutninger, selvom nogen skal stå for de overordnede linjer, så kan man eventuelt lære noget af borgerinddragelse inden for visse områder.

Hvornår skal københavnerne inddrages?

Der er et stort segment af københavnerne, der ikke er på sociale medier og lignende, og derved ikke bliver involveret. Man kunne bruge lokalaviserne som en måde at få involveret folk, ved at give informationer om bl.a. høringer. Man kunne godt overveje at lytte mere til borgerne i forhold til diverse projekter. Borgerne inddrages for sent i processen, hvor beslutninger er taget, og man oplever på det tidspunkt, ikke at blive taget seriøst. Inddragelse skal ske så tidligt som muligt. De internationale borgere høres i høj grad ikke. Man kan godt blive træt af at skulle informeres via eks. NemId - man undgår at få hørt en stor del, hvis man ikke har bedre metoder til dette. Man er ikke i stand til at informere borgerne, så det kommer i høj grad til at minde om et pseudo-demokrati; borgerne undervurderes og det ligner tit et kup. Bør borgerinddragelsen ikke være mere tilstede inden for blødere diskussioner, som undervisningen og lign.?

Hvad er en god københavnerinddragelse set med dine øjne?

Dine noter:

DIALOGSPOR 1: FORMÅL MED KØBENHAVNERINDDRAGELSE

BORDNUMMER: 9

Hvad skal københavnerinddragelse gøre godt for? Hvad kan det bruges til? Hvornår skal københavnerne inddrages?

- Implementere borgernes erfaringer/viden inden projektet føres ud i livet
- Skabe ejerskab
- Mange ex. på "Here we go again" (spørg dog os i lokalområdet!)
- Kvalificere projekter med "lokale erfaringer"
- Oplever for sen inddragelse
- Tidlig inddragelse "vi gør det sammen" + EVALUERING
- Tidlig præsentation af (projekter)/visioner for projekter

Hvad er en god københavnerinddragelse set med dine øjne?

DIALOGSPOR 1: FORMÅL MED KØBENHAVNERINDDRAGELSE

BORDNUMMER: 9

Hvad skal københavnerrinddragelse gøre godt for? Hvad kan det bruges til? Hvornår skal københavnernes inddrages?

Runde:

- Amager
- Sydhavnen
- Valby
- (Frederiksberg) KK Forvaltning
- Nørrebro
- Amager Sundby
- Østerbro
- Indre by
- Østerbro

København er for stor til at blive styret fra Rådhuset - derfor er borgerinddragelse fra de mange lokalområder vigtig.

Københavns Kommune bør favne bredere: Indsatserne retter sig for meget mod bestemte klumper.

Indsats for ældre og efterlyser flere aktiviteter mellem aldersgrupperne.

Der er behov for indflydelse.

Borgerinddragelse er nærmest ikke eksisterende, mange ting sker uden forudgående oplysning - også udover Lokalrådene.

--- 0 ---

Hvad skal københavnerrinddragelse gøre godt for?

Borgerne skal opnå ejerskab.

2-hovedet uhyre: Skal det gavne borgerne eller forvaltningen?

Amager Fælledsagen: Mange ting dukker op under sagsforløbet, som skulle have været oplyst tidligere.

Kan ting ikke gøres efter bedre planlægning?: Fx Kongens Nytorv. Hvordan kan man undgå gentagelser af fejlagtig planlægning? Trafikløsninger gennemtrumfes uden borgerindflydelse og information. Borgernes viden bør medtænkes i planlægningen.

Borgerne bør tages med på verificering af projekter. Kvalificering af projekter bør foregå i samarbejde med brugere.

Hvornår kommer borgerne ind i billedet? Der mangler tidlig adgang til data, som er fundament for beslutninger.

Der går meget DJØF i mange projekter: Arbejde for arbejdets skyld i mange projekter. Projekter skal have mange flere bidragydere og idéproducenter.

Afstanden fra projektledelse til udførende kan være for lang.

Hvad kan det bruges til?

Borgerinddragelse kan give kvalitet og ejerskab (opsamlende af første diskussion).

Hvornår skal københavnernes inddrages?

Ressourcestærke grupper kan af og til ændre processer (Amager Fælled). Er det demokratisk?

Rammer for, hvor og hvordan borgerne henvender sig i processerne.
Forskellige forvaltningsgrene har forskellige vilkår for indflydelse – det handler bl.a. om, at forvaltningerne har helt forskellige økonomiske størrelser. Kan evt. kaldes 'aftalt' spil mellem fx entreprenørvirksomheder og Teknik og Miljø.
Borgerindflydelsen forekommer at være for lille og kun for små projekter.
Efterlysning af brugen af de indsamlede erfaringer: Et værktøj?
Offentliggørelse af idékataloger til de forskellige forvaltningsgrene på fx sociale medier – tidligt.
Lars' model om skift i borgernes stigende/faldende motivation er et tilbagevendende diskussionspunkt.
Hvordan får man de 'uformulerede' med?
Borgerne bør inddrages hele vejen i projekter – ikke kun i begyndelse og slutning.
Grundejerforeningerne bør inddrages mere og oftere – prisforskelle mellem entreprenører bestilt af kommune og grundejerforeninger kan være vidt forskellige, kommunens dyrest.

Hvad er en god københavnerinddragelse set med dine øjne?

Flettet ind i forrige spm.

DIALOGSPOR 1: FORMÅL MED KØBENHAVNERINDDRAGELSE

BORDNUMMER: 10

Hvad skal københavnerinddragelse gøre godt for? Hvad kan det bruges til? Hvornår skal københavnerne inddrages?

- Tidlig inddragelse → mindre protest
- Forudsætning for GODE beslutninger, lokalt kendskab kvalificerer
- Kan spare penge at gøre tingene rigtigt FØRSTE GANG.
- Inddragelse danner os til at være medborgere
- Folk, der bliver hørt, bliver GLADE - og dermed SUNDERE!
- Sikre større accept af de beslutninger, som træffes i BR fx Demokratiet og informationsflowet fryser til imellem valgene.
- Borgerinddragelse kan styrke forvaltningens fokus på implementering af beslutninger
- Gøre borgernes forventninger til beslutninger, og deres gennemførelse mere realistiske

Borgerne er mere kompetente og veluddannede end tidligere. Giver kød og blod til udviklingen af nye byområder

Vigtigt spørgsmål: Hvad kan inddragelse IKKE bruges til??

Hvad er en god københavnerinddragelse set med dine øjne?

- Tidlig inddragelse ved udvikling af nye byområder
- Ved ændring af lokale trafikforhold
- Borgerinddragelse i REAL TID, hvor borgerne kan afgive deres holdning løbende i forhold til udvalgte, aktuelle politiske spørgsmål
- Engagere de borgere, som ellers ikke deltager i vores demokrati.

DIALOGSPOR 1: FORMÅL MED KØBENHAVNERINDDRAGELSE

BORDNUMMER: 10

Hvad skal københavnerinddragelse gøre godt for? Hvad kan det bruges til? Hvornår skal københavnerne inddrages?

Hvad skal det gøre godt for? Hvad kan det bruges til?

Det helt afgørende er, at man laver gode beslutninger. I København, hvor der er stor afstand mellem borgere og politikere, så er det vigtigt at få borgerne inddraget, så der kan blive taget bedre beslutninger. Vi skal være dem, som skaber det positive demokrati. Det er vigtigt, at vi som borgere tager ejerskab, fordi beslutningerne bliver mere og mere komplekse. Det er en god idé at tilføje et ekstra punkt i inddragelsesprocessen: Et evalueringspunkt.

Undgå fejlslagne beslutninger, hvor ingen er blevet spurgt, og der bare bliver implementeret nye ting, uden nogen form for inddragelse.

Folk, der bliver hørt, er glade, og folk, der er glade, er sunde: Det er derfor en god investering at høre folk, fordi de bliver motiveret og er engagerede. Borgerinddragelse skal være med til at styrke den bro, der er mellem borgere og politikere, for at sikre, at der er en accept fra borgerne af det, der kommer ud i sidste ende: Hvis borgerne er blevet inddraget i hele processen, så vil der være en større accept af outputtet. Ved borgerinddragelse vil politikerne ramme skiven lidt bedre ift. hvad der er borgernes ønsker.

Hvis demokratiet virkelig skal virke, så er det vigtigt at inddrage borgernes ønsker; og de kan være ret bredartede. Ikke kun eliten der sidder med ved bordet i den periode, hvor politikerne formes.

Borgerhøring får demokratiet til at fungere. Borgerinddragelse kan bruges af politikerne som et værktøj til at holde embedsværket i ørerne. Det kan tage lidt tid at få eksekveret de tiltag, som politikerne har, og med et borgerresultat i hånden kunne man få styret embedsværket i den retning, som borgerne ønsker, og som politikerne er sat til at forvalte.

Der ligger et "Janus ansigt" i det med at blive hørt, for nogle gange har man brug for at råbe højt og blive hørt – så der ligger også en mulighed i at protestere, som også er et grundvilkår i vores demokrati. Den lokale modstand ift. det, der er blevet besluttet, er også en vigtig del i denne her proces. Den synergi der ligger i, at man kan protestere, er enormt stor. Protesten vil ligge i et samfund som vores, hvor vi har ytringsfrihed. Protesten som mønster er anerkendelsesværdig.

En anden ved bordet synes ikke, at man bliver hørt i protester og demonstrationer; det har ingen reel effekt, og der sker ingenting. Vores demokrati står over for nogle udfordringer i takt med, at verden er blevet mere kompleks, og derfor føler vi også hurtigere, at vi bliver forbigået. I 'automationstiden' bliver vi nødt til at tænke borgerinddragelse som en almindelig del af vores hverdagsliv.

Vi mangler at inddrage de unge: Hvad er det for nogle ungemiljøer, vi skal skabe? (Helt konkret Sluseholmen og Ørestad som eksempler, hvor der bare bliver bygget uden at blive lyttet).

Man skal søge lokalt: Fordi København er så stort, er det godt at have et lokalt bindeled. Alt for få der deltager i valgfater til lokaludvalget. Og det er synd, fordi det er et af de steder, hvor man virkelig kan være med til at formidle information begge veje.

Prøve i det omfang vi kan at tale med én stemme, så man ikke fortaber sig i små ligeGYldige konflikter. Modsigelse imellem ønsker og muligheder forstået på den måde, at denne her medindflydelse meget nødt skal være, at hver mand råber sin sag op. Begrænsningerne i Københavnerinddragelsen er også en væsentlig ting at håndtere. Hvor er det, at den ikke dur? Mangler ben på jorden, fordi der er så mange græsrodder, som gerne vil have indflydelse på hver deres måde.

Man skal sætte krav til de valgte politikere; at de skal følge med i, hvad der rører sig derude: Hvilke interesser har de borgere, som bor i byen? Og ikke blot love en masse ting op til valget - for så ikke at

interessere sig for, hvad der senere rører sig derude.

Ghettoparkerne er et udtryk for manglende borgerinddragelse – lære af disse fejl i fremtiden.

Hvornår skal Københavnerne inddrages?

Det kommer an på, hvilken plan man snakker om; hvorvidt det er på lokalt eller kommunalt plan.

Jo tidligere i processen, jo færre revolutioner vil man se, fordi man rammer skiven lidt mere i midten, end hvis man først inddrager til sidst. Protesten er ikke et formål i sig selv, det er et resultat af en afmagt eller en frustration og et nødvendigt onde, hvis man ikke bliver hørt.

Urbanplanen er et godt eksempel på ting, vi skal undgå i fremtiden, fordi folk ikke bliver hørt. Ørestad er også et sådant eksempel. Især ved fysiske forandringer er det vigtigt, at vi inddrager borgerne, og har tålmodighed til at byen kan vokse langsomt og ikke blot bygger for at bygge.

Hvad er en god københavnerinddragelse set med dine øjne?

Som borger skal man først ind og forstå hvordan kommunale ting foregår – altså forstå systemet. Det er for meget at forlange af en borger, at vedkommende skal forstå, hvordan sådanne ting foregår i detaljer. Der er derfor behov for en demokratisk base, hvor man kan tilkendegive sin mening løbende – borgerinddragelse i real tid.

For at få et repræsentativt syn fra borgerne, så er man nødt til at møde dem, hvor de er.

Borgerinddragelsesprocesser bliver afholdt på bestemte tidspunkter, som ikke nødvendigvis passer den brede befolkning. Vi skal derfor have flere teknologiske løsninger, hvor vi kan tilkendegive vores meninger, når det passer.

Der er et kæmpe engagement i København – man skal bruge det!

De elektroniske platforme har en masse muligheder, som man ikke nødvendigvis har i den analoge verden. Vi skal mere derhen af, hvor vi løbende bliver spurgt. Det største problem er at få fat i dem, som ikke dukker op til møder eller er engagerede lokalt og kommunalt.

Interessant at stille spørgsmålstegn ved, hvorfor vi skal inddrage folk, som ikke vil inddrages. Hvorfor ikke bare indsnævre borgerinddragelsen til folk som er interesserede og optagede af spørgsmålene og udfordringerne, som vi står over for? Yderligere borgerinddragelse - er det kun forbeholdt folk, som ikke i forvejen arbejder med forskellige tiltag løbende? Kan man ikke anse organisationsmedlemmer og andre interesseorganisationer som "rigtige" borgere?

Borgerinddragelse har en tendens til kun at handle om anlægsinvesteringer og ikke så meget om drift – men måske der netop er et behov for at agere på driftsområdet.

Opposering: Vi må altid have en ambition om at have så mange med som overhovedet muligt, fordi ellers ender vi i en situation til sidst, hvor der er færre og færre som kommer til orde, og så har vi lige pludselig ikke et repræsentativt demokrati længere.

DIALOGSPOR 1: FORMÅL MED KØBENHAVNERINDDRAGELSE

BORDNUMMER: 11

Hvad skal københavnerinddragelse gøre godt for? Hvad kan det bruges til? Hvornår skal københavnerne inddrages?

Bedre beslutning- kvalificeret ifht. lokale forhold
Andre forslag – på tværs af forvaltninger.
Ejerskab og accept lokalt af beslutninger. Ansvar
Større glæde over at bo i byen

Inddragelse før alt er låst, og alene valg mellem ”pest og kolera”.
Mindre rigide udmøntninger – tilpasse til lokale forhold → større frihed til embedsfolk lokalt

Undgå kommunal micro management

Hvad er en god københavnerinddragelse set med dine øjne?

- Inden alt er låst i inddragelsen
- Mere indflydelse til lokaludvalgene
- Involvere lokalt
- Involvere i udfærdigelse: Hvordan læses det? Inspiration
- Ikke spille borgernes tid på ”pseudoinddragelse”. Så stå ved at den ikke er inddragelse
- Differentieret proces efter kontekst
- Nærværende for borgerne.

DIALOGSPOR 1: FORMÅL MED KØBENHAVNERINDDRAGELSE

BORDNUMMER: 11

Hvad skal københavnerinddragelse gøre godt for? Hvad kan det bruges til? Hvornår skal københavnerne inddrages?

Beslutninger skal træffes på et oplyst grundlag.

Det handler om medejerskab til sin by: Føle, at man er flere, der er sammen. Så føler man, at det er ens by. Der kommer ideer frem ved borgerinddragelsen, som folk ikke ellers ville turde foreslå.

Man kan engagere sig i skolebestyrelser mv., hvor man kommer i kontakt med forvaltningen, men man kommer desværre først i kontakt med forvaltningen, når det allerede er snævret ind.

Man kommer ofte med, når det er for sent. Man mister derfor gejsten.

Man skal inddrage for at give borgerne medansvar – det giver engagement. Politikerne skal anerkende, at; "okay, vi kan ikke gøre det hele". - Så kommer der også nye ideer ind. Embedsfolkene kan godt huske de forslag, der dukkede op til borgermødet – også selvom de ikke bliver taget op i den konkrete sag.

Borgerinddragelsen kommer ofte først, når det skal vælges, hvad der skal skæres ned på.

Man bliver ikke inddraget i den overordnede investering.

Tidlig inddragelse: Kommer man ind sent, er det typisk negative ting, der fokuseres på. Inddrages man tidligere, kan man snakke om positive ting. Så kommer der nye ideer frem og skjulte ressourcer i samfundet kommer frem.

Det lokale niveau: Det er vigtigt, at inddragelsen foregår lokalt og at planlægningen kvalificeres i forhold til lokale forhold. Det giver større frihed til de enkelte folk lokalt.

Eksempler på inddragelse:

Eks. på at borgerne kan komme med gode ideer: Affaldet skal sorteres i mange fraktioner. 5 containere skulle stilles ud i ejendommenes små haver. Teknik og Miljøafdelingen besøgte ejendommen og der kom lokal debat om, om ikke de skulle dele containerne. Borgergruppen havde selv taget kontakt til kommunen og blev positivt overraskede over, at der faktisk blev lyttet fra kommunens side.

Planlægningen følger ofte matrikelgrænser i stedet for at følge borgernes hverdag. Borgerne er ligeglade med forvaltningen – borgerne ser de konkrete problemer, der skal løses.

Der skal kigges mere helhedsorienteret: Ofte kan flere lokale problemer løses samtidig, hvis forvaltningerne snakkede mere sammen. Det skal ske på tværs i forvaltningerne.

Damhusengens skole: Lokaludvalget får ikke indflydelse, fordi planlægningen er kommet for langt.

Positive eksempler på indflydelse:

Amagerfælled Skole, renovation af skolen, hvor der er en tom gymnastiksal: Her åbnes der op for nye anvendelsesmuligheder, så salen ikke står tom (hvilket ville være spild af ressourcer).

Kommentar: Førhen foregik der mange forskellige ting på skolerne. Det skal vi have igen.

Sundhedshusene er lavet om, og også her har borgerne fået lov til at benytte lokalerne, selvom de ikke fungerer som sundhedshuse længere.

Embedsværket er frustrerede over, at det, der skal oplyses til politisk niveau, ofte har borgervinklen koblet fra.

Amagerfælled er en sag, hvor borgerne ikke bliver hørt i tide.

Ildsjæle har lavet græsningslaug med hjælp fra kommunen – meget imponerende. Nu skal laugene nedlægges, da projektmedarbejderen i kommunen er sparret væk. Det er lige godt pokkers. Man har netop haft en god proces og så bliver det smadret. En anden supplerer: Politikerne revurderer nu, om de skal lukkes. Processen er dog stadig kritisabel, og derfor accepteres beslutningen ikke af borgerne. Det er mangel på saglighed.

Mere til frivillighed: Tisvilde har enormt mange ildsjæle, dog mange ældre. Men det er på trods af en hård kamp med kommunen. Ofte kommer initiativerne nedefra.

23 parkeringspladser som erstatning af tag-farmen "Østergro" er påklaget af vedkommende borger til Teknik og Miljøborgmesteren, hvor vedkommende fik et godt svar. Blev positivt overrasket over svaret og følte sig oplyst herefter.

Hvad er en god københavnerinddragelse set med dine øjne?

Hvis det skal brede sig – hvad så?

Inddragelsen skal ske lokalt. "Det er her, jeg har hjemme. Det er her, jeg bor." Lokaludvalgene skal have mere at have sagt. Det er lidt til grin, at lokaludvalgene ikke rigtig har noget at have det i.

Der skal være større fleksibilitet. Embedsværket skal turde bruge deres sunde fornuft. Visionen er flot, men den skal leves ud i hele organisationen. Offentlighed! Offentlighed!

Helheder i stedet for siloer. Eks.: Hvordan inddrager man borgerne i allerede fastlagte beslutninger, der er vedtaget ved lov og ikke kommer i høring? Det klinger hult fra overborgmesteren, når man bliver bedt om inddragelse. Man oplever, at man alligevel ikke bliver hørt, når de store ting besluttes.

Lokaludvalgene HAR deltaget på lokalt niveau ift. klimasikring.

Det er ligesom med vindmøller: Hvis du føler ejerskab, så er de ikke generende at få sat op. Skab noget lokalt og samtidig sikre grønne områder.

Man oplever, at man bliver inddraget, fordi de/embedsværket SKAL. Det burde være en åben inddragelse, hvor der faktisk bliver lyttet, så borgerne ikke spilder deres tid.

Man kommer til at stå og råbe af hinanden i stedet for at finde en fælles løsning. Løsningerne skal være nærværende for borgerne.

DIALOGSPOR 1: FORMÅL MED KØBENHAVNERINDDRAGELSE

BORDNUMMER: 12

Hvad skal københavnerinddragelse gøre godt for? Hvad kan det bruges til? Hvornår skal københavnerne inddrages?

- Demokratisk enhed – i et fællesskab – mere end service – skabe fællesskaber
- Klæde politikerne på ift., hvad der praktisk kan lade sig gøre – træffe bedre beslutninger
- Særligt ift. klima er der et ønske og et behov for at gøre noget
- Flytte ansvaret ud til borgerne/træffe bedre beslutninger
- Give viden om bydel/giver ejerskab og bæredygtige løsninger
- Skaber robuste løsninger
- Vigtigt at inddrage i hele processen
- Jo hurtigere man bliver inddraget i planlægningen, jo bedre (visionsniveauet)
- Tydelige rammer og processer – forventningsafstemning er vigtig
- Definition af problemet – det er oftest politikere og embedsmænd, der har definitionsretten → den kan godt udfordres

Hvad er en god københavnerinddragelse set med dine øjne?

- Skabe enighed om konklusionerne
- Gode faser i projektet
- Møde borgerne der, hvor de kan mødes – eks. borger med handicap, der ikke kan deltage i store møder → møde dem i andre sammenhænge – fokus på kvalitet fremfor kvantitet.
- Beslutninger tages ud til afprøvning, inden den endelige beslutning → eks. Parkering i NV – borger inddraget inden beslutning, men alligevel er beslutningen skidt for beboerne.
- Direkte kommunikation m. embedsværket fra lokalområdet → komme ind i maskinrummet → ekspertisen rykker ud, og går i dialog med de lokale.
- Klar og gennemtænkt proces – hvorfor inddrager vi? Hvad vil vi have ud af det? Hvad får københavnerne ud af det? Gøre det muligt, at alle kan deltage uanset kognitive og fysiske funktionsniveauer
- Borgerpanel: god kilde til god kommunikation
- Digitale løsninger: gode erfaringer i Vanløse omkring parkering ved stationen. → Gav input til løsninger.
- Der skal være rum til, at man reelt kan påvirke beslutningen
- Bruge digitale løsninger til at få andre stemmer med i debatten – børn, unge, kognitivt udfordrede → bruge billeder, musik etc. til at bidrage.

DIALOGSPOR 1: FORMÅL MED KØBENHAVNERINDDRAGELSE

BORDNUMMER: 12

Hvad skal københavnerinddragelse gøre godt for? Hvad kan det bruges til? Hvornår skal københavnerne inddrages?

Kommunen er et demokratisk fællesskab. Hvordan forvalter vi dette fællesskab?
Mange borgere opfatter kommunen som en servicebutik - derfor vigtig at lede kommunen demokratisk og inddrage borgerne.

Få borgerne inddraget for hele tiden at holde politikerne i øret. Ellers tænker politikerne kun i cirkler i de fire år, de er der.

Hvad rører der sig? Det skal politikerne vide. Derfor skal politikerne inddrage borgerne.

Der er mange typer af problemer. F.eks. ved klimaudfordringerne skal borgerne inddrages på en anden måde. Der skal borgerne inddrages NU!

Planlægning: Der skøjtes hen over borgerne som f.eks. vedtagelsen af højhusene. Her blev borgerne ikke inddraget.

Bydelsrådsforsøg: Ting blev rykket ud til rådene, men pengene fulgte ikke med! Ansvar skal flyttes ud til borgerne. Københavns Kommune er så stor, at alting kan lade sig gøre.

Driftsforholdene: Her sker der ikke en skid. Hvis man kender nogen, så sker der noget.

Mange spørgsmål bliver klaret i en borgerinddragelsesproces - det gør vi ude i lokaludvalgene.
Mange gange kan borgerne klare udfordringer ved samtale i rådene.

Når man inddrager borgerne, giver man også borgerne et ejerskab, så borgerne ikke føler, at det presses ned over hovederne på dem.

Borgerne har fingeren på pulsen: Hvad er vigtigt at finde ud af? Hvad har vi virkelig brug for?

Formand: Hvornår skal borgerne inddrages? Visionsdelen eller helt lavpraktisk?

Det er over hele paletten.

Formand: Er der forskellige tidspunkter, man skal bruge borgerinddragelse?

Ved lokalplanlægning, helt oppe på visionsniveau.

Så hurtigt som muligt. Så tidligt som muligt, ellers falder der nogle af.

I lokaludvalgene har vi oparbejdet i forhold til forskellige forvaltninger, så vi kommer hurtigt i samtale.

Man skal vide, hvornår "vinduet lukker", for at få indflydelse i processen.

Økonomi. Man kan have mange visioner, men holder økonomien? Her skal befolkningen også inddrages i, hvad der skal prioriteres.

Meget smart med figur: I begyndelsen stor indflydelse og stor interesse.

I Zürich blev kraftværk stemt ned, og så blev borgerne spurgt om; hvad skal vi så gøre?

Det kan være interessant at inddrage borgerne i, hvad problemet egentligt er? Borgerne kan stille en

masse interessante spørgsmål.

Tidlig inddragelse. F.eks. Damhusengens skole. Hvis borgerne havde været inde tidligere, så havde byggeriet ikke være så højt. Hvis tidligere, så havde politikerne vist, at der var en udfordring. Byggeriet blev så højt, at naboerne havde store skyggepåvirkninger. Hvad er problemet?

Hvad er en god københavnerrinddragelse set med dine øjne?

Formand: Hvad er god borgerinddragelse?

Jeg føler mig fantastisk godt inddraget i klimaindsatsen. Vi bliver inddraget i, hvor bænkene kan stå, og der var en udfordring, **da nogle uheldige elementer ville sætte sig dem der, da bodega overfor.**

En god borgerinddragelse var f.eks. en spørgerunde i Bispebjerg i forbindelse med pendling, hvor folk stillede bilerne alle mulige steder. Resultatet blev ikke meget bedre, da fremmede godt måtte parkere om aftenen, hvor de lokale beboere kom hjem fra arbejde. Til gengæld måtte pendlere ikke parkere i dagtimerne, men der var beboerne heller ikke hjemme!

Embedsværket kom ud i kvarterets hus, og det gav en helt anden dynamik, da det gav en følelse af, at "systemet" er for os. F.eks. hvilke lamper skal vi have i gaden? F.eks. Lysspredning, udseende etc.

Vigtigt at forklare tidligt, hvad størrelsesordenen er. Nogle gange er der urealistiske forestillinger til økonomi. Man skal begynde fra bunden.

Dårlig idé med digital inddragelse. Det bliver "binært" enten/eller. Jeg kan personligt aldrig entydigt sige "ja" eller "nej" til noget.

Der skal være et fast defineret mål: Hvem inddrager vi og hvorfor? Der skal være refleksion over hvornår og hvem vi inddrager i processen.

Hvad sker der, hvis vi inddrager nogen, som ikke tør sige noget?

Elektroniske afstemninger. Vi laver i lokalrådet aldrig afstemninger "for" og "imod". Vi er mere interesseret i kommentarer til et givent emne.

Digitale løsninger: Gode erfaringer fra udfordring med mange pendlere ved Vanløse station: Så spurgte vi via borgerpanelet og det fungerede godt, da det var et bredt panel og specifikke spørgsmål.

Nogle emner er flertydige. Hvis man bygger lavt, så kan der ikke bo så mange i et område. Så mange gange er det ikke så enkelt.

Nogle gange spørger man for at retfærdiggøre en beslutning. Det er dårligt. Man skal kunne påvirke beslutningen reelt, hvis der spørges.

Den store planlægning om infrastruktur kræver visionsoplæg.

Digital inddragelse kan inddrage folk, som ikke normalt vil blive inddraget. F.eks. hvis nogle er gode til at tage billeder, men ikke vil ytre sig med ord.

Digitalt er farligt, da man kan manipulere.

DIALOGSPOR 1: FORMÅL MED KØBENHAVNERINDDRAGELSE

BORDNUMMER: 14

Hvad skal københavnerinddragelse gøre godt for? Hvad kan det bruges til? Hvornår skal københavnerne inddrages?

Vi lever i KBH hver dag! Borgernes kvalifikationer og erfaringer giver bedre beslutninger, med bredere opbakning. Giver KBH'ere bedre livskvalitet. KBH er en meget uens by.
Snævre lokalinteresser skal plejes.
Større ansvarsfølelse for sit lokalområde.

Vigtigt at det bredes ud til alle. Ikke kun de pol. interesserede.

Borgere skal inddrages hele tiden og så tidligt som muligt. Tidlig og tydelig dialog.

Borgerdialog er også informationsindsamling. Ex. nabohøringer skal alle interessenter høres – også lejere. Sikre det repræsentative.

Fokuseret dialog. Hvem har en interesse i det her? Få inddraget dem. Vigtigt at få afdækket alle interessenter.

Inddragelse er ikke kun borgermøder. Tilpas formen til indholdet. Behøver ikke at være stort for at være godt.

- Forbedrer demokrati og livskvalitet
- Kan bruges på alle niveauer
- Tydeligt hvad og hvorfor
- Rammen for indflydelse tydelig, processen gennemskuelig.

Hvad er en god københavnerinddragelse set med dine øjne?

- Informationsniveauet skal være passende. Kommunens opgave er at gøre det tekniske forståeligt.
- Så tidlig inddragelse som muligt.
- Borgerne skal klædes ordentlig på. Der skal tales i øjenhøjde.
- Med respekt for forskellige meninger.
- Inddragelsen skal betyde noget – mulighed for reel indflydelse.
- Intet er for teknisk – men metoderne til inddragelse er forskellige. Der er mange mennesker, der ved noget.
- Inddrag mest, når der er størst mulighed for indflydelse.
- Lad være med at spille folks tid.
- Både for og imod – få alle meninger med.
- Der skal være tilbagemelding til dem, der har deltaget. Hvad skete der så?
- Lav løbende 'opkvalificering' af borgerne, så de bliver mere kompetente.

DIALOGSPOR 1: FORMÅL MED KØBENHAVNERINDDRAGELSE

BORDNUMMER: 14

Hvad skal københavnerinddragelse gøre godt for? Hvad kan det bruges til? Hvornår skal københavnerne inddrages?

Problemstillingerne kan bringes op **løbende** og ikke blot til valg
 Kvalificere og informere
 Udvikling af demokratiet – kan tilføre processer og projekter kvalitet => bedre beslutninger
 Tilfører borgerne større livskvalitet – livet bliver mindre frustrerende, man kan bruge energien på at tilføre processerne ens mening
 København er en uens by – hver bydel har sit fokus. Gennem borgerinddragelse kan vi pleje de snævre interesser
 Inddragelse af borgerne medfører ansvarsfølelse og højere trivsel.
 Vigtigt at borgerinddragelsen favner bredt
 Borgerinddragelse er at få informationer – fx ikke kun grundejere – også lejere

Det kan fx bruges til områdefornyelse
 Tit bliver det anlæg fokuseret
 Borgerne kan inddrages på mange måder – det kan være en succesfuld borgerinddragelse, at man får talt med de rigtige 5 personer og ikke nødvendigvis en kæmpe gruppe – fx borgere, der har været gennem et hjerneskade-rehabiliteringsforløb eller brugere af hjemmepleje
 Højkomplekse/tekniske spørgsmål kræver en særlig tilgang og kan være svært at få input til – kommunens opgave at bryde det tekniske ned
 Intet er for stort, intet er for småt – det kan bruges til alt, hvad der handler om, hvad det er for en by, vi gerne vil have
 Kommuneplanlægning er vigtigt at inddrage borgerne i

Borgerne skal gerne inddrages i alle trin i en beslutningsproces
 Borgerne skal inddrages hele tiden – processer er noget, der i gang hele tiden. Og gerne så tidligt som overhovedet muligt.
 Tydelig dialog omkring mulighederne for indflydelse – hvor i processen er vi, hvad kan flyttes.

Hvad er en god københavnerinddragelse set med dine øjne? (bord 14)

Informationsniveauet skal være passende
 Kommunens opgave er at gøre det forståeligt
 Tydelighed omkring forudsætningerne for at påvirke processen – hvor er vi i processen
 Foregå i øjenhøjde
 Mangfoldighed er et succeskriterium – alle skal have lyst til at deltage
 Det kan godt være komplekse emner, hvis borgerne inddrages rigtigt
 Ikke inddrage, hvor der ikke er mulighed for reel indflydelse
 Belyse uenighederne
 Borgerne skal informeres omkring, hvad sker med den proces, de har været en del af

God borgerinddragelse er, når borgerne kan genkende deres input i det færdige resultat

DIALOGSPOR 1: FORMÅL MED KØBENHAVNERINDDRAGELSE

BORDNUMMER: 15

Hvad skal københavnerinddragelse gøre godt for? Hvad kan det bruges til? Hvornår skal københavnerne inddrages?

Mange lag i borgerinddragelse.
Skabe ansvar for byen.

Tidlig inddragelse.

Københavns kommunes hjemmeside

- Hvem er alle de dygtige embedsmænd' m/k
- Hvordan får man den "STORE KOMMUNE I TALE"

HVEM SKAL/KAN/MÅ man tale med?

Hvornår kan man bestemme – hvad er mulighedsrummet

Hvad er forskellen på LOKALUDVALG & BR

Københavns kommune KAN/SKAL lære at LYTTE AKTIVT

BOLIGER HVEM MÅ BO HER
HVOR RIG SKAL MAN VÆRE
KLIMATILPASNING

EN UNIK STORBY – DER ER EN LANDSBY – I EN STORBY – RASKE PENGE

EN INFOMAIL OM ÅRET – velkommen til, hvor vi kom med input.

Hvad er en god københavnerinddragelse set med dine øjne?

Nedbryde barrierer

EBOKS

HVORNÅR ER DET BESLUTTET
Er det allerede besluttet

HVOR ER DEM UNDER 30 år. → de kommer.

Kom med input ← Formidling → Hvordan kan man komme i kontakt med politikere og embedsmænd

DIALOGSPOR 1: FORMÅL MED KØBENHAVNERINDDRAGELSE

BORDNUMMER: 15

Hvad skal københavnerinddragelse gøre godt for? Hvad kan det bruges til? Hvornår skal københavnerne inddrages?

- Hvordan kan man som borger deltage i demokratiet, når man ikke fysisk kan være til stede? - Optimere og effektivisere fx brevsystemet, når man skal stemme.
- Få nogle nye vinkler på problematikkerne som supplement til politikernes.
- Det er nødvendigt at lytte til folk, for at byen kan læse om de dilemmaer, de står i (boliger, klima). Det er kun folk med en stor indtægt, der kan bo der. Borgerne skal inddrages og være med til at give forslag til løsninger; mindre CO2 udledning, boligsituationen.
- Man skal enten være politisk udpeget eller repræsenteret i foreninger. Det er svært at blive hørt og komme ind og gøre sig gældende, fordi man bl.a. skal møde op. Det er svært at komme ind i systemet og i kontakt med embedsmændene.
- Der er et stort problem med at komme igennem - indgangsmulighederne skal være klare. Det er svært at finde ud af, hvad man bruger lokaludvalget og borgerrepræsentationen til. I Københavns Kommune skal man have en større bevidsthed. Man skal også høre lokalvalget i samme grad som borgerne.
- Vi bliver flere og flere mennesker i København, og vi nedlægger flere og flere grønne områder for at tjene penge.
- Man skal inddrage borgerne - ellers bliver de ikke deltagende. Man bliver irriteret over beslutningerne, hvis ikke man føler sig hørt. Der er et lokalsamfund i et lokalsamfund. Det er en storby, men man bor i små landsbyer → det har man ikke mange steder. Byen er stor og det er svært at navigere rundt, når man kommer udefra. Man ved ikke, hvem man skal tage fat i, i kommunen, og hvordan skal man komme videre med et lokalt initiativ.
- Oslo: Man er på 4 år gået fra en trafikeret hovedgade til en helt bilfri midtby. Vi sakker bagud i DK, det går får langsomt. Ex. solceller.
- Der mangler et overblik over, hvad der sker i lokalområdet → der skal sendes en mail rundt en gang om året, der opsummerer hvor man skal gå hen og lede efter noget. Flere har ikke hørt om siden, der bliver præsenteret i informationsmaterialet.
- Send en mail til nye tilflyttere om, hvad der sker. Det resulterer i mere egeransvar. Vi skal ikke kun bruge byen, vi skal også give.
- Den lokale viden er den, der kan bruges. Folk tager selv ansvar for det område, de bor i, hvis man bliver inddraget tilstrækkeligt.
- Det skal skabe en sammenhæng i byen og det skal bruges til, at borgerne er med til at bidrage til, at byens fremtid udvikler sig - og tænke radikalt og ud af boksen. Ture gå på tynd is i måden at inddrage borgerne i → tidlig inddragelse.
- Tidlig inddragelse. Der sker ingen stor inddragelse, når man ikke bliver inviteret.
- Der bliver bygget modsætninger op om dem, der er aktive, og kommunerne. Borgerne er kommunen - derfor skal man nedlægge de her barrierer. Embedsmændene skal med ud og arbejde sammen lokalt.

Hvad er en god københavnerinddragelse set med dine øjne?

- E-boks: Når der sker noget i ens lokalområde, så send borgerne en mail. Oplysning og skub i

retningen af, at folk bliver mere engageret, fordi de er oplyste.

- Formidling → hvad er det, der rør sig i vores by og lokale samfund. Københavns Kommunes hjemmeside er et sprog for sig selv. Man skal tænke på at formidle til alle borgere - netop for at kunne komme med input også. Man skal bygge Refshaleøen om 5-10 år, men det kunne være relevant at inddrage borgerne i ideudviklingen allerede nu - hvad skal man videreudvikle? Hvad skal der bygges i stedet for? Skal det være nye boliger?
- Det er svært at få fat i alle → Annonce og avis, sociale medier og unge.
- Det er noget med at få folk til at føle sig noget værd. Man skal føle, at man bliver inddraget og hørt.
- Sydhavnen var Københavns losseplads for 35 år siden, men nu er det utroligt attraktivt. Nu er der mange, der føler, det er losseplads på en ny måde. Fordi nu vil de have boligerne på havnen og lad os se om de udvider - om de også tager den anden side. Og det kan give følelsen af, at beslutningerne bliver taget over hovedet på en.
- Der sker noget mere udvikling og dialog, når man er i direkte dialog og ikke over mails. Man skal ned og stå på lygten og spørge folk, hvad synes du? Men det kræver mere: Det er nemmere at arrangere et møde, derfor skal man arbejde mere på at komme ud og arbejde med folk. Direkte møde, det tager tid, men det er super effektivt.
- Det er hele vejen rundt, spørgeskema → peger i retning af den generelle tendens, der er. Jo flere spørgeskemaerne kommer ud til, desto flere differentierede svar får du tilbage.
- Folk der får lov til at tilkendegive sin mening, føler sig også repræsenteret. Tilbage i tiden der kendte man alle, der boede på Vesterbro, nu er der flere der skal integreres og forskellige kulturer.

DIALOGSPOR 1: FORMÅL MED KØBENHAVNERINDDRAGELSE

BORDNUMMER: 16

Hvad skal københavnerinddragelse gøre godt for? Hvad kan det bruges til? Hvornår skal københavnerne inddrages?

Afhænger af demokratiopfattelse / Livsform → Legitimt >< Effektivt / Borgerinteresseorganisationer.
 Flere stemmer høres → Flere nuancer
 Synlighed: hvad laver politikerne? Københavnerne skal ses af politikerne
 Giver klarhed over formålet med projekt
 Bruge borgernes kompetencer
 Byfornyelse/ processer for lang
 Mikroprocesser, der fører til noget konkret, er godt.
 Proaktivitet ved nye projekter.
 Grænser for hvad borgerne skal involveres i
 Kvalificer beslutningsgang.
 Ændre BRs selvforståelse.
 KBH er for stor.
 Hvordan prioriteres? Helhed ><lokalt
 Giv mere magt til LU → Styrelsesloven giver muliggør det.

Hvad er en god københavnerinddragelse set med dine øjne?

Skal ikke opfattes som besværlig af forvaltningen.
 Dialog mellem embedsmænd (→ tillid) og borgerne (→ øjne og ører) (...)
 Forventningsafstemme
 Brug ekspertise hos borgerne.
 Kvalificer borgerne til borgerinddragelsen/ oplys om /forklar rammerne (...)
 i helhed / økonomi / politisk beslutning.

DIALOGSPOR 1: FORMÅL MED KØBENHAVNERINDDRAGELSE

BORDNUMMER: 16

Hvad skal københavnerinddragelse gøre godt for? Hvad kan det bruges til? Hvornår skal københavnerne inddrages?

Hvad skal københavnerinddragelse gøre godt for?

Fremmødte er kommet på baggrund af interesse og ønsker omkring at få genskabt demokratiet og finde værktøjer til at overkomme demokratiske udfordringer. Nogle på baggrund af specifikke baggrunde, andre af bred interesse for borgerinddragelse.

En borger nævner borgerinddragelse i forbindelse med en tilflytning til et nyt område i Storkøbenhavn. Her savnes der borgerinddragelse for at imødekomme en udfordring i at samle en meget heterogen beboersammensætning.

Borgerinddragelse skal bruges til at gøre de politiske beslutninger, der tages, mere legitime.

Borgerinddragelse skal skabe en situation, hvor beslutninger tages på mere sikker grund, hvor flere detaljer er fremkommet og gennemgået i den politiske proces.

Gennem inddragelse kan man skabe mangfoldighed, der, uanset hvad, vil skabe større vidensbase i enhver proces.

Hvad kan det bruges til?

En nævner, at fremtidens politikere skal gentænke sig selv i rollen som borgernes repræsentant. Derved også lytte og alliere sig med borgerne. Dette nævnes om vejen til magt i fremtiden.

Hvornår skal københavnerne inddrages?

Der er for mange negative forestillinger omkring, hvad det egentlig skal gøre godt for at inddrage sig. Det er opfattelsen, at der er mange situationer, hvor der allerede er en politisk agenda, som der egentlig ikke kan røres ved. Men alligevel prøver man at inddrage borgerne. (Borgerne skal inddrages før at der opstår en politisk agenda).

Folk skal have ejerforhold til nogle projekter i byen. "Plant en plante - om to år har I en skov". Det handler om at få sat gang i borgerinddragelsen i så mange sammenhænge som muligt. Det vil drive fremtiden og motivere borgerne til at inddrage sig fremover.

Skab små projekter, hvor borgerne føler, at de bliver hørt, og får mulighed for at bidrage. Små ting vil føre til mere. – Borgerne gider ikke, fordi de ikke føler, at de rigtig bliver hørt, og at deres bidrag ændrer noget. – Skab situationer, hvor der kan bidrages.

Ved mindre projekter skal inddragelsen forefinde i starten af projekterne (ringe på dørklokker o.l.). Ved større projekter kan inddragelsen godt vente til, at der foreligger et større baggrundarbejde.

Borgerne vil gerne inddrages i visionsfasen. - Fremfor at sidde og vente på, at der kommer diverse udlæg fra kommunen eller andre steder.

Der er snak omkring niveauer af projekter, hvor borgerinddragelse kan forekomme. Der gives ikke

endegyldige svar, og der er ikke enighed omkring nogen former for definition på, hvornår inddragelse skal ske.

Der er udfordringer med det repræsentative demokrati i og med, at de danske partier er for små til at kunne indgå i kvalificerede debatter i alle tilfælde.

Borgerne skal kvalificeres til at kunne tage stilling i selv komplekse situationer. Selvom der så skal inddrages ingeniører e.l.

Som almindelig borger er man rigtig træt af, at man hele tiden skal tænke på helheden. Hver eneste gang der skal tales omkring forskellige projekter, så vender det hele tilbage til, at der skal tænkes på helheden. – Hertil nævnes, at det kan være overvældende for en borger at have en holdning eller mening til et projekt. Dette skyldes, at man gennem sig holdning kan blive mødt af mere overordnede spørgsmål omkring sammenhæng, som man ikke har en jordisk chance for at vide. – Det skal være simpelt for borgerne at have holdninger og meninger – de skal ikke stilles til regnskab for sammenhænge, de sikkert ikke ved.

Der er en opfattelse af, at der i visse forvaltninger sidder nogle personer, der har svært ved at slippe magten og sende den videre til borgerne.

Hvad er en god københavnerinddragelse set med dine øjne?

Mindre forvaltningsenheder foreslås som et skridt på vejen mod god borgerinddragelse.

DIALOGSPOR 1: FORMÅL MED KØBENHAVNERINDDRAGELSE

BORDNUMMER: 17

Hvad skal københavnerinddragelse gøre godt for? Hvad kan det bruges til? Hvornår skal københavnerne inddrages?

Så tidligt som muligt. Større/højere motivation. En stemme til politikerne fra borgerne. Vigtigt med dialog. Forventningsafstemning lokalviden er vigtig.

Hvad er en god københavnerinddragelse set med dine øjne?

Feedback til borgerne undervejs på, hvad borgerinddragelsen er blevet brugt på. Også gerne undervejs.

Mere overskuelig hjemmeside i kommunen.

Kan måske undgå, at et projekt ikke munder ud i mistillid, men at det er et fællesprojekt mellem borger, kommune etc.

DIALOGSPOR 1: FORMÅL MED KØBENHAVNERINDDRAGELSE

BORDNUMMER: 17

Hvad skal københavnerrinddragelse gøre godt for? Hvad kan det bruges til? Hvornår skal københavnernes inddrages?

Borgerne skal inddrages så tidligt som muligt. Altså inden at der bliver taget beslutninger. Fx virker Nordhavn som en bydel, der er besluttet over hovedet på borgerne. Der kunne være borgerinddragelse på borgernes egne initiativer. Det kunne være i alle projekter/beslutninger. Der er en oplevelse af, at økonomien er styrende. Fx skal salg af grund til nybyggeri i Nordhavn og inddragelse af Amagerfælled finansiere metrobyggeriet. Borgerne bliver ikke spurgt. Hverken i forhold til, hvordan de vil transporteres rundt, eller hvor der bygges. Projekter eller beslutningers art kunne afgøre, hvornår og hvordan borgere inddrages. Den politiske proces muliggør ikke allerede, at borgere kan komme med input, inden de væsentlige beslutninger er taget. Når borgerne endelig bliver inddraget tidligt, skal det også følges til dørs. Altså skal visionerne følges op. Det er vigtigt, at borgerne ikke blot bliver hørt, men at det, de siger, også kan omsættes til handling. Derfor skal borgere inddrages tidligt. Eksempelvis nævnes De Gamles By på Nørrebro. Her bliver borgerne inddrages efter en ny skole og andet er placeret - så derfor kan man ikke sige noget om, hvorvidt placeringen er fornuftig. Borgerinddragelse skal være en stemme, der kan rykke ved politikernes prioriteringer. De høringer der er, skal hjælpe politikerne med at træffe den bedste beslutning. Der foregår konstant en politisk prioritering, fx parkering, klimasikring og grønne områder. Dette har borgerne en mening om, så derfor skal de have mulighed for indflydelse på præmisserne for denne prioritering. Det er vigtigt, at der forventningsafstemmes. Hvad er det for et møde borgerne skal til, hvor stor er graden af indflydelsen, som borgerne kan opnå? Borgerne har lokal viden, der kan være værdifuld. Dertil kan borgerne sikre legitimitet til beslutningerne, fordi de følger processen og forstår argumentationen. Det fremhæves igen, at hvis borgernes visioner inddrages, skal de inddrages, hvis forholdene omkring projektet ændres. IDÉ: Der skal være en offentligt tilgængelig historik i processer fra vision til beslutninger. Så kan borgerne følge med i, hvordan deres høringssvar bliver brugt. Altså ikke blot, hvad der bliver sagt, men også hvordan de svar bliver brugt. Altså en løbende feedback, der viser, at inddragelsen nytter noget.

Hvad er en god københavnerrinddragelse set med dine øjne?

Feedback er vigtigt. Det er vigtigt, at københavnernes inddrages undervejs. God inddragelse kræver, at man finder en metode til at få fat på dem, der ikke abonnerer på lokaludvalgets maillister. Altså en bred repræsentation. Det er vigtigt, at dét borgerne siger, bliver taget alvorligt. Det skal være nemt at blive inddraget i de emner, man ønsker at yde indflydelse på. Der efterlyses en hjemmeside, der er til at finde rundt på. Borgerinddragelse skal bruges til at skabe fællesskab om byen og skabe større forståelse for medborgere. I forlængelse af det, kan det bruges til at undgå konflikter. Der skabes ejerskab over de beslutninger, der påvirker udvikling i byen. Det er vigtigt, at borgerinddragelse ikke er proforma. Borgernes stemme er vigtig og kommunen kan vinde borgernes tillid ved at samarbejde. Sølund er et godt eksempel, hvor borgerne blev præsenteret for dilemmaer, og processen var god. De blev inddraget i,

hvilke hensyn der skulle vægtes.
Information er vigtigt, så borgerne kan diskutere på et oplyst grundlag.

DIALOGSPOR 1: FORMÅL MED KØBENHAVNERINDDRAGELSE

BORDNUMMER: 18

Hvad skal københavnerrinddragelse gøre godt for? Hvad kan det bruges til? Hvornår skal københavnernes inddrages?

- Få lokal viden med i processer - lokalkendskab.
- Byens borgere ved ikke, hvor mange muligheder de har for at blive involveret. Bedre information til borgere.
- Politikere kender ikke altid områderne – det gør borgerne.
- Borgerinddragelse handler om at skabe en bedre by.
- Bygge bro fra borgergrupper til rådhuset – også på højere politisk niveau.
- Mange borgere er desværre passive – indtil det kommer tæt på deres egen hverdag.
- Få synliggjort, hvilke ønsker og behov københavnernes har. Kom med gode/skæve idéer.
- Multifunktionelle idéer.

Hvad er en god københavnerrinddragelse set med dine øjne?

- Få alle idéer med!
- Det skal være nemmere at blive inddraget:
  - Kom til københavnernes
  - Kortere tid at blive inddraget.
  - Kaffevoan på Østerbro ☺
- Rettidig inddragelse:
  - Inddrag mens det stadig er realistisk, at input får indflydelse.
- Købnerne bevæger sig dog allerede i den rigtige retning.
- Gennemsigtighed er vigtig. Hvordan blev idéer/input behandlet?
- Rammesætning. Hvor meget kan man regne med at få indflydelse.
- Fagsprog kan være en barriere ift. KBH-inddragelse.

DIALOGSPOR 1: FORMÅL MED KØBENHAVNERINDDRAGELSE

BORDNUMMER: 18

Hvad skal københavnerinddragelse gøre godt for? Hvad kan det bruges til? Hvornår skal københavnerne inddrages?

- **Lokalt kendskab** - De lokale kender området på en helt anden måde, end eksperterne gør. De lokale er netop dem, som skal leve med konsekvenserne. Det er dem, som har erfaringer, og dem som "går i parkerne" og oplever beslutninger, som bliver taget omkring disse parker.
- Utroligt mange borgere ved ikke, hvilke muligheder, som der er for borgerne i kommunen – Der er brug **for information!**
- Borgerinddragelse handler grundlæggende om at gøre byen bedre. Det modvirker, at der ikke bliver taget de "forkerte" beslutninger.
- Dog er der også en vis passivitet hos borgerne – især hos visse segmenter. Det handler om at bygge bro indtil Rådhuset. Borgerne reagerer først, når "gravkøen" står ude foran deres dør.
- Diskussion om et mål om vækst eller trivsel. Spørgsmålet er dog også om, hvorvidt disse udelukker hinanden. Mange borgere mener lige nu, at det blot er "vækst-paradigmet", som vi følger.
- Det handler om, at borgerne skal fornemme, at kommunen er til *for* borgerne. Det handler om at vise dette lokalt. Her kunne man godt hente noget inspiration fra Paris, hvor der er forskellige rådhus i hver bydel. Samtidig handler det også om, at det skal fremstå som én samlet kommune – i stedet for syv forvaltninger.
- Det skal ud lokalt. De enkelte bydele er virkelig store proportionelt. Dvs. at der er bydele, hvor der er 40.000 borgere, som svarer til en mellemstor kommune.
- Borgerinddragelse kan inddrage nye ideer – give en speciel og anderledes by. I stedet for, at embedsmændene bliver "fagblinde" og alle tænker ens. Få de **gode, skæve** ideer.

Hvad er en god københavnerinddragelse set med dine øjne?

- Der er også nogle retoriske pointer. Folk forstår ikke, hvem "Rådhuset" er. Det officielle sprogbrug er utroligt fremmedgørende. "Almindelige københavnerne" forstår ikke det tekniske sprog.
- Vi skal gøre op mod ideerne om, at "borgerne skal komme til os". Det handler om, at Københavns Kommune skal ud til københavnerne.
- Det skal være en nemmere inddragelse. Enten skal det tage kortere tid eksempelvis. Du skal ikke nødvendigvis sætte en hel- eller halv dag af til det.
- Dårlig borgerinddragelse er modsætningsvis, når der er en manglende viden hos embedsmænd eller andre eksperter, når borgerne kommer med deres spørgsmål. Borgerne vil bare gerne have nogle svar.

- Konkret er ideen med en "kaffevogn", hvor man møder borgerne og får deres input. Det fungerer langt bedre end at mødes om aftenen.
- Inddragelse skal ikke være "pseudoinddragelse". I stedet for, at man blot laver en høring formelt set, selvom det allerede er planlagt, hvordan det skal foregå. Det handler om **rettidig inddragelse**.
- Der skal være **transparens**. Man skal som borger kunne se, hvornår man bliver inddraget og få feedback på ens arbejde. Det er tilfredsstillende at vide, at ens arbejde bliver brugt til noget. Der skal være en forventningsafstemning om, hvilke rammer der er, så alle borgere ved, at det ikke er hver en idé, som bliver til virkelighed.

DIALOGSPOR 1: FORMÅL MED KØBENHAVNERINDDRAGELSE

BORDNUMMER: 19

Hvad skal københavnerinddragelse gøre godt for? Hvad kan det bruges til? Hvornår skal københavnerne inddrages?

- Bedre løsninger → både for byen & for borgere 😊 / lettere (undgå bøvl)
- Bruge borgernes ressourcer & indsigt i levet hverdagsliv – centralt – lokalt
- KBH = Demokratisk DNA som hovedstad; Driver i region Great Cph.

Tæt på magten – land, stat.

- KBH: Udvikling – tættere på borgere.
- Gode & dårlige erfaringer
  - Kbh kan, vil og skal!
  - Tæt byggeri / Lynetten
  - Stat / kommune

Hvad er en god københavnerinddragelse set med dine øjne?

- Favner bredt; de ikke ressourcestærke.
  - Inddrage tidligt + tydeligt. HVAD der kan påvirkes → Klare rammer.
  - Godt eksempel BYDELSPLAN + områdefornyelse.
  - Hørings svar til lokalplan – kan være svært.
    - Lettere forståelse – ikke akademisk – kort.
  - (LYNETTEN -) klarhed om inddragelse
  - KENDE de lokale netværk /foreninger.
  - Jurister – kommunikationskursus.
  - Embedsmændene ud & forklare →
-
- Reel INDDRAGELSE! ÷ sludder/ ÷ narres!

DIALOGSPOR 1: FORMÅL MED KØBENHAVNERINDDRAGELSE

BORDNUMMER: 19

Hvad skal københavnerinddragelse gøre godt for? Hvad kan det bruges til? Hvornår skal københavnerne inddrages?

Hvis man inddrager borgerne tidligere, undgår embedsmænd og politikere en masse bøvl med borgerne, når der bliver besluttet noget. Et kryds hvert 4. år er ikke nok – der er behov for løbende opdatering.

Det er også et spørgsmål om ressourcer – det giver mening at inddrage borgerne i stedet for kun at beslutte noget administrativt. Man skal ikke spille ressourcerne. Borgerne ved noget om det levede liv, som har stor betydning for, hvad der planlægges efter. Det er godt at høre borgerne om deres hverdagsliv, da beslutninger om f.eks. hundepark har stor betydning for deres hverdag.

Man får bedre løsninger.

Det forpligter, at vi er en hovedstad – beslutningstagerne er lige ved siden af os – vi skal være en 'driver' og gå foran. Demokratisk DNA som en hovedstad.

Ta´ borgerne alvorligt!

Der findes mange små 'hylder' og lag, som ikke er en del af det politiske system - de bliver ikke mobiliseret nok.

Det virker som om, at politikerne ofte kun beder om feedback. Det giver meget mere, hvis man inddrages og ikke kun involveres.

Det går ofte galt ved høringsprocesser, fordi forslagene er 'skrivebordsklare' og der kan kun flyttes lidt kommaer.

Det er sket, at kommunen henvender sig for sent til lokaludvalgene, og så falder borgerne fra.

Hvornår giver det ikke mening at inddrage borgerne?:

- Borgerne skal ikke inddrages i beslutningsprocesserne – på nær ved borgerbudgett eks.
- Det er svært at give eksempel på, hvor man ikke skal inddrage, men rammerne skal være klare omkring, hvad man kan inddrages i – omfanget af ens indflydelse.
- Ved miljøtiltag eller mere tekniske løsninger, men man skal tænke over 'det levede liv'/hverdagslivet som kan involveres.
- Designfasen på løsninger er meget teknisk og kompleks.

De store nye projekter er tiltænkt 'nye københavnere' – hvem skal inddrages i den proces? Man skal også høre os.

'Livet mellem husene': Ideen er forsvundet – håber, at den nye stadsarkitekt bliver bakket op.

Det værste er at inddrage borgerne, og så 'narre' dem, når det ikke bliver brugt.

De store projekter vedkommer os alle - den overordnede strategi kryber ned til hver enkelt borger og giver

konsekvenser.

Borgerne kan godt være med på et tidligt tidspunkt – også omkring designprocesser – f.eks. når der skal laves et nyt børnehus.

Hvordan får man folk med, som normalt ikke er med? Vigtigt at favne bredere end dem der normalt er med, f.eks. medlem i lokaludvalgene.

Borgernes skal inddrages så tidligt som muligt. Og man skal udstikke klare rammer for, hvad man kan få indflydelse på.

Lynettholmen er en god måde at vise, hvordan det IKKE skal gøres. 'Bydelsplanerne' er et eksempel på en god proces.

Områdefornyelsesproces var rigtig god – vi fik påvirket meget.

Bliv hørt/høringsprocesserne er meget komplekse. Selvom jeg er interesseret og gerne vil give mit besyv med, orker jeg det ikke. Det er svært og tungt, og der kommer nok ikke så mange høringsvar, som der er basis for. Jurasprog skal folkeliggøres – det skal være ikke-akademisk sprog og mere kortfattet.

Problematiske, når man giver borgerne forventninger, som ikke kan efterleves. Forventningsafstemningen er super nødvendig!

Når rådhuset bliver opmærksomt på 'smågrupper', skal de skrives op. Man burde lave et kartotek over grupper og lignende.

Borgermøder er nemmere at forholde sig til, når de forskellige planer bliver forklaret af et menneske.

Mere plads til lokaludvalgene! De må ikke lukkes.

Hvad er en god københavnerinddragelse set med dine øjne?

Dine noter:

DIALOGSPOR 1: FORMÅL MED KØBENHAVNERINDDRAGELSE

BORDNUMMER: 20

A) Hvad skal københavnerinddragelse gøre godt for? B) Hvad kan det bruges til? C) Hvornår skal københavnerne inddrages?

- Tilfredse borgere; høring/inddragelse og accept hænger sammen.
- Inddragelse kvalificerer; begynd tidligt! Aktive borgere vil påvirke og bakke op.
- Repræsentationen af fællesskab; undgå eksklusion; styrkelse af demokrati
- Borgerinddragelse tidligt kan forhindre fejltagelser
- Udbredelse af demokrati; finde oversete personlige ressourcer i lokalsamfundet.
- Sammenbinde top og bund i kommunens apparat, uddelegere til lokalt plan.
- Inddragelse giver ejerskab for beslutninger.
- Demokratiefetersyn? Fokus på hvad politikere skal sørge for, og hvad der med fordel kan uddelegeres til borgerne.
- Tydelighed/gennemskuelighed af/i processer.
- Inddragelse skal være reel – det må ikke være bagateller, hvor det meste er fastlagt.
- Forvaltningslag kan mangle afstemning med borgerne; dialog opleves at give bedst udbytte, når den sker direkte til politikere.
- Inddragelse skal være reel; undgå svækkelse af demokrati.

Opsum.: Der er tilslutning til borgerinddragelse.

- Inkludere de "problematiske unge" så de får ejerskab; redskab → modarbejde radikaliserings.

Opsum.: 1b) Tidligt. Fra begyndelsen!

- Repræsentanter skal klædes godt på.
- Tidlig inddragelse kan føre tilpasning med sig, som senere inddragelse ikke giver mulighed for.
- Bidrage til tryghed, at der bliver lyttet til og handlet på utryghed.
- Ønske om aktivisme.
- Dialoggrupper kan være gode.
- Inddragelse kan øges ved at drøfte lokale forhold lokalt.
- Bred palet af kommunikationsplatforme.
- Tit fokus på infrastruktur.
- Byråd må gerne/skal stå ved deres beslutninger og deres mandat.
- Borgermødet er godt, gode erfaringer, men repræsentationsskævhed.
- Fx svært for børnefamilier og svært for ældre med NEM-id. Mange 60+
- Ønske om synlighed i processen.
- Inddrage skolerne, brobyggere ml. generationer.
- Hvordan bliver man inddraget? Hvor kan man bidrage/deltage?

Hvad er en god københavnerinddragelse set med dine øjne?

- Borgerpanel: fx bibliotekstilbud, Amagerrøsten;

DIALOGSPOR 1: FORMÅL MED KØBENHAVNERINDDRAGELSE

BORDNUMMER: 20

Hvad skal københavnerinddragelse gøre godt for? Hvad kan det bruges til? Hvornår skal københavnerne inddrages?

Hvad skal københavnerinddragelse gøre godt for?

Grundlæggende skal dialogen gøre godt for, at vi får nogle tilfredse borgere. Hvis man føler sig hørt, kan man bedre acceptere, at det ikke falder ud til det, man ønsker.

Det skal gøre godt for, at der ikke opstår konflikter. Hvis vi mødes, opstår der færre konflikter.

Demokratieftersyn - flere beslutninger skal lægges ud til borgerne. Det er dog vigtigt at have fokus på, hvem der træffer beslutningerne. Der skal være en forventningsafstemning, så der ikke opstår konflikter.

Hvad kan borgerinddragelse bruges til?

Vi kan skabe mere ejerskab blandt befolkningen. Via inddragelse kan vi sikre, at alle bliver en del af demokratiet.

Tit, når man hører om borgerinddragelse, handler det om interesser, men det handler også om fællesskaber. Det er vigtigt, at folk føler sig inkluderet og som en del af fællesskabet.

Hvornår skal københavnerne inddrages?

Der er bred enighed om, at det handler om tidlig inddragelse for at sikre ejerskab.

Tidlig borgerinddragelse er godt, da det sikrer politikken.

Processen er rigtig vigtig – specielt i forhold til idéudvikling. Vigtigt med gennemsigtighed.

Man skal inddrage folk for at få en kvalificeret politik.

Ofte går det galt i forhold til lokalplaner, hvor man inddrager for sent.

Det handler om at skabe en proces, hvor borgerne får medejerskab. Det er derfor vigtigt, at vi får de tavse grupper med.

Hvad er en god københavnerinddragelse set med dine øjne?

Det er vigtigt, at det er en reel inddragelse, og ikke bare høringer der skal sendes ud.

Vi skal huske, at København er stor og med forskellige bydele.

Det er rigtig vigtigt med tydelighed omkring processen.

Drøjs Ind: Her mødes man og spiser sammen. Det er et godt initiativ, fordi her kan man mødes med andre og snakke med folk, man ikke normalt møder. Det er vigtigt, at man giver folk anledning til at mødes og snakke sammen.

Borgerpanel.

Borgermøde:

- Der er gode erfaringer fra fx Sydhavnen.
- Kan også have et repræsentationsproblem - der er mange pensionister.

Lokalaviserne er også gode til at skabe interesse.

Der er flere niveauer, og det er forskelligt, om vi kan lave borgerinddragelse.

Alle de beslutninger der skal tages lokalt, skal igennem i lokalområdet, for at sikre at de berørte borgere bliver hørt.

God københavnerinddragelse handler om at møde borgerne der, hvor de færdes. Det handler om at blive skarpe på medier og platforme, så vi får en bred palet af måden, hvorpå man går til borgerne på.

Byudvikling og infrastruktur: Det er vigtige områder i forhold til borgerinddragelse.

Det er godt i forhold til det repræsentative demokrati. Men vi mangler borgere med anden etnisk baggrund – De har mange ressourcer. De har ofte mange ideer. Det er et problem, at vi ikke får inddraget alle.

Det, der kommer ud af forvaltningerne, ligner ikke altid virkeligheden. Der mangler noget dialog nedefra og op.

Borgerinddragelse er godt, men det er vigtigt, at man ude i lokalområdet bliver hørt. Der skal lægges mere ud til lokalområderne, så de ikke kommer for sent ind i processen.

Der skal være et bedre overblik over, hvor man som borger kan gå hen for at blive inddraget.

DIALOGSPOR 2: METODER TIL KØBENHAVNERINDDRAGELSE

BORDNUMMER: 1

Kender I eksempler på københavnerinddragelse, som I synes virker – eller ikke virker?

Virker:

- At der tages sig tid til at kvalificere forslag.
- Renovering af Litauens Plads, afholdelse af 2 borgermøder. Tydelighed omkring processen og inddragelsesrummet.
- Midlertidige løsninger, hvor man får chance for at teste forskellige scenarier – især til byrumsløsninger.
- Ladegårdsåen: Stort fokus og debat om emnet både internationalt og nationalt. Få skabt brede løsninger med stor effekt.
- Borgerpaneler virker til at få pejling på konkrete emner.
- Ved borgermøder: Vigtigt at få folk ud på lokationen. Bedre end at sidde i et kedeligt mødelokale.

Virker ikke:

- Renovering af pladser mv. ødelægger gode, fungerende byrum for at skabe arkitekttegnede løsninger. Minus inddragelse. Tager højde for æstetik, men ikke brugervenlighed.
- At blive spurgt EFTER at det hele allerede er besluttet.
- Vigtigt at annoncere hvor det er sandsynligt at få fat i forskellige mennesker.
- Børnekulturhus Amager rigtig godt møde, men der blev ikke brugt tid på opfølgning. Produktet blev ikke brugt.
- Vigtigt at være opmærksom på, hvem man vil involvere, og lave den målrettede kommunikation.
- kk.dk virker IKKE!

Har I særlige ønsker til metoder, som kan styrke samarbejde og dialog med kommunen?

- Lave midlertidige løsninger fx i byrum, så brugere kan "teste" scenarier før der besluttes en endelig model.
- §17 stk. 4 udvalg mulighed for at have borgere/lokale eksperter med i hele processen.
- Vigtigt at have politikerne med fra starten af dialogen, så de er med og har hørt hele debatten.
- Vigtigt at der er en lyst til at inddrage. Ikke give slip på borgeren, når beslutningen er taget. Feedback!
- Både information og inddragelse, men man skal vide, hvor man er. Info er vigtigt før/under/efter.
- Gerne have flere digitale inddragelsesmetoder.
- Vigtigt at være OBS på forskel mellem bruger og borgerdemokrati.

Hvilke ideer og forslag vil I gerne give videre til politikerne?

- Hvis man vil have ideer fra børnefamilier, så skab pasningsløsninger til deres børn.
- Videostream et møde som dette, for at afmystificere dialogprocessen.
- Skabe en mulighed for at den enkelte borger kan henvende sig: Fx en kasse til sedler med ideer på biblioteket.
- Gøre sig klart, at det koster tid og penge at lave borgerinddragelse. Ellers bliver det en skriveproces.
- En uddannelse i demokrati – gøre det mere cool at deltage. Lave kampagner og opfordre
- Borgerforslag er en god idé, men det fungerer ikke i praksis. Noget bliver for snævert. Vigtigt med kvalificering.

- Giv lokaludvalg mere styring, men lad det være almindelige mennesker, der kan være med.
- Frivillighed/partnerskaber – politikere/forvaltningen er bange for at give slip på magten.
- Vigtigt med retning og konsekvens i beslutninger; fx ikke nedlægge frivillighedskoordinator og invitere til dialog samtidig.
- Vigtigt at skelne mellem ”frivillighedsopgaver” og ”myndighedsopgaver”.
- Netværksbaseret dialog – ikke kun gennem fx borgerpanel. Det lange seje træk. Have viden om, hvad der sker lokalt.
- Vigtigt med info til ny-tilflyttere, fx gennem e-boks + folk der er fyldt 18 år.
- Have en instans, der tager sig specifikt af borgerdialog i Københavns Kommune.
- København har interesse for andre end dem, der bor der.
- Vigtigt med fokus på tværfaglighed i forvaltningen.

OBS! Husk at sende feedback til aftenens deltagere, når det er behandlet!

DIALOGSPOR 2: METODER TIL KØBENHAVNERINDDRAGELSE

BORDNUMMER: 1

Kender I eksempler på københavnerinddragelse, som I synes virker – eller ikke virker?

- En var med i inddragelsen af Litauens Plads, hvor udvalg og lokale borgere tæt på pladsen blev inviteret til at bidrage til løft af pladsen. I bliver hørt, I bliver inddraget, arkitekterne lytter til jer, men det er forvaltningen, der tager beslutningen – et eksempel på noget, der virker.
- Carlsberg Byen, som et eksempel der ikke virker – arkitekter, der tager for meget over med smarte løsninger, som virker idéforladte, og ikke virker som at folk bliver inddraget i byrummets udsmykning.
- En nævner: "Jeg har faktisk aldrig involveret mig i noget", hvorfor er jeg ikke blevet indkaldt?
- Noget der virker: Kampagner, hvor folk kan afprøve ideer til at teste på temporære afgrænsninger. Et eksempel er cafeer, der bliver lejet ud på parkeringspladser, for en kort periode, for at se om disse cafeer kan "holde/overleve".
- Ejerskabsfølelsen er vigtigt, især i forhold til beslutningsprocessen. Der er for mange, der ikke får mulighed for at blive hørt.
- Nogle gange sker der det, at en enkelt borger bliver "vred" over en beslutning og derfor skriver en mail til politikerne, og når disse politikere så bruger denne ene borgers holdning til at sige: "Der var borgermodstand, derfor..." - dette er IKKE borgerinddragelse.
- Ladegårdsåen, hvor især en Christian XXX fra Miljøpunktet har skabt en masse opmærksomhed, som gør at flere inddrages. Løsninger skal ses fra mange punkter.
- Børne/ungdomshus løft, hvor der var super godt engagement til selve borgerinddragelses-eventet, men efterfølgende var der "tomhed", der var ikke noget, der fyldte op efter selve inddragelsen. Borgerne skal informeres efter, de har deltaget i en begivenhed.
- Et positivt tiltag: Når man får en sms som f.eks. siger: "Der bliver i morgen lukket for vandet, grundet..."
- Oftest er begivenheder centreret omkring kernefamilien. Det skal forstås på den måde, at events oftest ligger lige omkring aftensmad, så hvis man er enlig forældre, hvordan kommer man ud over manglende børnepasning, aftensmad, etc.?
- Borgermøder og borgerpaneler virker.

Har I særlige ønsker til metoder, som kan styrke samarbejde og dialog med kommunen?

- Lav paneler som består af videns-folk, organisationer, der arbejder med det diskuterede emne, og de berørte borger.
- Ejerskab og velvillighed går hånd i hånd. Det går ikke kun nede fra og op, men også oppe fra og ned. Få politikerne med til at bidrage fra starten.
- I inddragelsesprocesser, skal borgerne informeres om de forskellige trin i beslutningsprocesserne.
- Meget diskussion over videokonference, men der er måske nogle ting, der egner sig bedre til digital inddragelse - f.eks. simple spørgsmål.
- Digitale løsninger: De digitale spørgeskemaer er ofte alt for lange, og dårligt udformet.
- Kan Facebook bruges mere?

Hvilke ideer og forslag vil I gerne give videre til politikerne?

- Brug e-boks til at indkalde borgere til "inddragelse", eller de der SMS'er, som bliver sendt ud til borgerne, som blev brugt ved metro-byggeriet.

- I forhold til e-boks: Lav en inddragelses-kanal, hvor man kan tilmelde sig "borger-inddragelse-events". Inde i den nye e-boks-app, kan man tilmelde sig forskellige kanaler, som omhandler XXX YYY ZZZ. Der kunne man lave en portal, der handler om inddragelse.
- Husk de sociale medier: Facebook, Instagram, avis-hjemmesider, der fungerer med reklamer, man ser ikke reklamer der, der burde kommunen måske tænke ud af boksen og bruge den slags kanaler.
- Hvordan kan man komme ud over, at det er "Hr og Fru Overskud" der dukker op til hvert event?
- Flere videokonferencer.
- Hvis man kun holder inddragelses-møder om aftenen, så kommer der kun folk uden småbørn.
- Borger panel.
- Lav "on-location" events, når der laves inddragelses emner, hvis det handler om biblioteket på papirøen, så tag folk ud på papirøen.
- Test-scenarier, hvor folk kan få lov at prøve ideer af, førend det bliver besluttet "fast".
- Politikerne skal være med fra starten.
- Tekniske løsninger kan være en stor hjælp.
- Husk at tænke i børnefamilier, børnepasning/børnerum til konferencer.
- Live-stream events som dette?
- Hvad med idéforslags-postkasser, hvor folk kan komme med forslag, som ikke nødvendigvis er digitale?
- Nedsæt et borgerinddragelses-team, som har til fuldtidsjob at sørge for borgerinddragelse og events.
- Kan der skabes mere ejerskab? Forholdet mellem store foreninger vs. små - hvem bliver hørt?
- Sørg for at filtrere borgerforslag.
- Lokaludvalg skal bestå af "almene borgere" og bestå af et bredt spektrum af folk.
- Gør det mere attraktivt at være frivillig i DK (gøres ved at lade folk gå ned i tid og lade den resterende tid så gjort "frivillig")
- Nedsæt et frivillig-laug, som kan sørge for at få folk engageret i lokalområdet.
- Er der et "information-kit" til tilflyttere? Få et øget informationsniveau - også til folk som ikke normalt tjekker kommunens hjemmeside. "*Information til folk der ikke vidste, de havde brug for den information*".
- Kan der laves en smartere hjemmeside, hvor man kan tilmelde sig forskellige interessefelter: "natur, kultur, borgerinddragelse, xxx"
- Nedsæt en "borger-markedsførings-gruppe", der får alle typer med til at bidrage.
- Brug "doner-metoden": Lad folk være tilmeldt, indtil de melder sig fra.
- Nedbryd silo-tankegangen ved at laves et fællesteam, der sørger for kommunikation.
- Se borgerinddragelse som et middel mod politikerlede. Kan vi sortere i de forskellige informationsstrømme?
- Gøre sig det klart, at det koster tid og penge at inddrage. Husk, hvad der er vigtigt at få folk til at bidrage til.

DIALOGSPOR 2: METODER TIL KØBENHAVNERINDDRAGELSE

BORDNUMMER: 2

Kender I eksempler på københavnerinddragelse, som I synes virker – eller ikke virker?

Dine noter:

Har I særlige ønsker til metoder, som kan styrke samarbejde og dialog med kommunen?

- Dialogkonsulenter
- Borgerbudget
- Uformelle planlægningsmøder i forbindelse med borgerinddragelse
- Uformelle dialogmøder
- Børnemøder – Sociale medier

Hvilke ideer og forslag vil I gerne give videre til politikerne?

Dine noter:

DIALOGSPOR 2: METODER TIL KØBENHAVNERINDDRAGELSE

BORDNUMMER: 2

Kender I eksempler på københavnerinddragelse, som I synes virker – eller ikke virker?

Eksempel: På Islands Brygge er der et område, hvor der skal bygges noget nyt, og her har været uformelle høringer, det har virket rigtig godt, og det er positivt. Der er dog for få, der har deltaget, så hvordan får man kommunikeret bedre, når de her inddragende processer starter.

Etableringen af parken på Sønderboulevard og Trafiklejepladsen er også gode **eksempler**.

Musiktorvet på Amager har udviklet område positivt og indeholder bl.a. Amager Bio m.m. Det skyldes nok den gamle tradition for fælles arrangementer på Femøren og Tiøren, hvilket har åbnet for, at ideer kan få lov til at udvikle sig på Amager.

Opbakning til initiativer som f.eks. Jazzhouse. Der er noget lydhørhed fra kommunens side, når ideen er tilpas god.

Byfornyelsesinitiativer i bl.a. Urban-planen med inddragelse af alle - også børn fra kvarteret - har styrket sammenhængen og tolerancen. Men når der ikke er nogen dialog til naboboligområderne, så sikrer det os ikke mod en os-og-dem-følelse.

Ved bebyggelsen af det nye Islands Brygge inddragede man borgerne i forhold til etablering af grønne arealer. Dette medførte, at de lokale tog ejerskab til projektet. (De sagde, at de selv havde ryddet de områder, der skulle anvendes til parken.) Initiativet startede ud fra en modstand mod Sojakage-fabrikken.

Socialt udsatte i Sydhavnen har et skur, hvor brugerne er bestyrere af en skurvogn, men der er lidt bemanding (ved ikke hvor mange timer). Det er et koncept, der med stor succes er blevet meget udbredt i store dele af kommunen. Her inddrages både brugere og lokale for at skabe større forståelse og tolerance for dem, der drikker meget øl.

Onlineinddragelse via f.eks. Facebook er god københavnerinddragelse. (F.eks. i forbindelse med Distorsion, har det virket rigtig godt).

Der var et initiativ med 'tryghedsvandringer' sammen med Københavns Kommune = lokal tilstedeværelse af forvaltningen og meget dialogbaseret. Det kan jeg godt lide.

Det store borgerinddragelses-projekt i København er jo Christiania. Men der er opstået to fora: Dem indenfor murene og så Christianinas naboer udenfor murene. Det er lidt ærgerligt, at det ikke virker bedre.

Hvis lokaludvalgene er med til at definere rammer, metode og vidensbehov før et borgermøde, så er der større chance for succes. Det kræver god forberedelse af forvaltningen - de skal kende til de lokale forhold, når de inddrager.

Negativ: To borgermøder om Gammelstrand, hvor embedsmænd vidste meget lidt om byen (udeservering osv.). Deltagerne følte, at der var meget lidt gehør for deres synspunkter, hvilket fører til fornemmelsen af, at når en embedsmand har fået noget i hovedet, så bliver det gennemført uanset.

Processen ved opførelse af højhusene ved Amager Strand. Vi sagde, at vi ikke vil have dem med. Vi fik ni.

Har I særlige ønsker til metoder, som kan styrke samarbejde og dialog med kommunen?

Kultur- og Fritidsforvaltningens møde om frivillighed. Det er vigtigt, at kommunen støtter op om at samle de frivillige kræfter; altså dem med de gode ideer og dem, der har energien. Så skal der nok ske noget!

Når kommunen sender spørgeskemaer ud, så skal man svare, hvilken bydel man er fra. Dette kunne godt gøres mere specifikt, så man opdelte bydelene i mindre grupper for at fange diversitet indenfor bydelene.

En meget effektiv metode er, at der holdes formøder inden borgermøder eller anden inddragelse, så borgerne også er med i planlægningen af borgermøder/inddragelsen. Det kunne realiseres ved at invitere lokaludvalg, borgergrupper og borger med særlige interesser til et formøde.

Temaarrangementer om enkeltsager. Der må ikke være nogen skjult dagsorden, hvor man prøver at fange borgerne. Det skal være åbent og gennemsigtigt. Her kan man også henvende sig til særlige grupper.

De sociale medier er super gode. De kan anvendes til at spørge borgerne, hvad de mener om en sag eller noget andet. Bare det er specifikt.

Dialogkonsulenter der inviterer sig selv indenfor hos folk. Det flytter arrangementerne fra f.eks. rådhuset ud til borgerne. Dermed inddrages dem, der ikke møder op til de store arrangementer også.

Særlige rekrutteringsmetoder til forskellige borgergrupper. Det er vigtigt, at man tager højde for borgergruppernes kultur. Når man for eksempel inviterer indvandrere og flygtninge, så er det typisk kvinderne, der deltager, og det skal derfor indtænkes i metoden.

Der er en tendens til, at det er embedsmænd, der bliver sendt ud til inddragelses-tiltag. Det er ærgerligt. Politikeren skal tættere på, der, hvor det sker. Lokalpolitikere er rigtig gode til det, når der er valgkamp - så de kan jo godt.

Hvis man har succes med et større arrangement, så har man stadigvæk problemer med at få folk med til opfølgningen. Her mangler vi metoder! Kan man f.eks. aktivt bruge foreningernes eksisterende netværk lige fra de er børn og unge?

Det er meget svært at få børnefamilierne med. Her kan særligt 'sociale medier' byde ind med noget og give en stemme til dem, der ikke har tiden til de store borgermøder.

Metoder til tillid, så man tror på, at man har mulighed for at påvirke beslutningerne. Hvornår og hvor ligger høringsprocessen? Vi som borgere vil ikke bruges til at legitimere noget, vi er uenige i, f.eks. som de så tit siger på rådhuset: "I er jo blevet hørt".

Borgerbudgetter lyder rigtigt spændende, hvis man omkring en beløbsramme kan diskutere forskellige initiativer.

Hvilke ideer og forslag vil I gerne give videre til politikerne?

Inddragelse af borgerne ift. billige boliger i København.

Inddragelse af borgerne i forbindelse med ønsket om en betalingsring.

Borgerbudgetter lyder rigtigt spændende, hvis man omkring en beløbsramme kan diskutere forskellige

initiativer.

Borgerinddragelse om tilgængelighed i København.

Det er vigtigt, at der er: En indgang og god koordinering på tværs af forvaltninger, hvis borgerne skal have lyst til at engagere sig.

Der blev bakket op om, at Københavns Kommunes virksomheder engagerer sig mere i at få de unge med. Samarbejde mellem sociale institutioner (skoler m.m.) og virksomheder ift. at forbedre erhvervsuddannelserne. Vend bøtten, så det ikke er de unge, der skal søge ud, men virksomhederne der skal byde ind.

Borgerinddragelse i forhold til bedre servicestandarder og hensyn til diversitet - f.eks. handicptoiletter (Sæt standarder i byen).

Hvordan kan man engagere både borgere og gæster i København til at tage ansvar for affald i København? Men kunne lade affald ligge på en plads i en uge og sige: 'Det er, hvad der sker, hvis vi ikke rydder op.' Der er også en gruppe frivillige borgere på Islands Brygge, der rydder op mellem de solbadende i havneparken. De sætter det gode eksempel og snakker med borgerne om at rydde op efter sig selv. Og så virker det.

Kan man støtte fællesskabet, så man ikke føler sig alene. Det behøver ikke være meget - måske en middag om året.

Træk foreningerne med ind i 'Sammen om byen'. Så der kommer en følelse af, at borgerrepræsentationen faktisk også kunne være med.

Nomineringer og andet i denne sammenhæng kunne styrke engagementet hos borgerne. Der er i forvejen mange små initiativer.

Kan man oprette et reelt partnerskab mellem kommunen og borgerne, så borgerne bliver aktive og ikke bare inddraget?

DIALOGSPOR 2: METODER TIL KØBENHAVNERINDDRAGELSE

BORDNUMMER: 3

Kender I eksempler på københavnerrinddragelse, som I synes virker – eller ikke virker?

Der er forskel på "god borgerinddragelse" og "brugt borgerinddragelse": Projekt og borgerinddragelse: Borgerinddragelsen kan være fænomenal, men i sidste ende have 0 betydning for projektet = problem.

Folkets Park = God borgerinddragelse. Relationelt forhold.
Borgerinddragelse med mening – ikke for borgerinddragelsens egen skyld!

God borgerinddragelse = borgerinddragelse, der er fulgt til dørs; kommunikativt.
Fx "sæt kryds ved træ, du synes, skal besvares" og følg op a la "derfor bevares dette træ, derfor ikke dette..."

Har I særlige ønsker til metoder, som kan styrke samarbejde og dialog med kommunen?

Velkomstbrev til nye borgere (tilflyttere/fylder 18). Info om lokaludvalg, rep. mm. OGSÅ ved flytning internt i byen.

"København(borger)forslag". Underskriftkrav skal diskuteres af politikerne.

Hvilke ideer og forslag vil I gerne give videre til politikerne?

- Flere ressourcer til lokaludvalg; få pengene tættere på folket
- Inddragelse af borgere, der ikke har ressourcerne til fx at komme en dag som i dag – hvordan?
- Folk skal have KRAV på at blive inddraget
- Belønning. Bliver en prioritering nemmere, hvis man belønnes
- Digital/analog - tydelighed

DIALOGSPOR 2: METODER TIL KØBENHAVNERINDDRAGELSE

BORDNUMMER: 3

Kender I eksempler på københavnerinddragelse, som I synes virker – eller ikke virker?

Ift. Postgrunden – alle borgere blev indkaldt til møde på selve grunden. Frit spil med de gode idéer – super god proces. Men i det færdige resultat var ingen af idéerne inkluderet. Manglende indflydelse. Der appelleres altid til børnefamilierne. Mange initiativer til stofbrugere og alkoholikere – man har til brugerne, og dem der bor/arbejder omkring dem, lavet gode løsninger, som alle er tilfredse med. God lydhørhed overfor borgernes ønsker om at afsætte midler til at bibeholde de offentlige toiletter. Folkets Park er et godt eksempel på borgerinddragelse – man har involveret skolen, lokale foreninger og haft nogle rådgivere indover, der har formået at etablere en relation til de involverede. Der er mange flere eksempler på dårlig borgerinddragelse, hvor der er uklarhed om processen og formålet. Hellere lade være! Så ved folk i det mindste, at de ikke bliver inddraget, fremfor at blive hørt på papiret, men ikke reelt. Amager Fælleds venner føler ikke, de er blevet hørt – de blev inddraget for sent. Amager Fælled bebyggelsen blev aftalt i 1994. Fredningsnævnet er sat ude af spil og Folketinget nu gjort beslutningsdygtig ift. affredningen af området. Det er problematisk, at folk bliver ledt bag lyset – at der ikke informeres om muligheden for affredning af områder. Man har som borger svært ved at forstå, at Østergro skal lukkes, for at skabe flere parkeringspladser. Folk føler ikke, de er blevet hørt ift. Amager Fælled, men fra forvaltningens synsvinkel er borgerne blevet hørt helt ekstraordinært meget. Når man vælger ikke at bygge et sted, skal der bygges et andet sted – det skal folk være bevidste og informerede om. Man kunne i højere grad høre folk om, hvordan man laver smarte løsninger som alternativer til de idéer, kommunen har udtænkt. Fx underjordiske parkeringshuse. Forvaltningen og borgerne oplever en helt konkret, stor sag – Amager Fælled – MEGET forskelligt. Hvis der er så stor uenighed om, hvorvidt en sag er et godt eller dårligt eksempel på inddragelse, er det fordi, det ikke er gjort godt nok. Når det kommer til stykket, handler det kun om penge og om børnefamilier. Man vil som kommune gerne bevare gammel arkitektur, men nedriver samtidig i stor stil gamle bygninger. Der er forskel på, hvorvidt det er kommunen, lokaludvalgene eller borgerne, der tager initiativ til inddragelsen. Kommunen burde efterlyse flere bud på, hvordan man kan løse et problem, fremfor bare at lave ét forslag. Hvem igangsætter en dialog? Hvordan dækkes den? Hvor mediestyrede er vi? Et eksempel på god inddragelse – sæt et kryds på et kort, hvor du er usikker på cykelstien – blev kommunikeret ud igennem medierne, fx Politiken. Godt eksempel på, hvordan en digital løsning hjalp til at indsamle data.

Hvad kan borgerne gøre? Hvilke tiltag kan vi iværksætte?

Borgerne har skyklapper på ift. egne interesser/behov. Folk uden bolig vil gerne have, der bliver bygget nye boliger, mens folk med interesse i natur gerne vil bevare Amager Fælled. Man skal ud af sin boble. Det bliver en magtkamp om, hvem der kan protestere mest – så bliver det placeret, hvor der er færrest ressourcer. Der skal fra politisk side være større handlekraft.

Det handler om kommunikation. Når resultatet ikke bliver, som jeg gerne vil, er det vigtigt, at jeg får at vide, hvorfor det ikke bliver sådan. Hvad var årsagen til, at det blev anderledes? Hvis jeg kun oplever nederlag ift. at give mit besyv med, så bliver jeg desillusioneret.

Kan man få et brev fra kommunen, når man flytter hertil? Eller en sms? Også for borgere, der har boet her i noget tid omkring høringer – løbende orientering. Inddragende proces hele vejen igennem. Inddragelse, information. Der skal være et velkomstbrev til nye borgere – hvad er dit lokaludvalg, hvilke portaler er der osv.? Den enhed, der beskæftiger sig med cyklisme, laver ofte og super god inddragelse, hvor der bliver lyttet. Stor intern kamp mellem TMF og ØKF. Andre forvaltninger kunne lade sig inspirere af den måde dette kontor inddrager københavnerne på. Man kan ikke have alt på én gang – vi må prioritere om der skal

være cykelstier eller parkeringspladser. Der er altid modstand mod store ændringer – fx heste → biler → cykler → metro. Der har været modstand mod ting, vi i dag elsker. KFF har årligt et event på Rådhuset, hvor der kommer omkring 5.000 nye københavnere ind, så det kan lykkes. Hvis man er medlem af et politisk parti, kan man få indflydelse igennem sine repræsentanter – vil man virkelig have politisk indflydelse skal man igennem sine politiske repræsentanter.

Hvis man vil have et fagligt svar, skal du skrive til en borgmester eller forvaltning. Hvis du vil have indflydelse, skal du kontakte en politiker, der sidder i det pågældende udvalg. Selve kommunestyret i KK er opbygget på en måde, hvor borgmestrene ofte er i mindretal ift. eget ressort.

Nogle ting egner sig til en uformel inddragelsesproces, noget til formaliserede processer. Hvordan tilrettelægger vi dem? Et eksempel er Ungerådet. Et andet er borgerbudgetter. God idé, men der skal kunne søges om det i Lokaludvalgene. Fx vigtigt at fjerne muligheden for nepotisme og vennetjenester. En slags kommunal satspulje. Oregon Citizen Initiative Review – interessant at borgere skal mødes og tale sig frem til de gode løsninger, hvor der argumenteres for og imod.

Det er farligt, når du tager en pose penge og giver fri til borgerbudgetter - er det taget et andet sted fra? Pengene kan ikke bruges to gange, så de skal spares et andet sted. Jo mere tidskrævende det er at "lade sig inddrage", jo færre får man fat i. Man kan forme sine høringer efter kommunens behov – vi skal passe på ikke at inddrage alle hver gang, for så bliver alle kommunale tilbud ens.

Det er ikke nødvendigvis en god idé med borgerbudgetter – det kan være uhensigtsmæssigt at fjerne midler fra forvaltningerne, som i udgangspunktet er neutrale/uden egne interesser og har fagligt/praktisk overblik. Det er vigtigt, at det ikke er de ressourcestærke akademikere, der dikterer byens udvikling. §17 stk. 4 udvalg en mulighed for at sætte nogle personer sammen om at løse en problemstilling, eller komme med nogle idéer/anbefalinger. De er ikke beslutningsduelige, men man kan give dem alt muligt ansvar. Det er virkelig svært at skulle beslutte en fordelingsnøgle ift. borgerbudgetter. Flere penge der forvaltes lokalt er et godt udgangspunkt, men hvordan? Hvem? Hvor meget? Hvordan skal det fordeles? FLERE RESSOURCER TIL LOKALUDVALGENE ift. uddelingspuljer, hvor borgere kan søge tilskud til egne tiltag.

Hvordan inddrager vi ressourcevage og andre, der er svære at nå?

Forvaltningen er der for at forvalte i det omfang, det er nødvendigt. Vi skal ikke bare være her, for at være her. Lokaludvalgene er ikke demokratisk valgte. Områdeløft er gode til at inddrage/imødegå behov for socialt udsatte. Området får sit eget sekretariat, hvor man grundigt inddrager de lokale i at løfte deres kvarter. Det er de lokale, der bestemmer over egne lokale forhold.

Godt eksempel: Udskrive en åben høring, hvor alle kan anbefale deres skøre og vilde idéer, hvor alle kan gå ind og stemme/prioritere i, hvad der er fedt. Hvis du bare spørger og giver let mulighed for at give sin mening til kende (simpel afstemning), giver det et pejlemærke for politikerne.

Magasinet København er ved at samle midler til at lancere en app.

Kan man arbejde på et mindre niveau? Man kan knytte en borgerrepræsentant/en mindre gruppe kontaktpersoner til hvert enkelt interesseområde/projekt? Lave mindre og overskuelige netværk omkring sager/projekter? Frister for at søge puljemidler er ofte ret kort – giv bedre tid.

Ift. at få flere og flere forskellige hørt: De relevante politikere/den relevante forvaltning skal forpligtes. Der skal sættes nogle krav til, hvor mange der skal inddrages, eller hvor mange der skal have mulighed for at blive inddraget. Bagefter kan man undersøge, hvor mange der har oplevet sig inddraget. De mennesker, der involverer sig, skal belønnes. Det er en tjans, man gør, for at vi alle sammen får en bedre byudvikling. Det er ikke en gave i sig selv at få indflydelse. Der skal være en anerkendelse og en værdsættelse. Man skal have reel indflydelse.

Facebook skal bruges mere aktivt – man når ud til mange.

Borgerbudgetterne skal ikke lægges ud til borgerne – de er ikke repræsentative, og det vil være de få, der

bliver hørt. Der sidder nogle meget homogene mennesker i Lokaludvalgene. I TMF bliver alle borgerhenvendelser besvaret uanset hvad. Man får altid et svar og det bliver behandlet meget seriøst.

Hvordan kommer KK i kontakt med københavnere? Kommunikationen omkring biospanden har været super god. Der er informeret grundigt om "hvorfor og hvordan". Når man 'liker' KK på Facebook, bliver det blandet sammen med alt det andet, personlige indhold. Instagram fungerer godt. Der er et informationsoverload – hvordan skærer vi igennem? Kunne man lave nogen kommunale opslagsstandere ved busstoppestederne? Man kunne bruge QR-koder. Man skal være strategisk med kommunikationen – fx 'Bliv Hørt'-kampagne oveni sagen med slagtergårdene, hvor folk netop ikke havde følt sig hørt. KøbenhavnerSnak bliver fremhævet som et godt eksempel på borgerinddragelse. Man skal planlægge på tidspunkter og i omgivelser, som giver mening for dem, man gerne vil have fat i. Kunne man have et sted åbent en hel dag, så alle har mulighed for at deltage? Vigtigt, at der er instanser, som alle københavnere ved hvad og hvor er, fx forvaltningerne og lokaludvalgene. Uden lokaludvalgene ville der mangle en kritisk stemme i kommunen. Man kunne have nogle fysiske steder, hvor man har faste opslagspladser (skal gøres vejsikre).

Har I særlige ønsker til metoder, som kan styrke samarbejde og dialog med kommunen?

Dine noter:

Hvilke ideer og forslag vil I gerne give videre til politikerne?

Politikerne skal lade borgerne lege politikere. Politikere og embedsmænd skal være bedre til at handle og skære igennem. Vi skal vælge mellem to eller flere upopulære muligheder, og det skal gøres. Det skal være nemmere for københavnere at komme med forslag, så de ikke kun involveres, når lokummet brænder. God idé at samle borgere om fælles interesser og engagement, sådan at de i fællesskab kan løse opgaver. KK kunne arbejde med borgerforslag ligesom man gør på landsplan.

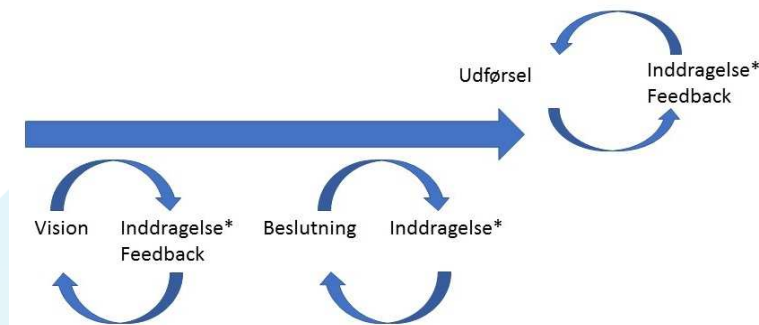
DIALOGSPOR 2: METODER TIL KØBENHAVNERINDDRAGELSE

BORDNUMMER: 4

Kender I eksempler på københavnerinddragelse, som I synes virker – eller ikke virker?

Se dialogspor 1/første noter

- Sørg for at lytte
- HUSK opfølgning efter arrangementer, det er næsten ligeså vigtigt som at invitere til arrangementet. Opfølgning og next step: Hvad er resultatet eller næste skridt efter arrangementet? = Send resultater.
- Lokaludvalg er gode og "repræsentative"
- Forskellige problemer – forskellig timing – forskellig slags borgerinddragelse
- Borgere skal involveres i alle stadier, men på forskellige måder
- Forbered folk, visualisér ideer som politikerne har

Har I særlige ønsker til metoder, som kan styrke samarbejde og dialog med kommunen?

- 1) Inkludere lokalområderne og hav repræsentanter fra de forskellige områder i større forummer (fx som i dag)
- 2) Balance mellem inddragelse og politikeres beslutninger: Fx der skal bygges en metro (politikere) – hvor skal stationerne ligge (borgerne)
- 3) Forklar at det er borger-inddragelse – ikke borgerdiktatur
- 4) Afstemninger til arrangementer
- 5) Forskellige "locations" til debatarrangementer

Hvilke ideer og forslag vil I gerne give videre til politikerne?

- Sørg for diversitet: Ikke kun de personer, som allerede er i "databasen" – så er borgerinddragelsen ikke repræsentativ – så må man betale sig for at "targete" de grupper, som er svære at få fat i
- Borgere skal informeres og inddrages, når der er plads til at inkludere. Ideer/feedback/indflydelse. Inkludér kun borgere, når der er reel indflydelse
- Afhold debataftener med valg – hvor forskellige ting kan blive drøftet. Folk skal inviteres "ind" –

repetition – oftere afholdelse

- Indkaldelse er svær og vigtigt. Forskellige kilder/afsendere. Busser, e-mail, flotte invitationer. Byd ind og "velkommen". Gør det eksklusivt
- Promovér lokaludvalg

Gode ideer, som bord 4 synes, kommunen skal tage op:

- 1) Forurening
- 2) Højhuse/bebyggelse (bymiljø) – hør lokalområderne
- 3) Trafik
- 4) Affald
- 5) Kultur
- 6) Cykelparkering
- 7) Beplantning + grøn by = mere sikker by
- 8) Multikulturel

Tema	Timing	Metode
Cykelparkering	- Idegenerering - Visionsudvikling	Bred borgerinddragelse
	- Evaluering	- Studietur/involvare borgere i kvalitetssikring
Byudvikling	- Idegenerering - Visioner	- Feedback - Teste ideer og forstå borgeres behov
Trafik		

Er der noget, vi ikke skal høres i?:

- Meget tekniske beslutninger
- Det er en god idé at gøre det i mange stadier

DIALOGSPOR 2: METODER TIL KØBENHAVNERINDDRAGELSE

BORDNUMMER: 4

Kender I eksempler på københavnerinddragelse, som I synes virker – eller ikke virker?

Borgerrepræsentationsmøder. F.eks. trafikplanlægning – når borgerne inddrages. Borgerne har indflydelse. Det er tidskrævende, men hovedsageligt konstruktivt.

Der findes mange metoder og tilgange; afstemning, fokusgrupper osv. Løsningen er en blanding af dele: I processen kan man inddrage de forskellige metoder, når det virker relevant. Tænk over, hvad man vil med sin borgerinddragelse: Når vi sidder her 200 mennesker - hvad er det så, vi vil?

F.eks. supermarkeder: Planlægningen her har ikke været tilstrækkelig. De lokale skulle have været spurgt, om der egentlig var plads. Vareleveringen er irriterende.

F.eks. ved Nørreport skulle der have været kommunikeret med folk.

Miljøringen var for storpolitisk. De lokale ville gerne, men det var ligegyldigt, de blev spurgt, da problemet var af for stor skala og der gik for meget politik i den.

Ørrestaden er en fejl. De skulle være blevet spurgt, om de ville bo et sted, hvor der ikke er plads til deres bil. Distancering fra politikernes vision til realiteten, efterfølgende sås behov for parkering.

Et projekt skal ende med en "studietur", hvor borgere og politikere skal inspicere en færdig planlægning og se hvordan det endte. F.eks. Nørreport cykelparkering. Borgerne kunne godt inddrages i en fællesevaluering.

Har I særlige ønsker til metoder, som kan styrke samarbejde og dialog med kommunen?

Hvordan spredes budskabet om events? Dette event er præsenteret godt – folk føler sig velkommen.

Kunne være et til- eller fravalg på e-boks. F.eks. gennem banner? Vigtigt at få det gjort jævnlige. Få det til at virke eksklusivt at være med – få udvalgte. Svært at fange folks opmærksomhed.

Folk skal inviteres efter hvilket segment de tilhører – folk færdes forskellige steder. Her tænkes der en målrettet branding: Vil unge rammes, så reklamér steder, hvor unge færdes. Det koster penge, når der skal reklameres mange steder.

Overeksponering på sociale medier – folk bliver trætte af det, find nye steder. Du skal rekruttere dér, hvor du gerne vil fange dem.

Når du svarer på spørgeskemaer viser du interesse, disse folk skal inviteres. Mulighederne for borgerne kan spredes i diverse forummer (biblioteker, fritidsklubber osv.). Ordet kan også spredes internt i foreninger.

Afstemning er en god mulighed for politikerne for at stikke en finger i jorden, og se, hvordan folks holdning er.

Debataftener med mulighed for at stemme.

Hvilke ideer og forslag vil I gerne give videre til politikerne?

Borgene skal inddrages i trafikplanlægning: Skal det være letbane eller metro? Her skal borgerne inddrages.

Cykelparkering som vision, hvem skal inddrages? – Cyklister, kommunale.

Hvor skal borgerne ikke høres? Her nævnes forsyningen. Folk skal ikke inddrages i alt - det bliver for besværligt og dyrt. Men det er rart, borgerne spørges, om de overhovedet vil have produktet eller ej. Man kan ikke indkalde 200 mennesker til hver ting, så der er behov for en portefølje af forskellige løsninger, der passer til de enkelte situationer.

Borgerne skal inddrages i forhold til forurening grundet trafik. Her skal de lokale, der faktisk bor i byen, tilspørges, hvad de vil have.

Man skal være åben om, hvad man har indflydelse på, og hvad man ikke har – hvad skal man lytte til?

Vil gerne høres der, hvor det faktisk kan gøre en forskel – ikke storpolitisk. Lokalt - der hvor der faktisk er handling.

Den traditionelle måde, kommunen planlægger, er ikke inddragende – at læse høringsmålinger osv. Det er svært at følge med.

Borgerne kunne inddrages i forhold til, hvor skraldespande skal være.

Det er vigtigt at informere borgere om, at lokaludvalg eksisterer. Mange af de samme emner drøftes ofte der.

Det er svært at indgå i længere planlægning. Emnet skal være nogenlunde konkret, men ikke alt for konkret – så er det for sent og input er ligegyldigt. Måske fremlægge løsning A/B eller C.

Det bliver set som negativt at deltage i denne slags arrangementer – "Det nytter alligevel ikke noget". Derfor er det vigtigt at have en opfølgning på arrangementet – vise, at det gav mening at deltage. Der udtrykkes, at kommunen skal forpligtes til at give en opfølgning på arrangementet. F.eks. events som i dag kunne man godt samle resultaterne og give det tilbage. Feedbacken og opfølgning giver følelsen af, at man blev hørt. Måske også helt til sidst, når projektet er ført til ende.

Borgerinddragelse er en måde at undgå spildt planlægning. Mindsker behovet for at skulle lave ting om. Derfor er borgerinddragelse investeringen værd, da der også er økonomiske udgifter ved spildt planlægning. Det kan blive dyrt ikke at lytte – f.eks. svinehegn.

Dem, der arbejder blandt folket og borgere, kan spørge folk, hvad de vil have, f.eks. gartnere. Hermed hjælper borgere med at inddrage borgere.

Borgerinddragelse ses som et krav for at tilfredsstille – ikke fordi de altid vil lytte. Beslutningerne er ofte allerede taget, så det er kun for show.

Repræsentanter skal huske at varetage deres befolkningsgruppes interesser.

Det er svært at kombinere lokale meninger med nationale problemstillinger – f.eks. ved miljøringen. Derfor er borgerinddragelse svært.

I forbindelse med metroen kunne de have spurgt borgerne, hvor de syntes, der var behov for stationer.

Det er vigtigt at events ikke kun går ud på at lytte, men også handle og bidrage. Måske kunne man slutte med en meningsmåling for at vurdere den fælles holdning til de drøftede emner.

Lokationen er vigtig for denne slags events: Ryk borgerinddragelsen rundt og gør den lokal – caféer, biblioteker osv.

DIALOGSPOR 2: METODER TIL KØBENHAVNERINDDRAGELSE

BORDNUMMER: 5

Kender I eksempler på københavnerinddragelse, som I synes virker – eller ikke virker?

- Metro på Amager: God dialog i starten, men mod slutningen blev borgerne kørt på sidespor
- Fortovs udvidelse Nørre Kvarter – ændrede totalt udseende fra beslutning til udførelse. Vi kunne ikke komme igennem, da de gik i gang. Vi har aldrig fået svar på, hvorfor det blev lavet
- Det er fedt at være her – se hvor mange, der er. Der er helt klart interesse.

Har I særlige ønsker til metoder, som kan styrke samarbejde og dialog med kommunen?

- Når man involverer borgerne, så skal man følge op. Vi skal ikke bare involvere fra start og så ikke mere
- Lav stikprøver, hvor borgerne er med i HELE processen, og evaluér så på, hvordan det gik
- Borgerinddragelse forpligter! Hvis man har startet det op, skal man huske at inddrage ved ændringer og udførelse
- Åben dør på Rådhuset
- Følg op på spørgeskemaet
- Drop nettet. Gå ud og lav ting! Gå på plejehjemmet, på baren, et skilt op på hjørnet, gå hen og tal højt i parken

Hvilke ideer og forslag vil I gerne give videre til politikerne?

- Kan vi få en borgerinddragelses-borgmester? En ombudsmand?
- Nattelivs-borgmester
- Teknik- og Miljøforvaltningen har alt for meget materiale at kigge igennem! Ryk beslutningerne ud lokalt
- Lokaludvalgene er velfungerende – giv dem mere mandat og økonomi
- Giv lokaludvalg et budget, så skal de selv prioritere
- Hvorfor skal vi ikke inddrages i en sag i dag? Vi er her!

DIALOGSPOR 2: METODER TIL KØBENHAVNERINDDRAGELSE

BORDNUMMER: 5

Kender I eksempler på københavnerinddragelse, som I synes virker – eller ikke virker?

Metro ex: skulle den være over eller under jorden? Der var en god lang dialog, men borgerne ville have den under Amagerbrogade, hvor politikerne ville splitte den i to (til Ørestaden). Det blev accepteret, da der faktisk var en dialog. Men så blev beboerne ikke hørt at den skulle være op eller ned. Økonomien var ikke det eneste.

Der var et problem med ...

Mange processer fungerer godt - når de er i gang – men er ikke gode nok til at forklare hvorfor der inddrages. (skyggeproces eller input). Det er vigtigt at det er tydeligt og forståeligt præcis hvad borgernes input skal bruges til og hvilke type/grad der er indflydelse.

Når der er politiske beslutninger baseret på økonomi (når der loves noget forkert baseret på en anden agenda). Der er allerede taget en storbeslutning, og så bliver borgerne kun hørt om farven på toiletpapiret. Det kan borgerne ikke tage seriøst.

Ex: Hævede kryds ved Nørre Kvarter var en god proces i starten med møder og inddragelse, hvor borgerne gav accept og input til tiltag. Men efterfølgende var det nogle andre der skulle udføre arbejdet, der blev ændret i planerne til fortovsudvidelser, de lokale borgere var meget kritiske overfor som også efterfølgende viste sig at give problemer for cyklister. Der blev altså skabt flere problemer end der blev løst. Det handler om en forståelse for dem det vedrører.

Det er svært når man laver lokalt borgerinddragelse, da det kun er de helt lokale der synes det er interessant. Derfor kan det også være svært at blive hørt af politikerne.

Der er meget langt fra top til bund. Og dem der står og banker på bliver ikke nødvendigvis hørt. Der er vilje, men vejen gennem embedsapparatet gør at man ikke kan genkende det oprindelige forslag.

Måske er det ikke selve inddragelsen der er problemer med, men det kommer bagefter. De store ændringer der kommer og ikke bliver kommunikeret til borgerne og giver dem mulighed for at give deres input igen. Det kræver et 'commitment' at stå ved sit ord og beslutning, men også at kunne tag det op igen og lave den beslutning om. Det handler om troværdighed.

Byttesforsøg fra gamle dage – et lokalt byråd, hvor man kunne beslutte mere lokalt og nært.

Kunne man diskutere at København er blevet for stort til at bestemme det hele centralt? Måske er tiden til at lokaludvalg eller liggende kan tage flere beslutninger på lokalt plan. Også budget.

Det er vigtigt at der er forskellige niveauer af sager, inddragelse og beslutninger.

Bibehold borgerinddragelse som det er nu, men flyt beslutninger tættere på borgerne.

Gælder også prioriteringer af projekter. Giv de lokale mere ansvar og ejerskab – det vil gøre accepten bredere.

Det handler om at give de lokale spillerum og fleksibilitet i en politisk beslutning – der skal være en skole, men hvor skal den være. Der skal laves en vej, men hvor bred. Giv borgerne 10 % at rykke med så de kan være med.

Partipolitik – man møder partifarven inden borgerrepræsentanter. Det er en mærkeligt at matche

projekter ud fra hvad der passer sammen, som en smålapsforhandling.

Forening for natteliv har med deres kæmpe netværk forsøgt at inviterer de involverede borgmester men de har ikke tid.

Jeg er ikke politisk engageret som jer andre og synes det er lidt svært at byde ind. Vi snakker meget om visioner og ideer. Det er et fedt engagement, men hele temaet er meget meta. Jeg har ikke nogen forventninger om at de bliver brugt til noget. Jeg kan ikke se hvordan dette skal bruges. Det ville have givet meget mere mening med en specifik case.

Det er uhyggeligt at effektiviseringsstrategier gør at man centraliserer, satser på specialisering, men så mister man den lokale kontakt.

Man burde ændre rammerne for projekter: spørger borgerne som det første altså vende processen om fx fra et byggeprojekt.

Når man har 10.000 besvarelser skal de ikke gennem et konsulentbureau – de skal behandles af borgerne igen! De skal ikke faciliteres af forvaltningen, de skal ud til fokusgrupper hos borgerne. Men man skal også passe på at de ikke bliver ekko-kammer. Man skal være i øjenhøjde med hinanden og ikke gå amok på sociale medier.

Skal man som borger få gratis medindflydelse, eller skal man kræve at borgerne vil selv?

Det betyder meget at Teknologirådet er her og blåstempler dette møde. Det føles som om det bliver taget seriøst.

Politikerinddragelse kunne være en god ide.

Bydelskonger (som før) kunne være et potentielt problem, hvis man ligger magten ud til de lokale bydele. Der er sociale og økonomiske forskelligheder der gør det svært.

Det var en helt særlig interessegruppe der kom til. Det var andelsboligerne der vandt. Det skal ikke kun være folk med mærkesager, vi mangler faktisk nogle metadiskussioner om hvor København skal hen. Skal vi være middelalder eller højhuse. Skal en gade ensrettes så lad politiet afgøre det.

Det handler om at styrke områderne og dele positive løsninger bydelene imellem. Vi skal være stolte af der hvor vi bor.

Når noget bliver behandlet ved vi ikke om det er baseret på et høringsvar – er der noget borgerinddragelse der går godt. Hvorfor snakker kommunen ikke om de gode sager hvor borgerne er tilfredse?

Der skal mere lokalforankret budget der ved hvad der sker lokalt, og hvilken effekt det har.

Lokal viden er guld. Der skal være demokratisk kontrol, men høringsvar er også vigtige. Nogle politikere lytter meget til lokaludvalgene andre har andre metoder.

Hvordan bruges høringsvar? Hvordan bliver det fuldt op på? Det er et overvældende svar, der er umuligt at gennemlæse. Det er meget omfattende at sætte sig 100 % ind i. Folk bruger det organ meget og det er en god proces. Men efterbehandlingen og det færdige resultat fanger ikke essensen fra de høringsvar. Det bliver meget filtreret. Det er næsten umuligt at bruge høringsvar som borger.

Grunden til man ikke får mere indflydelse lokalt da det er besværligt, dyrt og tidskrævende.

Tilladt er essensen. Det handler om helt almindelige mennesker der sidder i lokaludvalg og forvaltningen der alle har en interesse i at få det til at fungere. Det handler om at blive klogere på de muligheder der findes. Vi skal have flere ambassadører der taler godt for alle de gode processer. De gør faktisk en forskel når det arbejdes med. Der er nogle gode værktøjer

Klager til kommunen er et problem. Det handler meget om processen. Hvis folk har haft en stemme så er man okay med ikke at have ret.

Har I særlige ønsker til metoder, som kan styrke samarbejde og dialog med kommunen?

Flere åbne døre og invitation til dialog fra KK side. Men kompleksitet er stor. En gang hvert halve år etc. Et sted borgerne kan komme med deres meninger.

Rettidig omhu. Finde nogle neutrale personer der følger op på borgerinddragelsesprojektet, der er for langt mellem borger og politiker.

Bliver beslutningerne truffet de rigtige steder?

Skybrudsikring – de forskellige bydel kæmper mod hinanden. Måske skal de beslutninger tages på et højere plan.

Omvendt skal små beslutninger, hvor relevante aktører er inddraget hele vejen op igennem. Kan det passe at dem der.

Når der indkaldes eller invitation til høring, bruges der en masse tekst der ikke forklarer hvad det betyder. I stedet for at sige der kommer byggeplads, så skriv at de forventer støj og støv.

Problemer med et akademiseret samfund. Konsulentsprog

Man skal møde borgerne hvor de er – på plejehjem i skoler etc. Brug allerede events der hvor folk allerede er i forvejen.

Hvilke ideer og forslag vil I gerne give videre til politikerne?

Eksempel fra Paris hvor borgerne kunne sende projekter ind til udnyttelse af noget jord, der gik igennem en kvalificeringsproces.

Hvorfor laver man ikke nogen stikprøver, eller efterkontrol af forskellige projekter? Bliver det evalueret og hvordan og hvad bliver de evalueringer brugt til? Der vil selvfølgelig altid være nogen der er utilfredse.

Hold store halvårslige borgermøder, hvor borgerne kan komme og give input.

På meget lavpraktiske plan kunne man sætte pinde op eller spray med hvordan planerne er lige nu. Giv noget folk kan forholde sig til. En kæmpe plakat eller vinduer på supermarkedet hvor folk faktisk går forbi. Det er en god type oplysning og inddragelse. Vi konkrete billeder og tegninger, 3D optegninger hvor folk kan forholde sig.

DIALOGSPOR 2: METODER TIL KØBENHAVNERINDDRAGELSE

BORDNUMMER: 6

Kender I eksempler på københavnerinddragelse, som I synes virker – eller ikke virker?

- "Giv et praj" (app'en) er en virkelig god idé, men det fungerer ikke ret godt! Der mangler svar på henvendelsen/kvittering (som minimum)
- Lokaludvalgene er som udgangspunkt virkelig gode, men dem der sidder i udvalgene burde maksimum kunne sidde 4-8 år! Der er brug for rotation
- Det virker, når man både bliver hørt OG når der følges op efterfølgende med fakta omkring beslutningerne
- Det virker, når "man ikke overfokuserer" og springer for hurtigt til løsningen, så processen glemmes
- Det virker ikke, hvis beslutningerne allerede er truffet
- Nordre Frihavsgade er et godt eksempel på, at gaden observeres og at man lærer gaden og dens "bruges" liv/virkelighed at kende, inden man projekterer (eller tager beslutninger)
- Når inddragelsen sker på interessenternes/brugernes præmisser
- Vi synes, det er pengene værd, at tiden til god inddragelse prioriteres

Har I særlige ønsker til metoder, som kan styrke samarbejde og dialog med kommunen?

- Det er vigtigt, at der er mulighed for at få baggrundsinformation (bare lidt), inden inddragelsesarrangementer, så man ved, hvad der skal ske (program)
- Det er vigtigt at mødes fysisk, så man kan udveksle, udforske og udfordre gensidigt
- Det handler om, hvilke situationer der er tale om – nogle gange er et spørgeskema bedst
- Kvalitetsniveauet i løsninger og indsatser skal være højt, fagligt funderet og oplyste – både med inddragelse af fagekspertter og borgere
- Brugerrejser giver den vigtige indsigt, som man har brug for, før man bliver konkrete i løsninger
- Interviews, ansigt-til-ansigt er vigtigt
- Information før-under-efter er essentielt for forståelsen og oplevelsen
  - hjemmesider
  - fysiske oplæg
  - breve
  - e-boks
  - Facebook
  - avis
  - flyers
- Metoderne SKAL tage højde for, at ALLE skal kunne høres!
- Borgerne bruges som ressource, evt. i ressourcegrupper – også i at udføre opgaver. Borgernes viden/specialviden kan bruges aktivt, også som tænketank/vidensbank
- Deltagerobservation: Være til stede, opleve, forstå, observere det "virkelige liv"
- Brug af eksisterende netværk og foreninger, som samarbejdspartnere
- Politikerne skal være til stede, men som lyttende!
- Vi ønsker, at inddragelsen skaleres og at NOGLE virkelig prioriteres, hvor inddragelsen får den

nødvendige plads - og andre sager kræver bare ren information

Hvilke ideer og forslag vil I gerne give videre til politikerne?

- Der mangler en (bil-)bro fra Østerbro til Amager, så man ikke skal omkring Indre by
- Centrum skal kun være til cykler, ro, fred og el-biler! (miljømæssigt)
- Sporvognen/letbanen tilbage til København
- Cykelstier er vigtige i byen, og der kunne med fordel oprettes et cykelråd med folk, der særligt vil inddrages ifm. cykling
- Strategi: Én skraldespand per gade (der mangler nu) ... og én per madsted!
- Der skal fokuseres på og bevares grønne områder
- Flere træer i Nordvest
- Parkeringshuse frem for biler i gaderne

- En borgerpulje til københavnernes egne projekter. Penge der kan søges projektvis, en pulje der evt. bestyres i samarbejde med borgerne
- Der er brug for et sted, hvor man kan sende sine ideer hen, så kommunen bagefter kan "sortere" og behandle dem hen ad vejen. Som skrift eller som video.
- Der skal etableres et landstrømsanlæg til krydstogtskibene på Østerbro. Dieselmotorerne forurener – det skal begrænses!
- Oprette en vidensbank for borgere med særlig viden og gode indsigter
- Opføre et borgerdrevet kultur- og københavnnerhus i Nordvest. Konkret tænkes på projektet "Spinderen", et hus for alle KBH'ere
- Vi vil gerne kontaktes via e-boks, med en informativ overskrift og mulighed for tilvalg

DIALOGSPOR 2: METODER TIL KØBENHAVNERINDDRAGELSE

BORDNUMMER: 6

Kender I eksempler på københavnerinddragelse, som I synes virker – eller ikke virker?

Eksemplerne er allerede drøftet lidt i dialogspor 1.

- Det er vigtigt, at man bliver lyttet til og at der bliver opsøgt på projektet efter at have inddraget borgere.
- Det er vigtigt, at man ikke skal springe nogen processer over og at man holder sig fokusret projektet.

En oplevelse har været, at borgerne i et bestemt kvarter har deltaget i 3 møder, der er tilbudt på kager og høflighed, hvoraf der senere er ikke har været brug for indkaldelse af borgerne fordi beslutningerne allerede var truffet. Indkaldelsen i denne tilfælde, har været mislykket og så til grin, fordi borgere er dukket op og har brugt sin tid og energi på at være med. Og når tingene er besluttet så skulle man hellere holde et informationsmøde og ikke et inddragelsesmøde.

Det skal oprindeligt ikke meget til før det virker.

Der er forslag til at anvende metoder såsom, interview, fokusgrupper, patientrejser, spørgeskemaer osv., hvilket ses en fordel.

Sådanne metoder er pengene værd at bruge fra kommunernes side, hvis det skal hjælpe. Man kan skære ned på noget andet og bruge disse metoder for at finde frem til at undgå en masse fejl og mislykkede indsats og projekter. Det vil være en god investering, hvis projektet fungerer også vil det være alle pengene værd at bruge.

Udvælgelsen af metoden er vigtigt. Hvad skal borgerne inddrages i? Skal borgerne virkelig inddrages i beslutningsprocesser om, at der skal skære træer eller skal borgerne inddrages i større projekter. Det er væsentligt, at i nogle processer, at borgerne skal inddrages under hele forløbet.

Borgerinddragelserne vil virke, når borgere bliver hørt.

Ved projekter der er dyrt at bruge penge på, kan borgere inddrages som frivilligt her vil fx pensionister og studerende til at, gøre en indsats uden at komme i konflikt med andre fagligheder.

Det vil virke, hvis kommunerne havde en vidensbank, hvor nogle fra kommunerne sidder og tager stilling til det.

Har I særlige ønsker til metoder, som kan styrke samarbejde og dialog med kommunen?

Der er et særligt ønske om at inddrage etniske borgere og at der er en lige fordeling mellem danskere og andre etniciteter, sådan at der er en god fordeling af borgere med forskellige baggrund. Hvis man skal have alle med, så skal man gøre lidt ekstra.

Og på den måde, kan man nå ud til en målgruppe, som netop ikke står forrest i køen. Det er vigtigt at have en bred gruppe borgere med, men det er vigtigt, at borgere skal have lyst til at have med. Kommunerne har en forpligtelse til at inddrage borgere på et trygt vis. Fx kan kiosker måske nå ud til etniciteter og disse kioskejeere kan fx være en ressource for kommunerne. Hermed kan der dannes bindeled mellem de borger man ikke kan nå ud til og selve kommunen. Der skal være mulighed, for at alle skal kunne deltage.

Det er rigtig vigtigt t der fx som i dag er politiker og embedsmænd der er til stede som et bindeled og der vil derfor ikke gå nogen vigtige informationer fra borernes side gå tabt.

Hvilke ideer og forslag vil I gerne give videre til politikerne?

Der er drøftet følgende forslag til politikerne...

1. Borgerpulje til københavnernes egen projekter som ses at være en vigtig ide at drøfte for politikerne.
2. Oprettes en vidensbank for borgere med særlig gode indsigter.
3. Indkaldelse med digital invitation er mest foretrukken i stedet for et brev fx e-boks.
4. Et indkaldelsesbrev til borgere med relevante informationer før en borgerinddragelse finder sted, hvad handler det om? Hvad er formålet? Hvordan er dagsprogrammet? Det giver en ekstra motivation for borgerne, at deltage og det er vigtigt at man kan mødes personligt op.
5. Skraldespandsordning for hver gade, med én skraldespand for hver gade, sådan at kommune medarbejderen ikke skal samle det op og skal betales for det, fordi borgerne smider skrald på gaden.
6. Der anbefales, at politikerne tager hensyn til de fagligheder der er i kommunerne og at de bliver hørt, fordi hver faglighed repræsenterer sit fag bedst.
7. politikerne skal være ude, være aktivt med, involveres mere blandt borgerne.

DIALOGSPOR 2: METODER TIL KØBENHAVNERINDDRAGELSE

BORDNUMMER: 7

Kender I eksempler på københavnerinddragelse, som I synes virker – eller ikke virker?

Virker: Bananaparken; legeplads ved Lyngbyvej/Haraldsgade
Natbevillinger. Borgerinitiativ til lokaludvalg vedr. Stefansgade

Ikke virker: Posthusgrund-høring, Superkilen
baggård-fornyelse på Østerbro

Har I særlige ønsker til metoder, som kan styrke samarbejde og dialog med kommunen?

Mindske det intra-kommunale bureaukrati

Uddelegere beslutninger lokalt? Dog huske afledte konsekvenser på øvelse

Hør på spontane borger-ideer

Hvilke ideer og forslag vil I gerne give videre til politikerne?

Borgerinddragelse i lokaludvalg styrkes
Lokale høringer med de lokale
Sende sms målrettet lokalt
Tilflyttere får information om borgerinddragelse
Sættes penge af til kommunikation
TV-løsning som informationskilde til projekter
Elektronisk borgerpanel med målrettede spørgsmål
Arrangement med lidt fest/mad/diskussion

DIALOGSPOR 2: METODER TIL KØBENHAVNERINDDRAGELSE

BORDNUMMER: 7

Kender I eksempler på københavnerinddragelse, som I synes virker – eller ikke virker?

Erfaringer der virker:

- Godt at borgerne kan finde sammen og få beslutninger igennem, via workshop fx ved Stefansgade omkring trafik. Lokaludvalget hjalp i processen, hvor borgerne blev hørt og inddraget.
- Spørgeskema som virker inddragende og er et positivt møde med borgerinddragelse
- Borgerrepræsentant ved et område omkring Bananaparken, hvor borgerne blev hørt
- Ørnevej – nye forsøg med cykelværksted, haver m.m. Borgerne var i centrum og kommunen støttede op om det
- Ikke nye licenser til barer/natklubber i København indre by (du kan få licens indtil kl. 02 – det er så til den negative side)
- Flere børnefamilier med nye legepladser og en park (Lyngbyvejen/Haraldsgade) – positivt da det blev testet af og borgerne selv tog initiativ. Desværre bliver parken med legepladsen ikke til noget, da børnene larmer! (NIMBY) Nogle beboere er imod.
- Byfornyelse kan blive en succes, hvis alle borgere bliver hørt og det ikke kun er dem som har meget tid til at være en del af det kommunale arbejde som bliver hørt. Det kan nogle gange sætte en stopper for forandringer, da en minoritet ofte bliver hørt mere end flertallet fordi de har bedre "tid".
- "Tag gaderne tilbage" – hvor borgerne havde et ønske om at få plads til cafe m.m. Hvor det også er lykket.

Erfaringer der ikke virker:

- Islandsbrygge – København må ikke ødelægges for meget. Skrev til kommunen omkring posthusgrunden og der var intet svar retur – følelsen af ikke at blive hørt når der bliver spurgt til ens mening, gør at engagementet daler.
- Superkilen – rød plads med asfalt, her blev borgerne ikke hørt. Det handlede om integration, hvor træerne skulle repræsentere integration. Her føler borgerne ikke at de blev hørt, men at det hele var besluttet inden da.
- Byfornyelse af baggårde på Østerbro, her er borgerne ikke blevet inddraget. Mange af projekterne er ikke blevet til noget, da borgerne ikke er blevet hørt inden da.

Har I særlige ønsker til metoder, som kan styrke samarbejde og dialog med kommunen?

Styrke:

- Lokaludvalget er en god indgangsvinkel – styrke borgerinddragelsen lokalt. Hvis det styres mere lokalt, kan man bedre følge op på forslag. Hvis man ikke repræsenterer en forening kan man ikke repræsenteres (det er en fejl ved lokaludvalget synes gruppen). Alt arbejde i lokaludvalg kan sagtens være af menig borger.
- Der skal være åbent for at folk som ikke er, i en forening kan blive hørt – fx ved et borgermøde. Hvor der bliver støttet op om de punkter som borgerne har af udfordringer.

Dialog:

- Hvem er det som skal stå for dialogen – hvem ejer kommunikationen? Det er svært at vide hvem det er. Der skal bedre information om hvordan man opnår en dialog, hvis det skal ske fra borgeren.
- Evt. SMS beredskab – der er retningslinjer for hvornår der må sendes en sms ud omkring

informationer om vejarbejde, drikkevand, nye tiltag m.m.

Hvilke ideer og forslag vil I gerne give videre til politikerne?

- Velkomstmappe evt. elektronisk omkring alt materiale fra kommunen omkring borgerinddragelse. Information omkring nye tiltag på informationsside.
- Evt. et SMS beredskab omkring nye tiltag i kommunen
- TV2 Lorry – med information fra kommunen. TV2 Lorry dækker en region og ikke en kommune - det ved deltagerne godt, men måske kunne den drejes så TV2 Lorry kunne få det til at passe ind i regionen.
- Borgerpanelet – her kan borgerne tilmelde sig og få informationer. Der mangler en bredere befolkningsgruppe som tilmelder sig til panelet
- Afsæt ressourcer til det opsøgende arbejde omkring at inddrage borgerne. Det kan være spørgeskemaer, interviews m.m. Det kræver mere i dag at være politikker der skal være plads til at de får tiden til også at være det.
- Man skal møde borgeren hvor de er. Folk kommer ikke af sig selv, man skal gøre noget for at inddrage dem.
- Finde ud af målgruppen for det som man gerne vil have folk bliver inddraget i – derved skaber det større involvering fra borgernes side.
- Trafikregulering, kunne være en mulighed at inddrage borgerne i.
- Få Korsgadehallen til at fungere – der mangler muligheder for de unge. Hallen skal kunne fungere i borgernes interesse.
- Flere lokale beslutningstagere – måske en anden struktur, så borgerne bliver mere engagerede. Men der skal være et overordnet hensyn til hvordan beslutningerne inddrager andre aktører. Det vil sige der skal være hjælp fra det kommunale til at tage beslutningerne, og se beslutningen i et større perspektiv.

Kan kommunen i højere grad inddrage borgerne online?

- Ja hvis man virkelig gerne ønsker at få borgernes holdninger. Hvis det kun er for at få lov til at sige at der har været en borgerinddragelse, så er det lige meget.
- Du afleverer dit synspunkt men der kommer ikke en debat – det er forskellen på borgerinddragelse som tilstedeværelse.

Kan vi tænke anderledes?

- Byfest med mening – hvor borgerne bliver oplyst om de tiltag som der er gang i i byen. Her kan borgeren komme og høre om hvad der skal ske i kommunen sammen med lokale boder eller musik.
- Hvordan kan vi få borgerne inddraget før at der kommer en beslutning? Mulighed for indmelding af borgerinitiativer.

DIALOGSPOR 2: METODER TIL KØBENHAVNERINDDRAGELSE

BORDNUMMER: 8

Kender I eksempler på københavnerinddragelse, som I synes virker – eller ikke virker?

- Samarbejde med kommunen fungerede godt, da jeg fandt den rigtige (...) pulje. Savner index med søgeord/ hvem skal jeg helt præcist kontakte, format, emne, ex. Osv. "bil-os", "sne-rydning" – ikke person, men afdeling/kontor.
- Evaluering på gadeplan: Bydelsinput når beslutninger ér truffet.
- Forening på Østerbro: "Der er et foredrag en gang om ugen og der kommer en politiker ud. Der er her et loop tilbage med input fra borgerne, dvs. "ganske almindelige borgere". Kunne man skabe noget lignende i de eksisterende foreninger? Så politikerne får input med tilbage fra foredraget

Har I særlige ønsker til metoder, som kan styrke samarbejde og dialog med kommunen?

- Have A-skilte i bybilledet. Et sprog, der kan forstås af alle borgere. Ansætte medarbejdere, der kan kommunikere med alle borgere, så det ikke bliver akademisk sprog.
- Mere end ja/nej spørgsmål – mere mulighed for nuancerede svar
- Hjemmesiden er ikke brugervenlig. Forslag: Et link til kortere information i stedet for lange referater.
- Mulighed for analog kommunikation
- "Mere gratis kaffe og sandwich" – det, der virker, er et klapbord, "kom og snak", mere uformelle møder ml. borgerne. Uformelle samtaler giver utraditionelle samtaler og problemløsninger.
- Konkret: Forbyde kulturen der hedder "holde borgerne væk" – ud med FAQ-kulturen. Skaber fremmedgørelse. Der skal være mulighed for at gå direkte til stålet.
- Et panel af borgere, politikere og eksperter i processen før høringsen. Mulighed for politikere at møde borgerne og at høre borgerne tidligt.
- Ex Sølund på Nørrebro, hvor der var en proces, hvor borgerne blev hørt

Hvilke ideer og forslag vil I gerne give videre til politikerne?

- Index: Google: Emne + Københavns Kommune – giver direkte adgang
- Ordstyrer input + deltagerne: Hvem skal helt konkret stå dernede med kaffen og klapbordet
- Lokaludvalgene kunne engagere flere borgere i lokale grupper
- Tydeligere info omkring, hvem man skal henvende sig til i kommunen
- Nogle gange skal det være embedsmændene, der skal ud i lokalområdet, nogle gange skal det være politikerne
- Nogle gange skal embedsmændene i kommunen blive mere fleksible – oversætte det kommunale sprog til borgerne
- Embedsmændene kunne bruges i højere grad – kulturen er skriftlig og formel – som embedsmand savner man at blive hørt, man er ekspert på og har erfaring ex til samtale med en politiker
- Frustration som embedsmand over, at projekter falder pga. nye folk/politikere
- Skabe et tillidsforhold mellem lokaludvalg, politikere, embedsmænd
- Tydelig og metodisk evalueringsproces når beslutningerne ER truffet: Hvor alle punkter bliver hørt, så alle kan komme med input, så nye processer og beslutninger helt konkret kan tage afsæt i tidligere erfaringer
- Et ekstra punkt på bliver efter beslutningen i hele processen

- Embedsmandsinput: Der kan også blive for meget borgerinddragelse
- Har gode erfaringer med at maile direkte til politikerne og/eller møde op og tale med politikerne
- Hvordan får vi inddraget borgerne og bruge alle de bygninger, vi har i KBH. K. – der står ex kraner om aftenen. Det bliver kommunens bygninger i stedet for borgernes by.
-> Problematikken italesættes politisk, så man får hørt så man får hørt de praktiske problemer ift. Slitage af inventar etc.
- Man må anvende offentlige lokaler, da det er konkurrenceforvridende
- Konkret sag undersøges af ordstyrer
- Mulighed for at lokaludvalg kan inddrage andre interessenter ex NGO'er
ex. lokaludvalget er nyttige til at vurdere lokale veje, konkret lokal viden
- Lad være med at spilde borgernes tid med alle planerne: Ex bygges hele kystlinjen til i KBH. og samtidig saboterer de større planer ved at den politik, man rent faktisk laver, ødelægger de "store linjer"
- Produces med at blive valgt til lokalområderne – at man ikke er valgbar/kan opstilles uden at være en del af en forening.
- Man prioriterer "indre bydel" fremfor hele KBH. og borgerne/lokalområderne
- En anden form for borgerinddragelse:
klimasikring af Grønningen: 6. Klasserne blev inddraget og lavede research + interviews m. ældre mennesker
- Som forældre: Dette projekt med 6. klasserne og formidling af projektet for hele bydelen, men blev det brugt? Bliver det formidlet videre?
- Tilbage melding om, at der bliver lyttet til
- ? Skal kommunen i højere grad inddrage borgerne ex ved onlineafstemninger/spørgeskemaer?
- Ex Grønttorvet er lige blevet udviklet = godt resultat ift. Det omkringliggende miljø
- Lokaludvalget er vigtigt
ønske kulbanekvarteret
- Mere eksperimenterende, mere leg; ex. male bænke, bænkene er sat op med forskellige funktioner, borgerne er inddraget i mindre projekter. Skaber tillid at være med i processen som borger.
- Kommunen bør tænke på deres integrationspolitik – hvem skal bo i byen?
Hvilke borgere – mangfoldighed italesættes, men i realiteten bliver der bygget til rige mennesker – det betyder tomme, dyre lejligheder
- Ønske om oldekoller, men politikerne lytter ikke
- Ved Nørrebro station den 3. tavle mangler. Støtte af ældreprojektet.
- Respons fra ordstyrer/politiker: Der er "politik" i den: Ex. helt konkret skal der være x antal p-pladser etc. Fuldstændig grotesk, at ældre mennesker tænker nye, kreative initiativer, som syltes/overses rent politisk.
- Ordstyrer/politiker: Kommuneplan strategi/borgernes ønsker bliver hørt
- KBH skal udvikle sig endnu mere til at blive grønnere og bæredygtig. Savner at politikerne tager klimaproblematikken med i alle forslag og beslutninger, som en overordnet fast strategi/element.
- Eksperimenterende/kreative måder for borgerinddragelse ex. børnenes inddragelse i lokalområdet i Bispebjerg, giver effekt og kraft i lokalområdet
- Onlinespørgeskemaer skal bruges med omtanke, for kun få bliver hørt
- Ex. bopælspligt skal være et krav til alle boliger i KBH. Som det er nu, bliver store bydele affolket
- Støtte til små projekter kan først gennemføres, når projektet er gennemført og afviklet. For dårligt, at man selv skal lægge ud til mindre, ex 5000-kroners-projekter
- Kunne der oprettes "frie" midler til eksperimenterende projekter i lokaludvalgene. Private kan ikke nødvendigvis selv lægge ud for mindre projekter.
- Crowdfunding: Ex. fra England – hvis der er tilstrækkelig opbakning i lokalområdet.

- At man online kan stemme om disse projekter. Ex Ballerup Kommune lavede pulje til skolerne som borgerne kunne råde over.

Ex. på videns- og idépunkt

- Onlineafstemning, skeptisk.
- Ex. Grundtvigskirken, hvor projektet startede som et ønske om en statue og ændrede det til en kirke. Nærlæs om projektet – borgerinddragelse på højere plan.
- Idé- og vidensbank baseret på tidligere projekter/store som små. Så ingen gode ideer går tabt.
- Indhente viden og inspiration fra andre kommuner og andre lande på alle områder
- Flere møder i stil med 1. maj eller i Sverige, hvor man kan møde alle politikerne og gå fra stand til stand. Ex åbne rådhuset i forbindelse med et BR-møde – så borgere og politikere kan mødes – mere nærhed á la ”ministeren tager imod”
- Gøre borgerne opmærksomme på, at kommunalpolitikere har et arbejde ved siden af
- Generel ex fra ordstyrer/politiker: Vedr. aflønning af kommunalpolitikere: Større forståelse og bedre kommunikation mellem borgere og politikere.

DIALOGSPOR 2: METODER TIL KØBENHAVNERINDDRAGELSE

BORDNUMMER: 8

Kender I eksempler på københavnerinddragelse, som I synes virker – eller ikke virker?

Når man først er kommet ind og har fået fat i det rigtige administrative kontor og den rigtige person, fungerer inddragelsen fint. Bedre opdeling af afdelinger, som gør det nemmere for borgerne at finde ud af, hvor de bør henvende sig. Et indeks kunne oprettes og bør jævnligt opdateres. Visse måder at høre borgerne på - såsom medarbejder samtaler - kan ofte opfattes negativt. Hjemmesiden er svær at navigere i. Der er for lang ventetid på svar på spørgsmål som stilles via mail og lign. Det er nemmere at google sig ind på den rette hjemmeside. Folk i forvaltningen er meget flinke, men det kan godt tage for lang tid, inden man får konkrete svar. Man bør undgå praksis, der holder borgerne væk, som det f.eks. ses hos SKAT, på deres hjemmeside. Det er meget imponerende med personlige svar, men disse må ikke komme for sent, så man rent faktisk kan få indflydelse. Lad være med at spilde vores tid. Københavns Kommune laver mange planer, men den politik, man i praksis gennemfører, saboterer mange af de lokale værdier og muligheder. Borgernes ønsker antages nogle gange uden at disse høres. Borgerne står nogle gange selv for at indrette deres lokalområder, som de ønsker, og ville helst undgå visse af de elementer, der pådattes dem, gennem lokalplaner. Visse aktiviteter i lokalområder omtales på bestemte måder, men gennemføres ikke nødvendigvis som lovet. Sådan bliver nogle projekter. Der er noget valgteknisk, som er kritisabelt; det bliver hurtigt endnu en politisk post. Der er mange, som ikke reelt byder ind, eller dukker op til arrangementer, der er organiseret over Facebook.

Har I særlige ønsker til metoder, som kan styrke samarbejde og dialog med kommunen?

Kom ud på gaden, sørg for at lave skilte, der informerer om relevante ting, og sørg for, at talerne taler borgernes sprog. Kunne man lave og informere om et telefonnummer for folk uden EDB? Sørg for mere kaffe og sandwich - det lokker folk til og gør samtidig arrangementer mere uformelle. Hvem skal sørge for at være dem, der stiller op til at tale og står for de større møder ude på gaden, som efterspørges? Man må kunne oprette flere lokale grupper, der kan stå for dette. Kan man undgå praksissen; at man bare omstiller telefonen? Det kan give noget, at folk med forskellige baggrunde sætter sig sammen, hvoraf nogen har forskellig viden og forståelse - at bringe til bordet. Lokaludvalget kan være med til at skabe noget tillid, som informanter. Ansæt nogen til at tage sig af kontakt til borgerne. Lokaludvalget kan bedst afgøre, hvor der mangler opmærksomhed og midler. Der kunne være stor værdi i, at man kiggede tilbage i projekter og vurderede og evaluerede, hvad der fungerede godt, og hvad man kan bringe videre til efterfølgende projekter - og det ville være konstruktivt at involvere alle parter. Der skal være bedre muligheder for, at spørgsmål som stilles i forskellige sammenhæng - evt. til arrangementer med afgrænsede og specifikke emner - og spørgsmål, som ikke bliver besvaret, efterfølgende kan blive besvaret og offentliggjort. Man bør i høj grad selv gå til stålet, og ikke bare give bolden videre til politikerne. Der kunne godt være mere plads. Åbne huse eller stande, hvor man kan snakke med politikere, har egenskaben til at informere visse segmenter af befolkningen.

Hvilke ideer og forslag vil I gerne give videre til politikerne?

Der skal i højere grad foretages en evaluering, som belyser positive og negative elementer af forskellige projekter. Kan man gå for meget lokalt? Byen er en stor størrelse, og der er trods alt mange forskelligartede befolkningsgrupper. Det må også nogle gange være op til politikerne at tage de store beslutninger. Hvorfor kan man ikke skabe mere lokaleje og måske giver borgerne mulighed for at anvende lokale bygninger - altså give mere frihed og mulighed. Det kan virke konkurrenceforvridende at give

borgerne adgang til diverse faciliteter i lokalområder. Hvorfor kan man ikke som borger blive opstillet med specifikke forslag og derved få mulighed for at have indflydelse? Der er behov for personer, der kan omformulere det forvaltningsmæssige sprog til et, som borgerne bedre kan forstå. Man må kunne lave et panel af borgere, politikere og eksperter - hvilket der også er eksempler på. Der kunne godt være mere plads til eksperimenteren og "leg" med de ting, vi bruger: F.eks. bænke, hvor folk kigger på hinanden. Man kan komme langt med at afprøve forskellige muligheder i afgrænsede perioder. Hvis man ønsker at skabe mangfoldighed, skal man gøre det mere attraktivt og give folk mulighed for at bo der. Det skal kunne lade sig gøre økonomisk at bo i byen, for flere. Huse og lejligheder står tomme - disse bør benyttes. Folk fraflytter, hvilket skævvrider befolkningen. Det er fedt, når folk åbner deres døre i lokalområdet. Mange borgere vil formentlig gerne være med til at gøre København til en endnu grønnere by, men man må som politiker i højere grad indpasse bæredygtighedstankegangen i forskellige beslutninger. Det er rigtig vigtigt for lokalområder og nærmiljø, at man hører både voksne og børn, og at alle inddrages. Det er for dårligt, at der ikke er noget krav om, at man skal have bopæl på adressen inde i byen - det affolker byen. Der er rigtig mange projekter, forestået af ildsjæle, som ender i fiasko. Disse kunne kaste meget af sig for en begrænset pulje, der var tiltænkt som frie midler, og altså ikke have mange forpligtelser. Hvis tilstrækkeligt mange borgere støtter op om et projekt, bemidles dette f.eks. i England. Dette kunne man også indføre i Danmark. Man kunne foretage afstemninger f.eks. online, der giver borgerne mulighed for at få indflydelse på græsrodsprojekter. Borgerinddragelse kan ses i projekter, hvor folk, uafhængigt af indflydelse, selv har doneret tid og ressourcer til projekter, de ønsker at støtte - det specifikke eksempel her var Grundtvigs Kirken. Det er værd nogle gange at gøre borgerne opmærksomme på, at mange lokalpolitikere er frivillige og også har et andet job. Ikke alle politikere er så langt væk fra resten af befolkningen. Nogle gange afgives der svar på skæve tidspunkter, der vidner om irregulære arbejdstider.

DIALOGSPOR 2: METODER TIL KØBENHAVNERINDDRAGELSE

BORDNUMMER: 9

Kender I eksempler på københavnerinddragelse, som I synes virker – eller ikke virker?

(+100 forening) – Grøndals Centeret – Brugerfora 1x p.a., styrker Netværk på tværs (VIRKER lokalt 3x p.a.) (organisation 1 x p.a.)
 (Minder om borgerbudget)

Grubugsstationen Sydhavn (processer/ansøgninger mv. overhørt) Virker IKKE!

- Tåsinge Plads – Virker til dels – brugerinddragelse/beboerinddragelse
- Pilestrædeprojektet – positiv inddragelse ifm. skilte; virker!
- Skt. Hans Torv – trafik - Hvor klager/undrer man sig?
- Østergro

Har I særlige ønsker til metoder, som kan styrke samarbejde og dialog med kommunen?

TRANSPARENS FRA A -> Å

- Kortere vej til relevante interessenter
- Tidlig inddragelse igen, igen
- Strukturér tydelig
- Styrkelse af lokalråd! (Velfungerende sekretariater)
- Feedback til borgerne
- Transparenthed
- Øget frivillighed → Pligt og ansvar

Ting skal drøftes lokalt, inden beslutninger tages centralt.

Hvilke ideer og forslag vil I gerne give videre til politikerne?

- Rodet hjemmeside – Husk respons, når borgerne henvender sig
- Giv feedback, når projekter gennemføres eller ej! (Evt. "LIVE"-DIALOG FRA A→Å)
- Afstemninger?

← → A→Å % F → Å

Metodebeskrivelse, som det gøres i Økonomiforvaltningen → Transparent system – hvor borgerne kan følge den enkelte sag fra A → Å

Kan folkeafstemninger bruges? En gruppe, der gennemarbejder et emne og ud fra indsamlet viden/data stemmes der → Nogle mener JA!

Vedr. Borgerpanel – Stram op på spørgsmål – der er ledende mv.

Opkvalificér vha. analysefolk og gå ud på gaden og find folk, der ikke sidder og svarer på PC.

Fint med "borgerarrangement" i aften – men hvordan sikres en øget diversitet?

DIALOGSPOR 2: METODER TIL KØBENHAVNERINDDRAGELSE

BORDNUMMER: 9

Kender I eksempler på københavnerinddragelse, som I synes virker – eller ikke virker?

Brugerindflydelsesmodel indenfor en sportsforening (Grøndalscentret), der uddeler midler til forskellige afdelinger efter behov. Den enkelte forening (af mange) kan søge en centerledelse om projektøkonomi – 2 personer fra en centerledelse + 2 personer fra KK.

Ansvaret for ansøgningerne deles ud og debatteres (Borgerbudgetmodel).

En sag: Sydhavnen: En ansøgning om et genbrugscenter til 60 mio. Cirkulær økonomi, men vejen er lang, og det medfører meget trafik, og heller ikke nær boligområder. Genbrugsstationen blev så nedgraderet fra 3 til 2, men blev alligevel underkendt.

Forvaltningen overholder ikke lovgivningen, hverken i miljø eller økonomi. Uacceptabelt problem.

--- 0 ---

Klimasikring af Østerbro. Savner tilstedeværelse af embedsmænd/teknikere, som kan informere og råde om etableringen som mulighed – ikke bare som færdig beslutning.

--- 0 ---

Byggeri ved Pilestrædet som generede omliggende beboere. Bronze-plakette nedlagt i asfalten der forklarer Pilestrædes påbegyndelse.

--- 0 ---

Trafikprojekter med vejoplægninger kan ikke søges/indfines på KKs-website.

--- 0 ---

Forslag om, at trafikprojekteringer også kan vises på noget svarende til Google Maps, så man kan se fremtiden og de muligheder, der har været overvejet.

--- 0 ---

Lokaludvalgenes opgave er at strukturere og formidle dialogen om ideer og projekter for alle bydele og holde forbindelsen til Rådhusets forvaltninger. Synlighed og kontakter til udførende forvaltninger skal være kort og nem for den enkelte borger.

--- 0 ---

Der eksisterer 2 typer forvaltningskort over København, hvor det ene er Planforvaltningskortet, som ligner, men er forskelligt fra øvrige planlægningskort.

--- 0 ---

Indre by indkaldt til møde om det brændte Frihedsmuseum om at bruge Langelinie-pavillonen, men, som

eksempel på Lokalrådets fravær, blev det nye, besluttede museum ikke nævnt.

Har I særlige ønsker til metoder, som kan styrke samarbejde og dialog med kommunen?

Struktur, gennemsigtighed, tilhørsforhold i relationen til beslutninger, som kommunen tager.

Lokalrådene skal gerne styrkes for at forbedre strukturen:

København har foreninger, som er meget stærkt forankrede i borgerdeltagelse, og det bør bruges mere effektivt og vedholdende. Ting skal diskuteres lokalt, før de er blevet besluttet.

Hvordan følges der op på denne proces? Det skal være forståeligt, hvordan den vil blive behandlet – også undervejs - med mulighed for nye input. For at holde kvaliteten, skal alle bidrag vurderes undervejs – det vigtigste er gennemsigtighed.

Afklarende diskussion om beslutningslag: Hvem bestemmer hvad i Byråd og Lokaludvalg?

BORGERNE INDDRAGES FOR SENT – OG DET ER SKET I MANGE ÅR.

Ønske om at fokusere på, hvad der virker og hvad der ikke virker i Københavns borgerinddragelse.

NIMBY – Not in my backyard: Affaldsstationer, flygtningeboliger osv. – er et tilbagevendende problem.

Gennemsigtighed som et gennemtænkt system, hvor man kan informere sig i et sagsforløb.

KKs søgesystem på web fungerer ikke – det må det gerne.

Hvilke ideer og forslag vil I gerne give videre til politikerne?

Borgerafstemninger af projektforslag i flere varianter, som skal holdes relevante for lokalpolitik.

Afstemninger kan karambolere med embedsmænds opgave, som er at tilgodese så mange grupper som muligt.

Solid information før afstemninger.

Politikerne skal tage intentionerne om borgerinddragelse alvorligt.

Beslutninger kan kvalificeres med lokale spørgeundersøgelser, som bliver gennemført med ordentlig økonomi og fagkundskab.

En særlig opgave at få de grupper, der er vanskelige at få i tale, bragt ind i processen.

DIALOGSPOR 2: METODER TIL KØBENHAVNERINDDRAGELSE

BORDNUMMER: 10

Kender I eksempler på københavnerinddragelse, som I synes virker – eller ikke virker?

Ældreforum på Sølund – godt initiativ, men manglende ramme-sætning og kvalificering af deltagerne.

Kultur- og Fritidspolitikken – god visionsproces

Digital høring ifm. RAP 2024 – over 1400 svar på én time!

Ildrætsprojektets (egen) succes baseret på inddragelse

'Snapslanterne'/Quickpuljen → En hurtig og direkte mulighed for at påvirke ens lokalområde

Når budgetprocessen bliver for detaljeret → gebyrsagen på FO-området

Har I særlige ønsker til metoder, som kan styrke samarbejde og dialog med kommunen?

Hurtigere formidling af sager, hvor man ønsker inddragelse – fx via podcast, skærme på pladser, biblioteker, idrætspladser mm.

BORGERBUDGETTERING (som fx i Paris)

Udvide 'GI' ET PRAJ' til også at gælde forslag til forbedringer.

Bruge RÅDSHUSHALLEN til borgerinddragende udstillinger og borgerdebatter. Gøre RÅDHUSET til byens største og mest aktive medborgerhus.

Hvilke ideer og forslag vil I gerne give videre til politikerne?

En meget mere åben og kommunikerende kk.dk

Interessebestemte BORGERPANELER.

Digital platform i KK, hvor borgere løbende kan registrere deres holdninger til aktuelle spørgsmål.

Forvaltningerne skal have kommunale tovholdere, som kan lette borgerinddragelse og rådgive om den.

Borgerne skal kunne abonnere på informationer på bestemte, verserende sager.

Borgerafstemninger, når temaet egner sig til det.

DIALOGSPOR 2: METODER TIL KØBENHAVNERINDDRAGELSE

BORDNUMMER: 10

Kender I eksempler på københavnerrinddragelse, som I synes virker – eller ikke virker?

Virker:

Både godt og dårligt eksempel: Københavns Kommune er i gang med at formulere en ny ældre politik. Der er blevet etableret en masse fora, hvor man kan give sin mening til kende (eksempel med Plejehjem Sølund). Det gode var at diskussionen blev åbnet – ledte til en masse god snak. Men debatten var ikke på forhånd kvalificeret, så pludselig kom vi til at diskutere nogle ligegyldige detaljer. Der skulle formuleres konkrete tiltag til Københavns kommune og ikke diskutere ligegyldige detaljer. Borgerne var ikke kompetente nok.

Forslag om Ketchersportens hus, hvor lokale repræsentanter sørger for at få sikret en nedlagt badmintonklub. Inddrage nærliggende både squash og tennis, så man kan deles om café. Rigtig god proces i at inddrage.

Kultur- og fritidspolitikken – meget god inddragelses- og visionsproces.

København Kommunes affald og ressource strategi skulle i høring – digital høring – brugte crowdsourcing teknologier til at inddrage borgerne. Rekrutterede borgere til at behandle temaer fra strategi på en live digital høring, som foregik på én time. Borgerne loggede ind via et link og ved indcheckning skulle de afgive nogle demografiske data om sig selv. God til at få hørt meget specifikke stemmer. Samtidig finde ud af hvilke forslag der er mest populære. Tror på den adaptive teknologi.

Ildrætsprojektets inddragende events: det virker og motiverer de unge at blive inddraget.

Snapslanterne – hurtigere behandlingstider ift. ansøgning om penge til projekter. Fedt initiativ fordi det er så rettet mod unge og det har et meget simpelt og nemt format. Godt til at få en masse nye tiltag. Det er borgere, der skal søge det, og det er det der er interessant ved det. Det kræver ikke CVR nummer osv. Det er bare en formular, man skal udfylde. Det er en lille pulje (max 10.000 kr.).

Ikke virker:

Gebysagen på folkeoplysningsområdet: handler meget om den model som blev tegnet op af Lars Klüver (stor indflydelse i starten; stor interesse for indflydelse i slutningen). Man fik lovet for meget og budgetprocessen blev alt for detaljeret.

Har I særlige ønsker til metoder, som kan styrke samarbejde og dialog med kommunen?

Bruge podcast som metode til at nå ud til unge og bruge podcast som metode som et talerør; hver forvaltning kunne have en podcast, hvor forskellige emner kunne blive taget op. Kunne netop bevirke at udsatte blev inddraget.

Mere af det analoge; for meget af det, der er på nettet. Hvor skal jeg hen for at være en del af noget bestemt? brug for dialog for at skabe konsensus om bestemte ting. Det skal have en reel fysisk tilstedeværelse. Bruge lokaludvalgene til at afvikle sådanne fysiske inddragelsesmetoder → hvis man kan se hinanden i øjnene, så har man en tydeligere følelse af, om hvorvidt dialogen har en vis kvalitet. Undgå ekkokamre – møde folk man er uenige i.

Brug participatory budgeting i København, fordi det giver borgere en følelse af, at de reelt er med til at præge det budget, som der bliver lagt. Det er meget effektivt, fordi man kan tilkendegive sin mening og rent faktisk præge, det der bruges penge på.

Lave brugervandring hvor man går ud og snakker med folk i området; hvad er det gode Sundby eksempelvis for dem, som bor der? Bevirker at man bedre kan investere penge i noget, som rent faktisk virker og som er ønsket. Det kan gøre at man står med en række data som modstrider den faglige viden, som man har – derfor er det enormt vigtigt at få hørt borgerne gennem eksempelvis brugervandring. På den måde får man også brugt vores forskellige roller og kompetencer bedst.

Lokaludvalgene har en kæmpe rolle i borgerinddragelsesprocesser, men det er meget forskelligt hvor godt de fungerer. Lokaludvalgene har ikke gode nok forudsætninger for at være et stærkt organ. Organisatoriske rammer er tilfredsstillende, men der mangler gennemslagskraft. Lokaludvalg er mere "sexet" end meningsrådsudvalg; nogle politiske partier har en lokal repræsentant (det er dog et mindretal), så det medvirker, at det der foregår på Rådhuset kommer ud i lokalområdet og omvendt.

Wisdom of the crowd – en kombination af det kvalitative og kvantitative.

Efterspørger at lokaludvalgene selv tager nogle initiativer og kommer med konkrete tiltag, som kan sendes videre til rådhuset.

Flere borgerafstemninger.

Hvilke ideer og forslag vil I gerne give videre til politikerne?

Oplysning fra kommunens side om hvad der rent faktisk sker i København; det er super svært at få fat i informationer som borger. Det er en uddannelse i sig selv at lære at søge på Københavns kommunes hjemmeside.

Interessebestemte borgerpaneler er en god ide – foregår elektronisk. Jo mere det retter sig imod konkrete interesseområder, jo mere motiveret vil folk være til at deltage. Eksempelvis nyhedsbreve – det kræver alt for meget at undersøge hvad der foregår i kommunen.

København kommunes hjemmeside bliver stærkt kritiseret og bliver kaldt håbløs – ikke imødekommende og designet er håbløst.

→ Man får indtrykket af at de mails som man sender afsted via formularen på hjemmesiden slet ikke bliver læst.

Man skal have et sted, hvor man kan se hvad der sker eksempelvis inden for kultur- og idrætsområdet.

En administrativ tovholder ville være godt, når man skal starte et nyt projekt. Det er svært at finde ud af, i hvilken rækkefølge man skal snakke med hvem. Sørge for en kommunal tovholder.

→ have en kanal, hvor man kun skal søge ét sted.

Hver sag har ét nummer, så det ville være en god idé at få en meddelelse, hver gang der sker noget nyt i en bestemt sag i eksempelvis e-boks → godt hvis man kunne abonnere på et bestemt sagsnummer.

Mere af det analoge; for meget af det, der er på nettet. Hvor skal jeg hen for at være en del af noget

bestemt? Det skal fremgå mere tydeligt, hvor man skal henvende sig, hvis man vil være med.

Gøre borgerrådgiveren mere tilgængelig. Vi mangler et sted hvor man kan gå hen, hvis man har en rigtig god idé.

Et sted hvor man kan være kommunens ”øjne” – hvis der eksempelvis er noget der ikke fungerer. Udvide ”Giv et praj” til også at gælde virkelig gode ideer.

Receptionen på Rådhuset kunne godt være meget mere åben og imødekommende, så man ved hvor man skal gå hen. Gøre Rådhuset til et sted for aktivt medborgerskab og gøre det meget mere inkluderende. Der er intet her der signalerer, at borgerne er velkomne og kan være med. Brug Rådhushallen til at inddrage og skabe dialog.

Ligesom til Kulturnatten hvor Rådhuskælderen havde åbent kunne man godt åbne cafeen til dagligt.

Få billetter og en brochure til den lokale biograf, de kommunale herligheder osv. når man flytter til byen.

DIALOGSPOR 2: METODER TIL KØBENHAVNERINDDRAGELSE

BORDNUMMER: 11

Kender I eksempler på københavnerinddragelse, som I synes virker – eller ikke virker?

+

- Amagerbrogade
- Borgerpanel/borgermøder
- Personlig dialog v. lokale arrangementer
- LAR-projektet v. Skt. Kelds Kvarter
- Proaktive borgere tager teten, fordi folk er ressourcestærke
- Kødbyen
- Charlotte Amundsens Plads renovering.
- Områdeløft Sundholm
- Idékatalog for borgerne. Lokaludvalgsmedlemmer tager ejerskab
- Områdefornyelse Sydhavn

÷

- MANGE TING UNDER SPOR 1
Borgernes møde med bureaukratiet

Har I særlige ønsker til metoder, som kan styrke samarbejde og dialog med kommunen?

TIDLIG INDDRAGELSE

HOLISTISK TILGANG

TILBAGEMELDING PÅ, HVAD BORGERNES INPUT HAR BETYDET

TILLID TIL BORGERNE

SAMARBEJDE PÅ STEDET (FX I BYRUMMET SOM KAN OMKOMMES)

DIALOG KRÆVER FYSISK NÆRVÆR (MØDES)

DIGITALE KANALER KAN BRUGES TIL INFORMATION OG MØDEINKALDELSE

Hvilke ideer og forslag vil I gerne give videre til politikerne?

ERSTAT KVANTITATIVE BORGERUNDERSØGELSER MED DIALOG

BORGERBUDGETTET

BORGERTOPMØDE OM FX NYHOLM

EMBEDSVÆRK SKAL SERVICERE LOKALUDVALG FØR (TIDLIGERE I PROCESSEN) RÅDHUSUDVALG

LAD BORGERNE LAVE AFFALDSHÅNDBTERINGSLØSNINGER LOKALT

MØDER (POLITIKERE + EMBEDSMÆND), SOM SKER LOKALT - "LOOK-AND TALK" - FREM FOR KUN UD FRA
TEGNINGER O.LIGN.

DIALOGSPOR 2: METODER TIL KØBENHAVNERINDDRAGELSE

BORDNUMMER: 11

Kender I eksempler på københavnerrinddragelse, som I synes virker – eller ikke virker?

Ordstyreren beder om positive eksempler på borgerinddragelse:

En nævner, at inddragelsen ved Amagerbrogade fungerede godt. En anden, der bor i nærheden, har ikke hørt om den inddragelse, der har fundet sted.

Det er svært at finde positive eksempler, mener vedkommende (borger). Føler ikke, at vedkommende er blevet givet muligheden for at blive inddraget. Der mangler oplysning.

Borgerpanel: Her får de meget feedback.

Borgermøder: Her fungerer det også godt. De lokale arrangementer, hvor der er ansigt-til-ansigt møder fungerer godt.

Klimaløsningen på Tåsinge Plads er et fantastisk eksempel med en masse frivillige, der har været involveret. Alle er blevet glade.

Det er ofte borgerne, der insisterer på inddragelse og er proaktive. Hvis ikke de havde gjort det, så var der ikke sket noget – det er opfattelsen. Det er ærgerligt.

Der er ikke noget galt i, at det kommer nedefra, men der skal kæmpes med det – og dét er problemet.

Kødbyen er et godt eksempel på, hvor borgere, stofmisbrugere osv. er blevet involverede i udviklingen af området. Det har fungeret rigtig godt.

Områdeløft er noget, der fungerer rigtig godt. Der diskuteres, skabes netværk og prioriteres. Her bliver folk bragt sammen – også forvaltningen. Udfordringen er at holde fast i netværket efter at pengene er sluppet op.

Ved åbne spørgsmål til borgerne kommer der mange – men meget kvalificerede ideer. Det har man arbejdet med på Amager. Det gør det nærværende og vedkommende. I stedet for høringsmøder skal "de" (forvaltningen/politikerne) ud at kigge på tingene. Samtidig skal borgerne klædes på fagligt, hvilket mindsker misforståelser og konflikter. Delagtiggør borgerne. Se, peg. Kom derud i det lokale.

Noget der virkelig ikke har fungeret: Boligmangel i år 1905, hvor staten gik ind og gav tilskud, tilskudsdeklarationen, der var bygget forskelligt op. Reelt bor vedkommende borger i en ejendom, der er 80.000.000 værd, men som på papiret er 8.000.000 værd. Københavns Kommune er en af de eneste, der holder fast i de tilskudsdeklarationer. Der har været et politisk ønske fra kommunens side om billige boliger. Ja, vedkommende får en økonomisk gevinst, men det gør så mange. Det er ikke lykkedes at bygge lejligheder til 5.000 kroner. Borgerne har råbt højt om at få nedlagt tilsynsdeklarationerne, men dette er ikke blevet taget op af kommunen/politikere. Det er svært at råbe op.

Man støder imod en mur – man bliver smidt rundt i systemet og man føler sig ikke inddraget.

Man burde tage en borgerdialog med borgere fra hele kommunen – og ikke kun med dem, der bor der.

Har I særlige ønsker til metoder, som kan styrke samarbejde og dialog med kommunen?

Konstruktive forslag:

- Gør folk klogere på, hvad der foregår i deres lokalområde. Jo tidligere, man bliver inddraget, jo

bedre. Det kræver, at kommunen har en helhedsorienteret tilgang, som formår at se planlægningen bredere - for at borgerne føler, at alle deres forslag bliver hørt.

- Man skal sætte en procestid af fra kommunens side. Prioritér tiden til inddragelse. Giv borgerne feedback. Spar de kvantitative inddragelsesmetoder væk. Hvad kan de bruges til? Man får ikke feedback. Man ved ikke, om det bliver brugt eller hvad det evt. bliver brugt til.
- Det er vigtigt at få feedback!
- Der er nogle grupper, man ikke rammer, når man laver borgermøder. Særligt de unge rammes ikke.
- Endnu et forslag: Der burde findes en person, der kan hjælpe borgerne. En anden supplerer: Der findes allerede en borgerrådgiver. Der bliver afklaret i deltagergruppen, hvad denne person gør.
- Der skal være en person, der kan hjælpe borgerne med inddragelses-udfordringer – dette kan borgerrådgiveren nemlig ikke hjælpe med. Vedkommende skal også kunne bringe forvaltningerne i spil.
- Kommunikation: Man skal kunne skrive til kommunen og få et svar tilbage, hvor det beskrives, hvad der er gjort og at problemet er løst sådan og sådan.
- Det er et helvede at ringe til kommunen. På skrift er der også meget lange svarfrister – og de overholder ikke svarfristerne.
- Borgerbudgetter er en god måde at inddrage på. Lokale borgerbudgetter skal etableres. Mere tillid til borgerne og tænk lokalt! Så kommer vi langt.
- Politikerne skal også være bedre til at møde borgerne til borgermøder – ikke kun forvaltningen.
- Lokaliteter: Et typisk problem er, at juristerne leder efter at lave den færdige kontrakt, og det gør, at planprocessen ikke bliver organisk. Det er noget møg. Der er det vigtigt med inddragelse af lokale interessenter, der holder øje med planlægningens implementering. Forslag skal præsenteres lokalt.
- Spred de gode historier i stedet for altid de negative.
- Det er vigtigt med interessentinddragelse i Nyholm-sagen, da den er helt akut. Her er en unik mulighed for at skabe et fælles område.

Øvrig snak ud fra forslagene:

Borgerne har nogle gange andre interesser end stat og kommune – derfor er deres besyv vigtigt at få med. Så kommer der også andet end økonomiske interesser med.

Der vil altid være mange utilfredse. Men hvis man i det mindste er med i processen, så accepterer man udfaldet.

Samlingssteder skaber lokalområdet. De er vigtige og de skaber liv. Legeparker osv. skal inkluderes i byplanlægningen. Der skal være åndehuller. Tænk det ind i de historiske områder.

Skellet i København mellem rig og fattig er bekymrende. Der er skabt mange forblæste, livfattige områder.

Ved anlæg af nye øer kunne man lave et borgertopmøde. Det vil skabe opmærksomhed og mediedækning.

Hav forståelse for de øvrige parters sted. Derfor er det vigtigt med differentieret inddragelse.

Kommentar til digital vs. fysisk inddragelse:

Der er et kæmpe potentiale for den fysiske inddragelse. Det skal gøres nemmere at få information omkring de forskellige måder, man kan blive inddraget på.

Ved lokalplaner er der en fornuftig proces, hvor der er krav om tidlig inddragelse.

Lokaludvalgene skal have sagerne ud, så de kan kigge dem igennem og prioritere i dem. Der skal øjne med det lokale fokus på sagerne. Lokaludvalget kan tage initiativ til borgerinddragelse og skabe til en bedre proces.

Man får bedst borgerinddragelsen til at fungere, hvis embedsværket prioriterer lokaludvalget tidligere i processen end rådhusudvalget.

Man skal gøre mere ud af at anerkende, at København er en mangfoldig by. Det er ikke *one-size-fits-all*. Materialer, der deles ud, skal være forskellige. Sorteringsløsninger skal være forskellige - afhængigt af den lokale kontekst. Involvér folk til at finde de gode lokale løsninger. Det kunne lægge op til, at folk etablerer naboaftaler, så alle ikke skal have alle beholdere.

Man skal uddanne embedsmændene til at vide, hvad der faktisk foregår ude i det lokale rum.

Borgerinddragelsen kan godt være besparende og en forbedring af servicen. Det giver større tilfredshed. Vi skal væk fra NPM-bølgen og besparelsesstrategien.

Nogle gange bliver tingene så deltaljerede, at overblikket mistes.

Det er vigtigt, at embedsfolk og lokalpolitikere kommer ud til det fysiske sted og ser på problemerne. Ofte ved embedsfolkene ikke, hvor vi er henne i verden. Teori skal mødes praksis.

Der er oplevelser, hvor embedsfolket er inviteret ud, men har takket nej. Dette opfattes som arrogance.

Meld dig som valgtiforordnet – gør de unge opmærksomme på dette, så vi får styrket demokratiet.

Hvilke ideer og forslag vil I gerne give videre til politikerne?

- Gennemfør borgerbudgetter – hav tillid til borgerne. Også velvidende, at nogle gange går det galt. Men hvis borgerne rådgives, så vil det ikke gå galt. Embedsværket skal hjælpe lokalt.
- Spar de kvantitative inddragelsesmetoder væk og minimér digital kommunikation. Det digitale kommer til kort i forhold til face-to-face mødet, som der bliver mindre og mindre af i dag. Den virtuelle kommunikation skal udelukkende koncentrere sig om faktuelle kommunikationer. Lydhørheden risikerer at gå tabt ved den skriftlige/digitale kommunikation.
- Lav fremtidsværksteder for at få ideerne på bordet.
- Borgertopmøder – eksempelvis ved anlæg af de nye øer. Der skal laves helhedsplaner, der tænker interesserne sammen.
- Involvér folk til at finde de gode lokale løsninger.

DIALOGSPOR 2: METODER TIL KØBENHAVNERINDDRAGELSE

BORDNUMMER: 12

Kender I eksempler på københavnerrinddragelse, som I synes virker – eller ikke virker?

- Parkeringszoner i NV: Runde 1: Inddragelse via spørgeskema. Manglende runde 2: Hvor konklusioner blev afprøvet hos borgere, inden beslutning blev truffet
- Konkret og nær inddragelse
- Damhusengens Skole: God debat, men konklusion afspejlede ikke det, der var budskabet i debatten
- Busplanerne: Borgermøder, lokaludvalg skrev hørings svar – man må forholde sig til, at mange mennesker først opdager ændringer, når de står ved bussen, og ikke kan komme med bussen.
- Kommuneplanstrategi: Tidlig inddragelse → føres over i kommuneplan
- Lokaludvalg: Vigtige i den demokratiske proces – tydeliggøre kompetencer hos deltagerne – vigtigt at bevare foreningslivet i dem.

Har I særlige ønsker til metoder, som kan styrke samarbejde og dialog med kommunen?

- Gå væk fra borgermøder → Gå over til mere målrettede invitationer
→ På den måde retter du invitationen ud mere fokuseret → du får borgeren til at føle sig værdifuld og vil gerne bidrage. Og man får fat i de stemmer, man ellers ikke hører.
  - Forskellige redskaber til forskellige opgaver
  - Få mere kvalitet i den undersøgende fase – Gå i dybden med problemer/muligheder
→ Spørgeskemaer bliver overfladiske
→ Gå mere antropologisk til værks
  - Eksempel: Dagbog og engangskamera til sygeplejersker → Gav kæmpe indblik i hverdagen
- Nye måder at være sammen på om opgaver
→ Kan vi tænke rammen og organisationen på nye måder?
→ Kan vi styre anderledes → give bolden fri?
→ Eks. Frikommuneforsøg

Hvilke ideer og forslag vil I gerne give videre til politikerne?

- Tidligere inddragelse i ny strukturplan for Nordhavn → Indkalde til udviklingsdelen
- Vigtigt at ramme bredt, når man inddrager
- Lægge processer ind i forvaltningens arbejde, som sikrer inddragelse – måske endda helt på lovniveau
- Vær nysgerrig på borgernes liv. Det handler om at invitere sig selv ud til borgerne – både politikere og direktionen
- Præmiere ledere, når de laver god borgerinddragelse
- Indrette organisationen, så borgerinddragelse og samskabelse kan lade sig gøre → gå væk fra NPM
→ mere risikovillighed og frihed til at lade borgere og medarbejdere samskabe om de gode løsninger.
- Politikere skal ikke forklare ting, der ikke kan lade sig gøre m. at det er pga. økonomi.

KONKLUSION: Styrke alt det gode, man i forvejen gør ift. Borgerinddragelse i kommunen → udbrede budskabet om det.

- Udvikle lokaldemokratiet → lade være med at skrotte lokaludvalgene før man har noget andet at sætte i stedet
- Appellere mere til borgerinddragelse → Sikre borgermobilisering
- Give mulighed for, at københavnere kan bidrage til klimadebatten på nationalt plan → Ved at aktivere de aktive "miljø"-københavnere kan man sætte noget i gang lokalt, der også kan bidrage nationalt. Sætte lokale debatter i gang – og lokale initiativer
- Lære borgernes "livsverden" at kende
- Nordhavn: Reel debat m. borgerne om ny, høj bygning – borgermøde og mere konkrete møder m. de foreninger etc., der er aktive
- Cirkelmetroen: 17 nye pladser → erfaringsudveksling → hvad skal der ske og hvordan?
  - pladsudviklingsforum → sikre at pladserne bliver levende steder i byen
- Bispeengbuen: Inddrage borgerne i visionen → men også løbende

DIALOGSPOR 2: METODER TIL KØBENHAVNERINDDRAGELSE

BORDNUMMER: 12

Kender I eksempler på københavnerinddragelse, som I synes virker – eller ikke virker?

Formand: Eksemplicerer. Hvad virker godt? Hvad virker mindre godt?

Parkeringszoner: Lagde godt ud, med udsagn etc., men så manglede der en runde 2 - som skulle handle at kommentere deres konklusion på responsen.

Klimahalløj: Flere faser. Så man kan se, om politikerne har konkluderet rigtigt efter at høre borgernes input.

Hvad gør man rigtigt? Forældre-intra er et godt eksempel, men det virker vist stressende. Som en ølkasse, man kan stille sig op på.

Damhusengens skole virkede rigtig godt. Alle offentlige instanser mødte op, men konklusionen afspejlede ikke input fra borgerne, som handlede om, at bygningerne var for høje.

Der skal aftales en kommuneplan nu. Det vil være godt, hvis vi inddrages nu - tidligt i processen. F.eks. ved Nordhavn skal der laves en strukturplan. Det burde man begynde på nu...

Kommuneplanstrategien afspejler meget godt de dilemmaer, der er.

Der er noget, man skal være opmærksom på; at nogen opdager det først, når det er for sent.

Som f.eks. ved planlægningen af busruter. Brugeren opdager det først, når tingene er vedtaget og de står ved det nye busstoppested.

Formand.: Det gælder altså om, at man rammer de rigtige grupper, så de bliver hørt.

Kommunestrategi er et eksempel på tidlig inddragelse.

Gør forvaltningen interesseret i borgerinddragelse. Nogle forvaltninger er så store, at de betragter politikere og borgere som et nødvendigt onde. Nogle politikere går ud og spørger deres borgere for at få krudt til at gå mod deres forvaltning.

Formand: Få lagt processer ind som nødvendigvis giver borgerinddragelse.

Kommuneplanstrategi: Hvor sker der virkelig en ændring? Ikke nok med et borgermøde, men man skal vælge nogle grupper ud, som bliver "ramt" af strategien f.eks. ældre eller...

God idé at målrette invitationer mere og sende personlige invitationer ud: "Kære Inger..." i et brev. Så det bliver mere fokuseret.

Én gang kørte jeg ud til 20 personer med en pakke, så de kom til et kommende møde. Det var al tiden værd.

Hvordan skal man arbejde med borgerinddragelse fremover? Partierne bliver mindre og mindre, så man skal sikre sig, at borgernes ønsker kommer frem gennem borgerinddragelse.

Sammen med lokaludvalgene skal der udvikles koncepter. Vigtigt at beholde lokaludvalgene, men helst

ikke politikere i udvalgene, da man skal bevare "foreningskonceptet".
En tydeliggørelse af lokaludvalgene.

Formand: Som repræsentant for et parti, er det vigtigt at kunne gå ud i lokaludvalgene og spørge om f.eks. en fodboldbane.

Der er mange borgergrupper, der har talt et problem op og så inviterer vi dem ind, men så er der andre der ikke bliver hørt.

Eurostat kommer ud i folks hjem. Generelt skal man mødes ansigt til ansigt, som princip.

Jeg tror, det handler om at møde borgerne der, hvor de er. Angstprovokerende at komme ind på rådhuset, da det "repræsenterer" det onde.

Der findes en borgmester, som går ud til borgene og taler med borgerne. Det virker godt.

Vi inviterer borgmesteren ud i lokaludvalget og viser hende f.eks. en institution. Så kan hun direkte opleve, hvordan virkeligheden er. Det giver en ærlig og reel oplevelse.

Formand: Helt generelt - skal man invitere politikerne ud?

Svar: Ja.

Forvaltningen skal komme ud af kontorerne og se, hvad der sker i virkeligheden.

Der mangler dybde. Man skal involvere tidligere i processen.

Vi sendte engangskameraer ud med dagbog. Så kunne folk tage billeder og kommentere.

Man skal komme ud af "den der boks" - tage nogle chancer.

Hvad har borgerne virkelig brug for?

Nye forældre-intra: Man observerede hvordan folk bruger det og så designer man ud for det.

Børn er centrum i solsystemet - derfor bliver forældre-intra, som det er.

Metode: Hvis hærværk falder, så får I mere til den årlige fest.

Der skal være incitament for at lave borgerinddragelse for forvaltningen.

Ansaret skal gives tilbage, og der skal gøres op med "new public management systemet".

Hvis du skal vende systemet, så skal man gøre det omvendte. Hvis det er meget centraliseret, så skal man vende det om, så ansvaret lægges ud.

Irma direktionen skulle ud i butikkerne fredag eftermiddag - princippet kunne indføres i forvaltningen, så de kom mere ud i "butikken" = institutionerne etc.

De forældre, der bliver stressede over forældre-intra, skulle bruge Facebook i stedet.

Kan man ikke gøre borgerinddragelse målbart?

Svar: Jo, men så afskaffer vi ikke new public management!!!

Formand: Måske kunne man i ens beslutninger skrive ind, om man har haft en

brugerinddragelsesproces. Det var en måde at italesætte det.

Når jeg talte med nogle i FDB, så talte jeg nogle gange op, hvor mange led, der var op. F.eks. 7 led. For direktøren: Hvor mange har du talt med fra fronten?!! Ikke plejehjemsforstanderen, men sosu-assistenten.

Politiske niveau.

Forvaltningsniveau.

Borgeren.

Hvordan styrker vi det politiske niveau ift. økonomi etc.?

Formand: Vi har 55 mennesker i det politiske niveau, og vi kan skrive direkte til forvaltningen og få svar på spørgsmål. Så vi kan lure, hvad bureaukraterne har besluttet.

En ny klimalov: Der er 55.000 underskrivere.

Man skal kunne oprette en brugerinddragelsesproces fra politisk side i kommunen - f.eks. om klimaet - så man ikke alene kan gøre noget nationalt, men også lokalpolitisk, for at sætte en sag på dagsordenen.

Vi kan forsyne borgerne med frit internet og fri computer - så alle har mulighed for at inddrage alle borgere.

Kommunen er længere med klimaplanlægningen end borgerne er. F.eks. sænker man fodboldbanerne, så de kan fungere som bassiner.

Miljøspørgsmål demobiliserer politikerne ift. befolkningen. De grønne områder - f.eks. Amagerfælled - forsvinder, biltrafikken vokser, man har lavet bedre parkeringsmuligheder i indre København. Det virker demobiliserende, da kommunen støtter privatbilismen.

Alle flytter mod storbyen overalt i verden.

Der er mange, der brænder for klimaet, kan I ikke gøre noget for at understøtte det?

Mismatch mellem de mange lag og dét at komme i kontakt med borgerne. Det handler om at komme ned til dem og lære dem at kende.

Har I særlige ønsker til metoder, som kan styrke samarbejde og dialog med kommunen?

Dine noter:

Hvilke ideer og forslag vil I gerne give videre til politikerne?

Samarbejde/dialog med kommune. En anden ramme. Ikke bare forvaltninger og et styresystem, men en NY måde at være sammen på. Skal vi organisere os anderledes? Hvor det kommunale kommer ind på en anden måde - hvor kommunen giver bolden fri, a la Christiania?

Der er flere frikommuneforsøg. Men det er så bureaukratisk, at ikke mange har lyst til det.

Formand: Noget konkret projekt I ønsker behandlet?

H.C. Andersen Tower. By & Havn har lavet betinget købskontrakt.

Formand: Hvordan vil du have det behandlet? Borgermøde?

Gerne borgermøde, sejlklubber, grønne organisationer skal høres.

Cirkelmetro:

Her til sommer åbner cirkelmetro. 17 stationer. 17 nye pladser. Kan man ikke lave en form for erfaringsudveksling, så der ikke laves 17 fejl? Et "pladsudviklingsforum".

Der kommer mange tomme butikslokaler pga. internethandel, men de vil lave butikslokaler under jernbanearkaderne. Lav et FORUM.

Ingen planer for, hvem der skal flytte ind.

Bispeengbuen skulle nedlægges pga. bilafbrænding etc.

Formand: Hvordan skal du inddrages?

Kvarterløft, rive broen ned, men der skal også ske andre ting.

Underjordisk tunnel til vejen ved rådhuset, så man kan være på hele pladsen ved rådhuset og gå ned til vandet.

Formand: Hvordan får vi alle de idéer ind?

Lokaludvalg sidder med aben på skulderen, da de nu skal have folk inddraget.

Vi kom i kontakt med 2 % af borgerne. Hvad kan vi gøre? Skaffe større interesse.

Mange borgere er glade for, at andre tager beslutningerne.

Det negative er at ved at inddrage befolkningen, så tager det også længere tid.

Formand: Borgerinddragelse kan vel også være, at borgerne bare får lov til at sige noget.

Borgerinddragelse giver bedre beslutninger. Kan man ikke sige sådan?

Formand: Er der et særligt initiativ, vi skal gå videre med?

Der er demokrati nok. Vi har de værktøjer, der er brug for.

Styrke det, I har gjort - alle har ikke fattet, at meget faktisk fungerer.

Man skal fortsætte denne borgerinddragelse og udviklingen af lokaldemokratiet. Politisk har der været negative ytringer, men man skal være sikker. Have noget godt nyt, før man sætter spørgsmålstegn til f.eks.

lokaludvalg.

Hvis man ophæver noget til et lovforslag, så demonterer man demokratiet.

DIALOGSPOR 2: METODER TIL KØBENHAVNERINDDRAGELSE

BORDNUMMER: 14

Kender I eksempler på københavnerrinddragelse, som I synes virker – eller ikke virker?

- Tidlige visionsworkshops, hvor man ikke kan genkende resultatet, er en ærgerlig proces.
- Borgermøde om projekter, hvor alt ligger fast i forvejen er utilfredsstillende
- OMRÅDEFORNYELSERNE er et rigtig godt eksempel på en motiverende proces.
- Amagerbrogade er et pragteksempel på god inddragelse
- Bydelsplanerne som lokaludvalgene laver hvert 4. år. Processen er god, men de er desværre ikke forpligtende.
- Vigtigt at rammerne sættes rigtigt! Lokalplan-høringer er overvejende gode.
- Når der bliver gjort en indsats for at inddrage de lidt svagere borgere, de mindre ressourcestærke.

Har I særlige ønsker til metoder, som kan styrke samarbejde og dialog med kommunen?

- Mød borgerne, hvor de er – de er travle og kan ikke nødvendigvis møde op
- Gør mere brug af digitale muligheder. Borgerpaneler, online surveys. Men resultatet skal også formidles!
- Bruge så mange forskellige metoder, som muligt, så inddragelsen bliver mere repræsentativ.
- Borger-topmøder og citizens' assembly er rigtig spændende muligheder
- Fysiske steder, hvor borgere uformelt kan komme forbi og give deres input.
- En app, hvor man nemt og convenient kan give sit input. Nemt og tilgængeligt.
- En portal, hvor man kan have løbende dialog med kommunen.
- Kombinere metoderne for at ramme bredere
- Inddrag byens udsatte i f.eks. råd og nævn.

Hvilke ideer og forslag vil I gerne give videre til politikerne?

- Der skal følge penge med til forvaltningerne, hvis de skal lave mere borgerinddragelse
- Giv flere ressourcer til forvaltningerne. Så de kan orientere sig i metoder, blive klogere. Metodeudvikling.
- Arbejd med at kombinere metoderne til det samme spørgsmål, for at få flere i tale
- Mere videndeling på tværs af forvaltninger og lokaludvalg.
- Demokrati koster tid og penge. Inddrag borgerne og de lokale hjemløse i at finde løsninger for byens hjemløse.
- Giv borgerne indflydelse på, hvilken retning byens udvikling tager – skal investeringsselskaberne have lov til at opkøbe boligmasse f.eks.
- Vi vil have en mangfoldig by, men lige nu bliver den mere og mere mono-kulturel.
- Sæt fokus på borgerinddragelse i forbindelse med Kommuneplanen. Stil enkelte spørgsmål og sæt en dialog i gang.
- Lav en evaluering af lokaludvalgenes og områdefornyelsernes arbejde med borgerdialog.
- Læg flere beslutninger ud til borgerne, f.eks. om boligpolitikken.

DIALOGSPOR 2: METODER TIL KØBENHAVNERINDDRAGELSE

BORDNUMMER: 14

Kender I eksempler på københavnerinddragelse, som I synes virker – eller ikke virker?

Borgerinddragelse ifm. Nordhavn følte som en god proces, men resultatet er ikke i overensstemmelse med processen og de input, der kom fra borgerne.

Idea Factory – der er sammenfald mellem deltagerne til dét og i aften. Så bliver det ikke repræsentativt.

Fælledparkens ændringer blev forelagt på et tidspunkt i processen, da der ikke var meget tilbage at ændre på ifm. beslutningen.

Områdefornyelsen er et godt eksempel på borgerinddragelse, der virker. Det virker repræsentativt og det fungerer.

Hvis der er for mange særinteresser, som råber højt, bliver de "almindelige" borgere sat af.

Amagerbrogadeprojektet – nærmer sig det eksemplariske.

Kvarterløftprojekter er meget motiverende – kommunen kommer med en pose penge, og borgerne får reel indflydelse på processen.

TMF er blevet meget bedre til at lave inddragende processer omkring lokalplaner.

Nabohøring ifm. dispensation fra en lokalplan i Amager Strandpark, hvor kun ejere – ikke lejere blev hørt. Det var en dårlig proces. Lejerne følte sig glemt af kommunen.

Ønsker til forbedringer i strandparken – liste på over 100 ønsker og ideer. Kun økonomi til at gennemføre 1 projekt. Der var ingen information om den økonomiske ramme.

Høringsfrister skal være rimelige.

Borgerpanelerne virker, men kan bruges endnu mere og gøres bredere/mere repræsentativt.

Pop-up-"butikker" til borgerinddragelse fungerer rigtig godt.

Har I særlige ønsker til metoder, som kan styrke samarbejde og dialog med kommunen?

Tilpasse metoderne til målgruppen og spørgsmålet. Sikre repræsentativitet gennem en kombination af metoder.

Man kan ikke forvente, at borgerne kommer til kommunen – kommunen skal ud til borgerne.

Kommunen skal gøre brug af de digitale muligheder, der er i dag. E-boks er ikke tilstrækkelig. Afstemninger online fx – her er det vigtigt, at deltagerne også får resultatet af afstemningen.

En app, hvor man løbende kan give sit input med, kunne være én metode – det skal være nemt og

tilgængeligt. Hvis det kræver, at man selv finder langt ind på en hjemmeside, så vil mange synes, det er for besværligt.

Dialogportal – fx finde udenlandske eksempler.

Hvilke ideer og forslag vil I gerne give videre til politikerne?

Der skal sættes penge af i forvaltningerne til borgerinddragelse. Hvis de ikke har en budgetramme, bliver det ikke til noget.

Det er vigtigt, at medarbejderne løbende uddannes og oplæres i forskellige borgerinddragelsesmetoder, så det ikke bliver modetrends, der dikterer metoderne.

De nævnte metoder i det fremsendte materiale kunne alle være relevante at bruge i forskellige sammenhænge.

Vidensdeling på tværs af fx lokaludvalg ift. gode metoder – sikre tilgængelighed af metoder, så dem, der laver borgerinddragelse, kan lære af hinanden: fx et forum, et møde eller et site, hvor man kan vidensdele.

Man kunne lave borgerinddragelse om, hvad der skal ske med den københavnske boligmasse, så man inddrager borgerne i, hvor byen skal udvikle sig hen. Visionsproces – hvilken by vil vi have?

Københavns Kommune bør sætte særligt fokus på borgerinddragelse i kommuneplanarbejdet

Evaluering af lokaludvalgenes og kvarterløftenes borgerinddragelse, så man kan lære af det – sikre vidensgrundlag.

Borger/brugerinddragelse på trafikspørgsmål – de bløde trafikanter kan have ideer til at løse trængslen.

Problematikken med unge hjemløse – borgerinddragelse for at finde løsninger til de udsatte unge.

Inddrag borgere og lokale virksomheder i løsningen af projekter – eksempel: Park ved Stengade/Griffenfeldtsgade.

Opsøg de ikke ressourcestærke borgere i de områder eller netværk, hvor de er (fx i boligområder).

Sikre bredere repræsentativitet i forbindelse med høringsproces.

PS – deltagerne vil gerne have fremsendt materialet fra dialogen ved bordene i aften.

DIALOGSPOR 2: METODER TIL KØBENHAVNERINDDRAGELSE

BORDNUMMER: 15

Kender I eksempler på københavnerinddragelse, som I synes virker – eller ikke virker?

Virker ikke: FESTSALEN (i dag) – BORGER-tilmelding, meget tunge processer – Gennemsnitsalder?
 Virker fremragende: Borgerpanel – elektronisk godt – mere prioritering.
 Virker: Kæmpe borgermøde om de konkrete tiltag, som folk går op i.
 Virker: Gårdlaug – Vejlaug – det nære i det, du synes er spændende.
 Virker IKKE: At beslutninger tages over hovedet.
 Virker: Tage kontakt til politikere og gå en skolevej
 Virker ikke godt nok: LOKALUDVALG – IKKE MUSKLER NOK – også inddrage AKTØRERNE. Inddragelse på forskellige planer, bidrage på forskellige planer.
 Virker: Samarbejde med de grønne gårdmænd. Almen/leje/andel.
 Virker: Når man kommer ud
 Virker: Det lokale betyder rigtig meget – indgange i lokalområdet – identitet og aktivitet → medejerskab og ansvar, hvis man får lov, tager man det på sig.

Har I særlige ønsker til metoder, som kan styrke samarbejde og dialog med kommunen?

- Vigtigt at holde mange forskellige kanaler åbne
- Mail via e-boks – digital infrastruktur som virker.
- Man kommer mere ud til borgerne → politikere
- Der lægges flere penge og mere ansvar ud lokalt → tør lægge ting ud.
- Crowdfunding
- Bede borgere → Visionspanel

Hvilke ideer og forslag vil I gerne give videre til politikerne?

- Åbne op for at finde de relevante beslutningstagere.
- Gennemskuelighed i processen – transparens i beslutning
- Prioritering af penge.
- Kontor i hver bydel med folk fra alle forvaltninger. 16-18.
- Finde et emne, som alle er stolte af, som vi står sammen om politisk.

DIALOGSPOR 2: METODER TIL KØBENHAVNERINDDRAGELSE

BORDNUMMER: 15

Kender I eksempler på københavnerinddragelse, som I synes virker – eller ikke virker?

- Et der ikke virker: Invitation til en fest, hvor man som borger skal være aktivt og inddrage. Det er en tung proces, tilmelding, og det er dem, der er vant til de store møder, der som regel er inddraget. Det er svært at repræsentere befolkningen bredt. Forvaltnings-folk skal selv ud og banke på, selvom det også kræver en masse ressourcer, men så kunne man tage ud og spørge i Netto. Ud og spørge folk om deres input - borgerne skal hørers.
- Borgerpanel fungerer godt. Flere end 3-4 spørgeskemaer om året. Men kan tilkendegive sine prioriteringer på en simpel og nem måde.
- Eksempel på noget der virker: Et stort borgermøde i Konges Enghave, efter Mozarts Plads er lukket, er der nu et nyt, endnu mindre område, som nu har taget over for alle dem, der brugte området til dagligt. Det lykkede at få folk engageret og de aflagde deres mening. Det var et stort problem i folks dagligdag. Det er svært, da møderne er præget af folk, der er gået på pension og efterløn.
- Gård-indretning på Nørrebro: Hele gården får mulighed for at komme med deres input → det fungerer utrolig godt.
- At man får noget trukket over hovedet, virker ikke.
- Gode og velbesøgte utrygs-borgermøder på Bispebjerg. Politiet var der, og alle, der havde spørgsmål, havde mulighed for at få dem besvaret. Råd fra politiet var repræsenteret, og man skabte gennemsigtighed og transparens. Det har skabt et godt miljø, da flere er gået sammen. Områdefornyelse og lokaludvalget, ISS, politiet.
- Bydelsavisen virker også utrolig godt: Alle byder ind og den bliver omdelt til 47.000.
- For få mennesker under 30-40 år → borgerpanelet.
- Det er svært at få lokaludvalget til at virke: Det er et svagt led med ikke så mange muskler. Det er blevet et forsinkende led. Hvis lokaludvalget skal styrkes, så skal vi have flere muskler.
- De gode eksempler: Noget man skal tage højde for, er at arbejde med at blive inddraget på forskellige planer. Planlægningsfasen: Når det bliver mere konkret, så har flere folk lyst til at bidrage. Man skal have øje får det grønne og det sociale; altså et ønske om at arbejde på tværs af bydelene også.
- Når vi taler om aktører, så skal vi også inddrage dem. Det er også vigtigt at inddrage dem, der ligger nogle idéer og engagement, og de har et kæmpe netværk og en masse gode kræfter.
- Børnefamilier mangler at blive repræsenteret. Derfor skal kommunerne og embedsmændene komme ud og informere om de steder, der skal bygges om fx. Hav dialogen med borgerne.
- Man skal bare have én bøger til at have fat i en politiker, eller Frank Jensen. Moren på barsel har tid og engagerer sig, når det handler om distrikter og hvilken skole deres børn skal gå på.
- Det er forskelligt, hvem der engagerer sig i hvad. Det er skræmmende, at jeg er den yngste her, og jeg er 37. For de yngre er det nemt at se information igennem i e-boks, måske er det mere udfordrende for de ældre, men så er der borgerrepræsentationen, hvor de kan føle sig repræsenteret.
- Hvor meget kan man tillade sig at spamme folks borgerpanel? Måske man skulle have et københavnernyhedsbrev. Det kan blive et problem at spamme folks e-boks, hvor borgerne som regel tjekker skatteoplysninger.
- SMS'er: Der er flere, der tjekker telefonerne. De unge og ældre gider ikke at åbne deres e-boks. Det er der lavet en masse undersøgelser om.

Har I særlige ønsker til metoder, som kan styrke samarbejde og dialog med kommunen?

- Gå mere ud lokalt. Forslag om at gå ud med nogle penge (budget), og lokke folk til. Så de kan se, at der rent faktisk ikke kun bliver snakket, men der sker noget. At man er med til at sætte nogle fingreaftryk.
- Alle lokaludvalgsmøder er åbne for alle borgere.
- De store emner; hele verden rundt. Man kan godt involvere lokalt om store spørgsmål. De skal ikke bare være overladt til folk et eller andet sted henne. Nogle af metoderne han (Lars Klüver) nævnte, kan man bruge i boligsituationen her (Vesterbro).
- Man skal ture at lave et krydsfelt mellem det direkte og repræsentative demokrati. Man skal være glad ved, at der er nogen, der går ind og tager et ansvar - selvfølgelig ikke det hele.
- Man kan måske øge interessen, hvis borgerne fx selv investerede nogle penge i en ny legeplads - mod at kommunen så realiserede og imødekom ønsket om den nye legeplads.
- Hvis borgerne kommer med deres visioner, så er de nok mere interesserede og direkte ift. den politik, der fx bliver ført på miljøområdet - de er mere visionære.
- Det der fylder meget i borgerrepræsentationen, er hele det fysiske miljø. Der er også mennesker, der ikke har det så godt - hvad med hjemløse? Det er meget de fysiske miljøer, der bliver talt om, og ikke så meget det følelsesmæssige.
- Spørgeskemaer er utroligt ressourcekrævende, og der ønskes en grundig evaluering og opfølgning - derfor sender vi kun 2-3 ud om året.
- Det viser et lokalt engagement, når der er så mange, der gerne vil være med i borgerpanelet.
- Jeg kunne godt tænke mig, at hvis man prøver at snævre sig ind, så skal der være noget helt lokalt.
- Når man slår områder sammen, så ser det hele meget fint ud i statistikken, men alle problemerne ses ikke. Man skal meget tæt på, for at få et billede af det. Man skal ned i det meget snævre for at se og forsøge at løse problematikkerne.
- Byen er i gang med at blive splittet. Man skal passe på ikke at fralægge sig ansvaret, og de dyre boligområder og Carlbergbyen er stadig med i det. Derfor skal den borgerinddragelse, vi laver, stadig være inkluderende.

Hvilke ideer og forslag vil I gerne give videre til politikerne?

- Københavns Kommune skal være mere synlige - tilgængeligheden skal være større. Der er mange steder i kommunen, der er helt lukket: Man kan ikke komme videre med sine ønsker og inputs. Der skal være en form for kommunal repræsentation helt nede i lokaludvalgene også.
- Folk skal være velkomne efter 8-16 også. Der skal være mulighed for at aflægge en klage eller et forslag. Afstanden spiller en rolle, og man skal stå i kø – så det skal være mere fleksibelt og tilgængeligt.
- Der skal være flere mennesker til at facilitere borgerinddragelsen - man kan ikke gøre borgerne dygtigere ellers. Derfor skal man investere i det, da borgerne er dem, der oftest kommer med de billige og effektive løsninger.
- Vi mangler en oplevelse af, at noget København er lykkedes med noget. Vi har ikke en fælles erfaring, man skal skabe en fælles succesfølelse og give københavnere noget optimisme. Find et emne og noget, der er stort nok, så alle lægger mærke til det. Vi skal til at tro på det - noget vi står sammen om politisk (fremadrettet). - Fordi vi har eksemplet på havnen.
- Københavner-ambassadører der byder velkommen og informerer københavnere.
- Mindre kommuner for at styrke lokalidentiteten.
- Borgerne skal have en lokal identitet.
- Tematisér emnerne. Hvis man ikke har børn, er man nok mindre interesseret i, hvordan skolerne og daginstitutionerne fungerer. Jeg er mere interesseret i den offentlige transport.

DIALOGSPOR 2: METODER TIL KØBENHAVNERINDDRAGELSE

BORDNUMMER: 16

Kender I eksempler på københavnerinddragelse, som I synes virker – eller ikke virker?

ØNSKE: ØKFs FORSLAG TIL GRUPPEFORMANDSKREDSSEN SKAL OMRKING ET BORGERTOPMØDE FØRST

VIRKER:

- Utterslev Mose/Fåregræsserlaug (naturplejelaug, kogræsserlaug/venskabsbonde) – tilsyn lidt frække/Hen på området
Utterslev Mose: Uformelt, høj faglighed, minimalt bureaukrati
- God proces: Istedgade-omlægning → lokal forankring. Blev lyttet – Godt styret af KK. Dygtige embedsmænd: Faglighed, fleksibel. → Fællesskab blandt borgerne.

VIRKER IKKE:

- Projekt, hvor forvaltningen ikke forstår borgerne. Uenighed om vilkår.

Integrationshaver i (...)

Steder til resourcesvage borgere/Vesterbro

Virker:

- Byfornyelse Vesterbro/Særlig gadebelysning pga. folks ønske
- Fornemmelse af fremskridt – gøres noget/opbakning fra politi – tilstedeværelse / Nørrebro skyderier
- Digital borgerinddragelse/Borgerpanel → Markante lokale løsninger – indvirkning på beslutning
- Borgerønske nedefra via lokaludvalg/skillevej

Virker ikke:

- Spørgeskemaer til borgere ved fixerum/øjebliksbillede. Dårlig videnskab.

Fixerum: Lyttede ikke til ekspertise.

Har I særlige ønsker til metoder, som kan styrke samarbejde og dialog med kommunen?

Kvittering på ens bidrag til spørgeskemaundersøgelser

Bliv hørt / online / høres? Fysisk høring giver feedback.

Find ildsjælene/inddrag

Fysisk gård-møde

Ad hoc-grupper/borgergrupper

Opgradér lokaludvalg/væk fra ØKF

Sagsmatrix (organisering → brainstorm)/inddrag interessenter/integrere i sagsforløb → også internt i KK/teamdannelse

Opsøgende borgerinddragelse/ressourcesvage borgere – hjælpe med at afvikle behov

Hvilke ideer og forslag vil I gerne give videre til politikerne?

Dine noter:

Lyt til borgernes praktiske problemer/parkering

Vej fra idé til gennemførelse for lang

Musketblandingen blandt KK-medarbejdere/umodent/ikke borgerinddragende

Årsbudgettering uflexibelt/hæmmer → foreningsbudgettering ønskes

(red. anonymiseret)

KK selvforståelse hjemmel/supertank

Tør mere

- Skriv i lokale medier om KK's vision/debat
- Vis politik
- Direkte valg til lokaludvalg
- Direkte valg af de politiske pladser i lokaludvalg
- Visionsudvikling for lokaludvalgs arbejdsmåde mm.

(red. anonymiseret)

VEND

Virker/virker ikke:

Digitalt borgerpanel: Giver bias mht. hvem deltager.

SAMTLIGE ØNSKER:

Gammel græsk model: Lodtrækning om at vælge til fysiske borgerpanelsdeltagere/Irland for abort + kvalificerende beslutningsgrundlag

→ Metoden/Nye initiativer

- Ad hoc borgerpanel/gruppeborgere
- Visionsgrupper/repræsentative
- Kommunens borgermøder

IDEER/FORSLAG:

Inviter politikere til borgermøde – tilstede som personer/borgere

→ Fritidspolitikere >> forvaltning >> tid / for mange sager til den valgte politiker

- Stor forskel på, hvordan lokaludvalg fungerer
- Embedsværk skal inspirere lokaludvalg/LU-formænd
- Borgerinddragelse baseret på lokaludvalg/erfaring
- Hvordan inddrages borgere lokalt? ØKF skal arbejde med det.
- Anden politisk kultur/debat – for lukket

DIALOGSPOR 2: METODER TIL KØBENHAVNERINDDRAGELSE

BORDNUMMER: 16

Kender I eksempler på københavnerinddragelse, som I synes virker – eller ikke virker?

Når projekter får lov at forløbe med minimeret bureaukrati og maksimeret faglighed, er der større chance for succes. Der omtales naturfaglige projekter, hvor det har fået lov at forløbe med meget lidt bureaukrati.

Der nævnes en god oplevelse med borgerinddragelse, hvortil der blev lyttet til borgerne. Borgerne fik lov at beslutte, at der ikke skulle være cykelstier i lokalplanen for området. Hvilket de var glade for at have været med til at beslutte. Efterfølgende har der været klager over de manglende cykelstier blandt andre borgere – hvortil det nævnes, at borgerne også selv har påtaget sig ansvaret for de manglende cykelstier. (Der blev skabt ejerskab i lokalområdet gennem involvering).

Det handler meget om, at det skal være dygtige folk, der skal stå for projekterne. Hvis det opleves at vedkommende, der repræsenterer kommunen, er uprofessionel, så er der ikke gode chancer for et godt projekt.

Kvalificering af borgerne nævnes som et vigtigt element i borgerinvolvering. Det er vigtigt, at alle borgere i området, uanset baggrund, har mulighed for at forstå og engagere sig i projekter.

I forbindelse med udsatte borgere, er det opsøgende borgerinddragelsesarbejde meget vigtigt. Oftest, så har folk ikke en holdning, før de bliver sat i en situation, hvor de skal tænke over emnet. (Det skaber samtidigt ejerskab for den adspurgte borger at blive kontaktet og hørt – i stedet for at blive henvist til blivhørt.dk eller lignende) – *en succeshistorie*.

Der tales omkring udsendelse af spørgeskemaer, hvortil spørgsmålene og fagligheden ikke er ordentligt tilstedeværende. Hvis man vil inddrage borgerne i meninger eller holdninger til projekter (i dette tilfælde et fixerum), så skal det ikke foregå gennem spørgeskemaer. Det virker primært som om, at deres formål udelukkende er til politisk kommunikation.

Hvis man vil bruge øjebliksbilleder i form af spørgeskemaer, så skal man socialfagligt være meget dygtig for at udarbejde disse (henledes til mangel på samme).

Flere fysiske borgermøder.

Flere måder at møde borgerne på.

”Vi får ikke aktiveret de yngre mennesker”, dette er en udfordring for borgerinvolveringen i København.

Det nævnes, at borgerinddragelse skal være interesserevet. Ellers kommer der ikke noget ud af det. Folk skal brænde for det, de involveres i.

Har I særlige ønsker til metoder, som kan styrke samarbejde og dialog med kommunen?

Kommunen skal være bedre til at katalogisere og mobilisere fagligheder. Der tales her om en matrix-model, hvor der trækkes på de bedste, passende personer i de givne situationer.

Der skal bare være ÉN, der kan træffe nogle beslutninger ved små projekter. Det behøver ikke være over

50 % af fremmødte, der er embedsmænd. F.eks. ved beløb på 100.000 kr.

Den her proces, som de selv tror, de har startet nu, den kommer ikke til at køre, hvis de ikke selv følger op på den. Fordi det er en supertanker, og tag det her hus, som gør, at det her bliver meget svært at lave om på. – Man bør samtidig gøre op med, om de personer, der arbejder i kommunen, er gode nok til deres arbejde.

Det kan godt være, at tid ikke er en betydelig faktor i kommunal regi, men det er det ganske betydeligt for en borger. – Hertil tales der om erfaringer med 10-årige projekter, der har udmattet borgerne til mindre engagement.

Hvis vi taler Vision, som Lars Klüver præsenterede, så skal man meget bredt ud (så er der mulighed for lodtrækning). Her er man nødt til at ramme så bredt som muligt, når man søger efter borgerrepræsentanter.

Hvilke ideer og forslag vil I gerne give videre til politikerne?

Opgradere lokaludvalgene, og fjerne dem fra økonomiforvaltningen.

Lodtrækning kan bruges som en model til at udvælge borgerpaneler (så kommer man udenom den idé omkring at udvælgelse kan være biased). Ud af dette kunne der komme en vision eller en beslutning, som politikerne så kunne arbejde videre på.

- Der tales samtidigt om udfordringer ved denne løsning. Bl.a. geografiske udfordringer.
- Hertil tales der også om muligheden for at skabe en "storjury" i samme stil som domsmænd eller nævninge, der udvælges på baggrund af demografiske kriterier. (Nævnes hertil udfordringer med persondataloven).

Ang. Borgermøder: Der er for mange sager til den enkelte politiker til, at de kan overskue/overvinde forvaltningerne.

Der er enighed omkring bedre kommunikation omkring om hvad, hvor og hvornår der afholdes borgermøder i Københavns Kommune. Flere deltagere følte ikke, de var blevet gjort nok opmærksomme på disse møders beskaffenhed.

Stor enighed omkring den meget varierende kvalitet af lokaludvalg. Der bør rettes opmærksomhed på disses kvalitet. (Med fokus på folks kompetencer).

Det virker uoverskueligt for visse borgere at navigere og involvere sig i Københavns Kommune. Hertil nævnes der f.eks. Kalundborg Kommune, hvor det måske ville være nemmere at se, hvilke emner man har mulighed for at engagere sig i. – Det skal være nemmere at være borger, der gerne vil engagere sig i Københavns Kommune.

Partierne fungerer ikke i København. Det er en selvstændig pointe!

DIALOGSPOR 2: METODER TIL KØBENHAVNERINDDRAGELSE

BORDNUMMER: 17

Kender I eksempler på københavnerinddragelse, som I synes virker – eller ikke virker?

VIRKER IKKE:

- Når der graves i flere omgange på samme sted → vigtigt med en forklaring
- Borgermøde (Nuuks Plads): Formålet med mødet var ikke klart. Der var ikke tale om inddragelse, men orientering

VIRKER:

- Sølund virkede i 2. omgang, fordi man rent faktisk lyttede – det blev et fælles projekt
- Gårdanlæg på Nørrebro – beboere fik medindflydelse fra starten – samarbejde med forvaltningen og arkitekter
- Digitalt borgerpanel/LU: Konkrete spørgsmål til borgerne, som de har direkte indflydelse på
- ØVG (Ørnevej/Vibevej/Glentevej NV) – stoppede folk på gaden (områdefornyelsen) – fik fat i nogle, der kan være svære at få fat i → afstemning.

VIRKER IKKE:

- Inddrage for sent
- Hjørne Møllegade/Guldbergsgade: Løgne om træers tilstand fra TMF's side – borgerforklaringer → skaber utroværdighed/utryghed

Har I særlige ønsker til metoder, som kan styrke samarbejde og dialog med kommunen?

Idebank for borgerne efter temaer på hjemmeside – digital indgang til KK. Evt. mulighed for at stemme.

Borgerforslag til udvalg eller BR, som med et vis antal stemmer skal behandles

Det skal være nemmere som borger at finde vej til medindflydelse...? → Uden samtidig at drukne i information

Målret metoden til den enkelte inddragelsesproces – giv plads til alternative metoder

Et trygt forum, hvor man føler sig hørt, uden at skulle stille sig op foran en stor forsamling

Hvilke ideer og forslag vil I gerne give videre til politikerne?

- Omsætte visioner til praksis – vigtigt at man som borger kan genkende visionen, når projektet er anlagt
- Borgerbudgetter – som borgerne reelt har indflydelse på
- Tid (=ressourcer(midler)) til inddragelsesprocesser i konkrete projekter. Pressede tidsplaner er en udfordring
- Bedre mulighed for at påvirke politikernes dagsorden – hvordan skal vores by udvikles?
- Stormøder (på Rådhuset) i forbindelse med lokalplaner
- Test Lars Klüvers forslag fra præsentationen
- "Byens opslagstavle" – kommunikation til og mellem borgerne
- Mulighed for at deltage i nogle emnegrupper som borger – krydse af og blive inviteret direkte

- Fysisk borgerpanel
- Mere fokus på, hvordan lokaludvalgene kan bruges
- Mere tillid til forvaltningerne/embedsmændene. Sæt realistiske rammer for inddragelsen.

DIALOGSPOR 2: METODER TIL KØBENHAVNERINDDRAGELSE

BORDNUMMER: 17

Kender I eksempler på københavnerrinddragelse, som I synes virker – eller ikke virker?

Sølund virkede, da de endelig besluttede at benytte sig af borgerinddragelse, efter at man i første omgang havde gjort de lokale sure.

Et gårdanlægsprojekt i forbindelse med byfornyelse. Borgerne havde indflydelse på, hvordan det nye fællesgårdanlæg skulle se ud. Sammen med arkitekten kunne de vælge, hvad de gerne ville med området. Digitalt borgerpanel har virket godt. Her ansueliggøres det, hvad borgere mener om de ting, de kan yde indflydelse på. Det bliver blandt andet brugt til høringsvar.

I forbindelse med et stort regnvandssikringsprojekt, blev der lavet interviews med folk på gaden. Områdefornyelsen stod for det.

Der er lavet plads til alkoholikere på enghaven. Det er vigtigt, at der er plads til alle - derfor skal de tænkes ind i løsningerne.

”Gi’ et praj” er godt.

Det virker dårligt, når borgere inddrages for sent.

For eksempel er der en borger, der har oplevet strid med kommunen, hvor forvaltningen løj til følgegruppen. Følgegruppen havde ingen indflydelse, men skulle blot lytte for at legitimere beslutningerne, der blev truffet.

Der mangler information og dialog med borgerne. For eksempel kan det se ud som om, man graver det samme hul flere gange, men måske har det noget med forskellen på gas og el op- og nedgravning at gøre. Det er information, der skaber forståelse for anlægsprojekter.

Nuuk Plads var et eksempel på, at borgerne kom for sent ind, og formålet var uklart. De havde kun indflydelse på pladsen foran et højhus, ikke det højhus der var planlagt. Det endte godt.

Igen nævnes der nye bydelsprojekter. Borgerne kunne inddrages, når store beslutninger om byudvikling træffes. Der nævnes Ørestad, Nordhavn og Carlsberg.

Kommuneplanen og strategier er ikke lykkedes med at inddrage borgerne i, hvad der sker.

Har I særlige ønsker til metoder, som kan styrke samarbejde og dialog med kommunen?

Kunne man lave en platform a la ”Gi’ et praj”, hvor ideer kunne puljes og udvikles borgere imellem? Så kunne kommunen og borgere i fællesskab vælge de bedste ideer. For at holde dialogen i gang, kan forvaltningen skrive hvilke ideer, der bliver til noget.

Porto Allegro-modellen (borgerbudgettering) og modellen fra Oregon (Borger Initiativ Review) kunne være inspiration. Der udvælges nogle projekter, som kunne være forsøg.

Borgerforslag, som det der er til folketinget, kunne godt laves på kommunalt plan.

Informationen og kommunikation ud til borgerne er vigtigt. Kunne man udvælge indhold og særlige emner, fx træer, som man gerne ville have information om?

Metoder afhænger af, hvad det er, der skal træffes beslutninger om.

Metoder til at udvælge borgere kunne være, at de fik en mail af kommunen, hvor de blev inviteret til møder.

Kommunen kunne gøre brug af de mere eller mindre formelle netværk, fx Facebookgrupper eller småforeninger, og høre dem ad, når de planlægger.

Fokusgrupper eller borgerpaneler, hvor interesserede borgere kan tilmelde sig emnegrupper.

Kommunen skal være gennemsigtig og have portaler, der muliggør, at borgere kan komme med input og følge med i, hvad der sker. En mellemvej mellem at sætte kryds hvert 4. år og lave lokalaktivisme.

Lokaludvalgene kunne måske have en større rolle.

Hvilke ideer og forslag vil I gerne give videre til politikerne?

Borgerbudgettering. Det kunne være spændende, hvis borgerne fik en pulje penge, de kunne bruge til at lave noget i deres eget lokalområde.

Der skal være tid og ressourcer til at lave borgerinddragelse. Det er dyrt og lidt mere tidskrævende, men beslutningsprocessen bliver bedre.

Lokaludvalgene kan bruges til at udpege, hvem der kunne inddrages. De har en fornemmelse af det lokale, og hvem der mangler en stemme.

Borgerne skal være med til at udvikle visioner og hvordan de realiseres i praksis.

Borgerne skulle inddrages i kommuneplanen og bydelsplanerne.

Invitér alle mennesker - hold nogle store borgermøder. Det kunne være omkring kommuneplanen.

Der skal være en åben proces - og omfattende og tidlig borgerinddragelse - om kommuneplanen.

Borgerinddragelse på skoleskemaet.

Metodevalg er kontekstafhængigt. I strategiudviklingen kunne man holde store borgermøder. Til hvordan og hvorledes på mere lokalniveau, kunne andre metoder tages i brug.

Kommunen kunne gøre brug af de mere eller mindre formelle netværk, fx Facebookgrupper eller småforeninger, og høre dem ad, når de planlægger.

Der kunne være en opslagstavle. Både digitalt, men også fysisk og tæt på borgerne.

Kommunen skal gøre bedre brug af borgerinddragelsesmetoder – altså for at undgå en situation, hvor borgerne først involveres, når de er utilfredse med resultatet, fx en skole eller biblioteks lukning.

Der skal evalueres bedre på beslutningsprocesserne – for eksempel i form af spørgeskemaundersøgelser.

Borgerinddragelsesformen skal ske i øjenhøjde. Altså mere uformel, hyggelig og tryk atmosfære, hvor alle kan tale. Ikke store plenumhøringer, hvor politikere taler ned til borgere.

Borgere kunne lave ugeaviser, der belyste lokale problemer.

Der efterlyses flere Københavner-konferencer.

Borgergrupper/aktivistgrupper, der opstår som protest- eller interessegrupper, kunne inddrages. De er udtryk for en frustration, der kan omsættes til indflydelse. Kommunen skal være mere opsøgende. De skal være bedre til at være lydhøre.

Lokaludvalg skulle måske have bedre kontakt med administrationen på rådhuset?

Frivillighedskoordinator i kommunen skal genindføres – frivillige grupper kan bidrage meget til lokal kultur og skal derfor have støtte.

Vi har talt meget om fysisk planlægning, grønne områder og så videre. Men det er også vigtigt, at borgere inddrages i spørgsmål om sundhed, børnehavenormeringer og kulturområdet.

DIALOGSPOR 2: METODER TIL KØBENHAVNERINDDRAGELSE

BORDNUMMER: 18

Kender I eksempler på københavnerrinddragelse, som I synes virker – eller ikke virker?

- Parktræf el. tryghedsvandring (on site) – ”ud af kontoret”
- Møder kan engagere/mobilisere borgerne
- Svært at borgerinddrage på de store projekter og strategier
- Seminar m. politikere, projektledere/fagpersoner, rådgivere, borgere, foreninger o. lign. – Vigtigt at det er tidligt i processen.
- Hvad er borgernes rolle mht. offentlig/private samarbejder
- KK skal stå ved sine visioner og beslutninger for eller dør københavnernes engagement → Det skaber mistillid!
- Mere bottom-up med livskvalitet som hovedfokus
- KK/politikerne skal give mere slip og give plads til borgere.
- Fysiske forandringer (lokalplan, klimaplan o. lign.) overskygger alle andre emner (kultur, socialområdet, integration osv.)
- Kunne københavnere inddrages i højere grad ift. Prioritering i f.eks. budgetforhandlinger.

Har I særlige ønsker til metoder, som kan styrke samarbejde og dialog med kommunen?

- Vend fokus: Københavnerne i centrum, ikke byer i resten af verden
- ”Løvens hule” – borgere, erhvervsliv, foreninger, KK, fonde mødes
- Augmented Reality → Kom med input digitalt (og nemt)

Hvilke ideer og forslag vil I gerne give videre til politikerne?

- Lokaludvalg skal have ret til at indstille hørings svar direkte til de politiske udvalg.
  - Bottom-up med fokus på livskvalitet (modsat f.eks. vækst) og samlet vision for byen.
  - Ingen visionsplaner uden handleplaner
  - Kaffevogn, hvor borgerne kan komme forbi og komme med input.
  - Gå lyttetur.
  - Østerbro Weekend.
  - Forvaltninger og politikere skal komme ud af deres kontorer og ud og møde københavnere i lokalområderne.
  - Tematiserede seminarer, hvor politikerne, embedsmænd, erhvervsfolk, foreningsrepræsentanter o. lign. har mulighed for at mødes og drøfte forskellige emner.
  - OB og fagborgmestre skal oftere besøge bydele og gå i dialog med københavnere. Ikke kun i valgkampen.
  - → Vigtigt at de lytter. (Særligt BR-medlemmerne)
- Hvor er resten af BR i dag? 😊

DIALOGSPOR 2: METODER TIL KØBENHAVNERINDDRAGELSE

BORDNUMMER: 18

Kender I eksempler på københavnerinddragelse, som I synes virker – eller ikke virker?

- Det handler om at komme ud på det fysiske sted, som man snakker om. Det fungerer meget bedre end at sidde at snakke om det i en gymnastiksal. Så kan borgerne bedre forholde sig til, hvad det er, der snakkes om. Dermed kommer der også konkrete og specifikke forslag til, hvad der skal gøres. Fx steder, hvor der mangler lygtepæle, hvilket gør det utrygt.
- De gode eksempler: Når folk kommer ”ud fra kontoret” og ser virkeligheden. Ved de dårlige eksempler, så ser man fremmedgjortheden.
- Konkrete forslag: En kaffevogn på gaden, bingo til at fange de ældre. Dette har fungeret i Østerbro Lokaludvalg.
- Det handler om at inddrage folk tidligt. Det er her de gode eksempler på borgerinddragelse kommer.
- Borgerinddragelse, som ikke virker: Når man laver lokalplaner, så tager man slet ikke højde for, at der også skal være områder, hvor der ingen trafik er. Når man skal køre omveje, så bruges der langt mere benzin. Der er generelt for lidt styring på, hvornår og hvordan der må bygges. Københavns Kommune lærer ikke af erfaringerne nok.
- Det handler om at skabe en by, som vi kan leve i. Det handler om at skabe en grøn, bæredygtig by. Her skal borgerne inddrages. Og her skal de inddrages, så det kan tænkes på en anderledes måde, end det er gjort tidligere.
- København har brug for en vision. I maj, når solen skinner, så er København en cykel-by. Men så er der lige pludselig en investor, som gerne vil starte et projekt om vinteren, og så glemmes ideen om en cykel-by. Der er brug for en samlet vision.
- Lokalplaner bliver ændret i alt for høj grad. Det er uigennemskueligt for borgeren. Lokalplanen starter med et godt udgangspunkt, men så bliver alle grønne ideer langsomt fjernet. Så bliver ideen om cykelparkering fjernet, så bliver de grønne parker fjernet.
- Det handler om, at kommunen også skal ”give slip”. Her refereres der til ”Åben Gade-projektet”, hvor borgerne må inddrage deres ideer og eksempelvis ikke tilpasse sig under alle ideer om fartgrænser. Her er der også et eksempel med borgerne, som kan plante ved fortovet på Østerbro.
- Et godt eksempel er, hvordan det fungerer i Christianshavn. Der er mange forskellige sociale lag, hvor der er et sammenhold. Så er det nemmere at være sammen om ting, der handler om livskvalitet. Det vigtigste er livskvalitet.
- Det handler også om prioriteringen af borgerinddragelse. Det er tydeligt, at der er en forskellig vægtning i de forskellige forvaltninger. Her kunne man måske undersøge, hvordan det vægter ift. budgetlægninger.

- Det handler om at kigge på, hvem er byen for. Hvis man har et fokus på københavnernes selv, så skal de andre faktorer som et internationalt fokus nok komme. For københavnernes vil gerne.

Har I særlige ønsker til metoder, som kan styrke samarbejde og dialog med kommunen?

- **Ide om "Løvens hule"**: Her skal borgerne præsentere ideer, hvor der er en masse interessenter til at stede. Her er der ligeledes mulighed for at få feedback. Der kan være folk fra lokaludvalgene, som netop kan "gribe ideen" og forsøge at finde midler. Det kan ligeledes være "hjælp til selvhjælp".
- Der skal ligeledes være en form for komité, hvor de syv forvaltninger sidder. Hvis en borger kommer med en idé, så skal der være én fra hver forvaltning, som kan tage idéen.
- **Idé om Augmented Reality**: Her vil der være et interaktivt kort, hvor man kan gå ind og notere, hvilke konkrete steder på kortet over København, at man har ideer eller notering om problemer. Dette vil dermed ikke kræve meget af borgeren, og samtidig vil det aktivere den enkelte borger, som har lokal viden om, hvor der kunne være nogle gode muligheder samt hvor der er problemer.
- Det kunne her være godt at inddrage lokaludvalgene, men det handler om, hvorvidt det er muligt at trumfe igennem for lokaludvalgene. Det handler ikke bare om "jo mere borgerinddragelse, jo bedre". Det handler om "Jo bedre borgerinddragelse, desto bedre".
- En konkret idé kunne være en "uformal gåtur". Her kan man som borgere komme på en lang gåtur med en politiker, en ansat i lokaludvalget. Her bliver der ikke skrevet eller optaget noget – blot et helt analogt møde, hvor det handler om at skabe tillid.
- Noget som har fungeret godt er "Østerbro Weekend", hvor politikerne har haft mulighed for at snakke med borgerne, og borgerne kan stille alle deres spørgsmål.
- Som nævnt tidligere kan man også have kaffevognen, hvor man kommer ud og snakker med borgerne. Denne kunne tage rundt til hver en bydel på forskellige dage.
- Det handler om diversitet og nyskabelse. Vi skal ikke bare bekræfte hinanden i, at vi altid skal gøre det samme.
- Derudover skal Københavns Kommune også være bedre til at inddrage erhvervslivet.
- Et eksempel kunne være at give lokaludvalgene mulighed for at komme med en indstilling til borgerrepræsentationen. Det skal være tydeligt, at lokaludvalgene er bindeleddet mellem borgerrepræsentationen og borgerne. Dog skal man helt sikkert være opmærksom på, at en lang række af dem, som sidder i lokaludvalgene, er politisk valgt.
- Her kunne man overveje at have en københavnerkonference om fx befolkningstilvæksten. Tematiserede workshops om en række emner, som netop er noget københavnernes diskuterer.

Hvilke ideer og forslag vil I gerne give videre til politikerne?

- Det handler om bottom-up med fokus på livskvalitet. Det handler om trivsel fremfor vækst. Det

kan være farligt blot at blive ved med at være i dette paradigme om vækst.

- København skal have en vision. Det skal ikke bare være tomme ord, som man ikke kan forstå eller bruge til noget. Her kunne FN's verdensmål inddrages. Det er ikke tydeligt for borgerne, hvordan disse verdensmål inddrages i politikken, hvilke bydele, man kan se verdensmålene efterleves konkret osv.
- Det handler ikke bare om "pseudo-inddragelse", hvor man kan lave flotte præsentationer med flotte sayings om, hvad der skal gøres. Det skal være reel inddragelse. Det skal ikke handle om lange faglige "rapporter i flotte farver". Det handler om, at det skal være praksis og ikke blot være luft. Der skal være handling bag ordene!
- Det handler om mere fokuserede indsatser i stedet for en masse små projekter. Her skal man stå ved de projekter.
- Luftforurening: Her handler det igen om, hvad vi skal prioritere i København. Der er "grænser for vækst". Dette skal politikerne inddrage! Visioner og det (for) store fokus på vækst er nøgleord. Det er dog vigtigt at være opmærksom på, at dette selvfølgelig er et politisk spørgsmål.
- Politikerne skal være opmærksomme på, at vi skal ramme alle segmenter. Det handler om at fange de unge i Tingbjerg eller mødrene. Det handler om at få fat på de sårbare segmenter i lige så høj grad.
- Det handler også om at give noget mere opmærksomhed til yderkanterne i København. Der er et for stort fokus på indre København. Man skal høre borgerne langt mere, når der er pres på borgerne inde i byen grundet turisme eller på grund af den store befolkningstilvækst.
- Konkret handler det også om, at der skal være opfølgninger i de enkelte bydele. Her kommer alle syv forvaltninger et antal gange om året ud i hver sin bydel. Det konkrete forslag er en dialog og ikke en monolog. De skal også ud, når det ikke handler om at få vælgere. Det er vigtigt, at politikerne lytter.
- Medlemmer af BR skal være mere synlige. Hvorfor er det ikke muligt at få 19 politikere samlet til sådan et arrangement?

DIALOGSPOR 2: METODER TIL KØBENHAVNERINDDRAGELSE

BORDNUMMER: 19

Kender I eksempler på københavnerinddragelse, som I synes virker – eller ikke virker?

+

- Bydelsplan og områdefornyelse (skal være mere fast og kontinuerligt af embedsmænd – geografi/lokalsekretariatet)
- Børnehuset, Christianshavn
- Busstoppested 2 ½ år
- Betalingsring: Argumenter! Pol. lytte
- Tåsinge Plads, Østerbro – klimakvarteret
- KBH. Kommune: Gode fagfolk → god kultur og kommunikation 😊

÷

- LYNETTEHOLMEN
- Ørkenfortet
- Taxaholdeplads Bodenhoff. Ind på Christiania. – Borgere viste, hvad der var brug for.
- Busskilte Prinsessegade – ensporet motorvej! BØRN overalt.
- OBS: Bevaring af steder/bygninger

Har I særlige ønsker til metoder, som kan styrke samarbejde og dialog med kommunen?

- Lokal – central balance – med flere kræfter!
- Lokal/KBH Folkemøde i Fælledparken
- Mere digital inddragelse/app – flere tilgange – afprøv!
- Behov for tilbagemeldinger ift. ideer og behov – ift. budget
- Flerdimensionelle løsninger/metoder til inddragelse (Fx toilet + reklameskilt på Chr. Torv)
- Kontaktgrupper (Lokaludvalg, netværk). Kontakt til forskellige aktører lokalt!
SPØRG dem, der er der! Kortlæg resultater i befolkningen lokalt.
- Baggrundsgrupper – mødes med borgmester i 2 timer månedligt
- Billigere boliger
- Nye metoder – kamera → oplæring af fagfolk
- Brug skoler/uddannelser og få inddraget unge i løsninger/analyse/behov
- Mere gennemsigtighed i inddragelsesproces – hvordan/hvorfor besluttes der? – beslutningspræmisser tydeligere.
- Forvaltningen lytter/behandler, men kan gå død. Pol. udvalg lokalt → ud lokalt.
Hvad gør forskellen? Der skal være mere feedback/respons. Folkemøde/ø-weekend. Vision.
Politikere på cykeltur. Politikere, kom ud til borgermøde.

Hvilke ideer og forslag vil I gerne give videre til politikerne?

- Lokaludvalg ↔ borgere ↔ politikere?
Måske mere politisk rådighed til spørgetime/diskussion. Evt. med TV2 Lorry → transparens overfor politikere/system

- Få flere unge med; inddrage lokalt + centralt
- Mere innovativ kultur – Hurtigere fra tanke til handling
- Bruge Instagram
- Folkemøde lokalt og centralt + ressourcer til borgerinddragelse og dialog
- Fredede arealer skal lades være → politikere og forvaltning ud lokalt

Flere kræfter og muskler → central – lokal

Folkemøde / KBH dialogmøde

- Lokaludvalg styrkes;
  - ressourcer
  - revitalisering
- Oplag til konkret deltagelse
- Brug skabertrang blandt borgere og unge, iværksætter-kultur, stand-up plads → skab kultur/rammer
- Grønnere by!! Fx tulipaner, erantisløg mv til uddeling og plantning. Tænkes ind i alt nyt og gammelt.
Grønne arealer: Frederiksberg Kommune har fået borgere til at plante løs!
- Billigere boliger! (STOP forældrekøb!). Mix.
- Flere ressourcer og indflydelse til lokaludvalgene – skal udvikles, styrkes og revitaliseres.
- LOKALUDVALG skal beholdes!! IKKE mere tvivl om deres værdi.
- NB: Områdeopdeling kan være diffust, hvem der efterspørges.

DIALOGSPOR 2: METODER TIL KØBENHAVNERINDDRAGELSE

BORDNUMMER: 19

Kender I eksempler på københavnerinddragelse, som I synes virker – eller ikke virker?

Bydelsplanens proces virkede. Lynetteholmen er et af de dårlige eksempler.

Et dårligt eksempel er det med høringssvar. Slagtergården fik en masse høringssvar, men det førte jo ikke til noget alligevel. Intentionen med høringer er god, men det får alligevel ikke nogen betydning.

Børnebyen på Christianshavn er et godt eksempel. Lokaludvalget satte sig ned og kom med konstruktive forslag på forhånd. I det store og hele var det en succesoplevelse for både borgere, kommune og lokaludvalg.

Dårlige:

- Ørkenfortet – byggeriet var allerede besluttet.
- Taxaholdeplads inde på staden. Kommunen holdte på, at den skulle være på Burmeistergade. Borgerne vidste, at den ikke ville blive brugt - det bliver den heller ikke. Det vidste borgerne godt, og kommunen valgte alligevel at gøre det.
- Bussluse i Prinsessegade.

I forbindelse med betalingsringen fik man indflydelse ved at kontakte politikerne direkte.

Områdefornyelserne virker godt. Politikerne kommer ud til borgerne, og de prøver i hvert fald at diskutere lidt mere, end hvor blomsterkummerne skal placeres – f.eks. omkring ulighed.

Områdefornyelsen faciliterer møder, som favner alle i det geografiske område.

Lokale sekretariater af embedsmænd virker – de bliver bindeled mellem borgere og kommune.

Områdefornyelse i Sydhavnen er en tosidet mønt – godt med det lokale sekretariat – men man oplevede også, at nogle folk kom med en sag, de brænder for, som måske ikke har noget at gøre med den pågældende sag, og de følte sig derfor ikke hørt.

Tåsinge Plads har været en god proces.

Vi må ikke glemme, at det er tilladt for borgerne at henvende sig til forvaltningen. Man får et venligt svar tilbage. Der er en god kultur med at møde borgeren. Der er en god velvilje fra de ansatte - det må vi ikke glemme.

Bevaringen af Slagterhusene skete for sent. Bygningsbevaringsproblematikken er vigtig.

Har I særlige ønsker til metoder, som kan styrke samarbejde og dialog med kommunen?

Mere digital borgerinddragelse! Københavns Kommune skal have en app, hvor man skal kunne give sin mening til kende. Tiden er løbet fra at møde op i en sportshal. Det er et specielt segment, der møder op i sportshallen.

En app er uforpligtende og man kan få flere med.

Bedre tilbagemelding når man forslår noget, for at tage borgerne alvorligt. Når der er dialog, skal det gå

begge veje.

Flerdimensionel tilgang til løsninger – en app kan være en af løsningerne - men mange fravælger teknologi.

Brug kontaktgrupperne. Det handler om kortlægning af ressourcer i området: Hvilke grupper findes der? - kontakt dem og brug dem. Lokaludvalgene kender dem allerede.

Vi skal bruge baggrundsgrupper noget mere. Alternativets politikere har sådan nogle. Man kunne lave brede baggrundsgrupper, der er åbne for alle.

Begræns forældreklub...

Der findes mange forskellige metodiske valg, som ikke bare er at snakke: Brug af fotografi f.eks., hvor man bliver sendt rundt i byen. Man skal bruge flere forskellige metoder - uddannes i metodevalg i forvaltningen.

Åben skole – åben kommune. Kommunen skal selvfølgelig have ungeråd. Vi skal træne vores unge i at være en del af et demokrati. Børn og unge skal integreres i byen og i demokratiet.

Der skal sikres gennemsigtighed i inddragelsesprocessen. Hvilke argumenter vinder og hvorfor? Beslutningens præmisser skal offentliggøres. Borgerne skal inviteres med ind i maskinrummet. Man føler sig ført bag lyset, hvis ikke man forstår, hvorfor en beslutning blev besluttet.

Forvaltningen er lydhør og behandler en pænt, men det går dødt. Noget andet gælder, hvis man får fat i politikerne – de kan sætte ting i gang. Vi skal have fat i politikerne.

På Østerbro inviteres politikerne ud en gang om året - det er fandme noget, der flytter noget. Politikerne inviteres med på en cykeltur – det er noget, der batter; at kunne stå og se på det helt konkret.

Kontakt lokaludvalgene og ta' dem med på råd.

Politikerne skal give sig tid til at møde op på borgermøderne og ikke kun sende en embedsmand.

Et konkret forslag kunne være at holde et kommunalt folkemøde, hvor man kan komme ud og møde politikerne. Det kan holdes rundt omkring forskellige steder i byen samme dag eller et samlet sted med forskellige stande til byområderne.

Lokaludvalgene fremstår lidt som en 'lukket klub' af ældre. Hvordan får vi nogle andre med i dem for at få mere borgerinddragelse?

Det er rigtig svært at få de unge med – de har meget travlt. Vi ved ikke, hvordan vi kan få dem med. Hvad kan vi gøre for at få dem interesseret? Et forslag kunne være at introducere lokaludvalg og lokaldemokrati allerede i skolen.

Det formelle og det uformelle demokrati skal mødes.

Hvilke ideer og forslag vil I gerne give videre til politikerne?

Man kunne have en spørgetime med politikerne.

Vi skal have flere grønne løsninger, vi skal have en mere grøn by.

Der skal bruges flere muskler på inddragelse. Lokaludvalgene skal have ressourcer og have mere vægt. Det skal være muligt at sætte egne initiativer i gang.

Man kan bruge de eksisterende medier – f.eks. en Instagramprofil for lokaludvalgene.

Områdefornyelserne og lokaludvalgene kunne lave gode erfaringsudvekslinger.

Man kunne med fordel erfaringsudveksle mellem de forskellige lokaludvalg.

Politikerne kan prøve at få de unge engageret – lave et opråb.

På Frederiksberg kan man få gratis blomsterløg på rådhuset, som er med til at forskønne byen – det kunne vi også gøre i København.

Flotte indbydende plakater kunne være en mulighed for at fange opmærksomheden fra unge og forhåbentligt få dem til at deltage i borgermøderne og måske engagere sig i lokaludvalgene.

DIALOGSPOR 2: METODER TIL KØBENHAVNERINDDRAGELSE

BORDNUMMER: 20

Kender I eksempler på københavnnerinddragelse, som I synes virker – eller ikke virker?

- Kvarterløftsprojekter for 10-15 år siden. Gode styregrupper.
- Borgerpanel med korte spørgsmål, konkret, virkelighedsnært
- ONLINE!
- Spørgeskemaer er lette at bruge (feedback svingende)
- Ex på Grimvej byggeriet, borgerinddragelse i Amager Øst.
- Ex: Problematisk udbygning af skoler i Vanløse; ej lyttet til lokale idrætsforeninger.
- Godt med samvirke mellem styregrupper og forvaltning/apparat.
- Fokus på at inddrage alle, at nå bredt ud.
- Den gode inddragelse kvalificerer. Input/bidrag fra borgere til lokaludvalg.
Spørgsmål: Hvad er den vægtige, gode repræsentation?
- Man skal gøre det nærværende: Hvordan ved man, hvilket arbejder, der pågår i et bestemt område?

Har I særlige ønsker til metoder, som kan styrke samarbejde og dialog med kommunen?

- Gæstebud: Gå sammen i grupper, fx pensionister, mødregrupper, udstyret med lille madkurv.
- Netværk: Mange forskellige mennesker kan også (med-)inddrage deres netværk.
- Bedre feedback: Vende tilbage med resultater på proces.
- Mulighed for at gå ind og følge forløbet.
- Efterlysning af at kunne overskue proces nemt.
- Citizen App (i Furesø Kommune): Mulighed for at give bidrag.
- Portal: Bliv Hørt: Kun i høringsfasen; også gå ind på hjemmeside, for at se oplæg til politisk behandling.
- Ønskes: Bedre søgefunktion, ofte få resultater eller ingen svar. Fx ej svar på "idrætspolitik".
Bedre indeksering.
- Ønske: Bedre overblik over lokale projekter.

Københavnner-App! Skalérbar løsning, hvor man ser, hvilke initiativer der sker lokalt, i bydelen, i hele kommunen!

Hvilke ideer og forslag vil I gerne give videre til politikerne?

- Den svære sondring mellem særinteresser og lokale beboere, men også at forvaltninger kan forsøge at omstøde.
Det er demotiverende for borgere at blive "slået tilbage til start"
- God indeksering! Brugbare søgeord.
- Bydelsforsøg: Erfaringer gik tabt.
- Lokaludvalg skal have mulighed for at forsøge sig med lokale initiativer.

Forventningsafstemning om rolle i processen.

Snitflade mellem forvaltning og beboere/borgere.

Puljer i lokalområdet kan være en god idé – problematik med mandater.

Demokrati kan tage mange former, behøver ikke være ved fysisk tilstedeværelse.

Sikring af lokalbefolkning kan se resultat af arbejdet.

Forsøg på at inddrage på anden vis, fx kontakt lokale foreninger og fokus på at få svage grupper med, tidspressede børnefamilier og handikappede.

Problem at forvaltningen gerne vil mødes i dagtimerne – hvor folk typisk har deres lønarbejde/studie.

Hvilket feedback kommer der på denne konference?

Online-kommunikation:

Københavns Kommune skal have egen platform, ejerskab.

Fokus på proces: Hvornår kan man komme med kvalificerede input?

”Bliv Hørt”: Ønskes udbygning, retning mod høringsportal, mangler info/reklame om tilbud. Alle skal have adgang.

Kommunens borgere har som udgangspunkt medlemskab af digital platform.

Modvilje mod Facebook/Twitter/Instagram...

Der skal kunne skelnes mellem lokalt og fælleskommunalt plan.

DIALOGSPOR 2: METODER TIL KØBENHAVNERINDDRAGELSE

BORDNUMMER: 20

Kender I eksempler på københavnerrinddragelse, som I synes virker – eller ikke virker?

Kvarterløftsprojekt: Godt organiseret med arbejdsstyregrupper.

Borgerpaneler fungerer godt, hvis det er kort og præcist - gerne online.

Spørgeskemaet, som er sendt ud, er en god og let måde at blive inddraget.

Kremsvej-byggeriet: Man byggede højhuse, som mange lokale ikke er glade for. Processen fungerede ikke, da borgerne ikke blev inddraget tidligt nok.

Damhusengens skole: Man danner en idrætsforening - man prøver at råbe politikerne op, men man hører intet. De inddrages sent i processen i forhold til den nye idrætshal, og der var fx problemer i forhold til badminton i hallen. Det er vigtigt, at beslutningerne, der bliver taget i BR, føres ud i livet.

Sydhavnen: I forbindelse med budgettet og fredning. Fiskerhavnens Venner.

Kvarterløft i Sydhavnen: Har været en god proces, fordi man har en stor stab i sekretariatet for områdefornyelsen.

Det store problem er, at man skal have fat i den rigtige gruppe. Man skal have et validt grundlag. Fx har det været et problem med fornyelse rettet mod de unge, hvor man ikke har inddraget de unge.

Byudvikling er et hot emne at lave borgerinddragelse indenfor, fordi det er nærværende for befolkningen.

Der er en oplevelse af, at der ikke bliver fulgt op på **spørgeskemaundersøgelser**.

Problemer med inddragelse i forhold til **Amager Fælled**.

Bliv Hørt: Her kan man se, hvad der har været i høring.

Der var en ved bordet, der deltog i en workshop i TMF. Han blev indkaldt til en opfølgende workshop, hvor han manglede kontekst mellem de to workshops.

Har I særlige ønsker til metoder, som kan styrke samarbejde og dialog med kommunen?

Interessant, at man fx har inddraget folk på fx biblioteket, så der ikke opstår en social slagside. Det er vigtigt med sociale og kulturelle initiativer, for at fange de udsatte.

Vigtigt, at der bliver spurgt ind til, hvad borgerne mener kan forbedres ved fx et bibliotek, for at få flere til at bruge dem.

Politikerne skal klædes på til borgerinddragelse.

Vigtigt at inddrage forskellige netværk. Vi skal ikke kun bruge kvantitative data. Det er vigtigt at lave

interviews.

Der er en oplevelse af, at forvaltningen er et "sort hul". Det er derfor vigtigt, at man kan følge processen. Man skal kunne se, hvad der sker med det, man har været en del af.

Vigtigt, at der er en overordnet interesse, der skal varetages i forhold til det centrale og lokale.

Det er vigtigt at fastholde det fagfaglige i forvaltningerne, da de har en faglig viden, men processen skal være mere synlig.

Har lokalvalgene tilstrækkelig legitimitet?

- De er gode til at skabe debat – giver legitimitet.
- Man kan sætte spørgsmålstegn ved sammensætningen.
- De borgere der er med i lokaludvalget, skal også bo i området.
- Nogle gange får lokalvalgsmedlemmerne det politiske meget sent – Det kan derfor være svært at lave borgerinddragelse.
- Dem, der sidder der, skal repræsentere en stor gruppe.

Online kommunikation med borgerne – Skal kommunen satse på det?

- Det er vigtigt at have begge dele, så alle kan følge med.
- Man skal acceptere, at der er en online verden – Det skal give tid til, at borgerne kan læse med, når de har tid.
- Man skal være bevidst om, hvornår i processen man bruger det online univers, fx i forhold til høringer.
- De sociale medier kan være et parallelsamfund – Københavns Kommune skal tage ejerskab, så alle kan være med.
- Bliv Hørt: Borgerne kan se høringer i kommunen.
- Der er nogle som mener, at man skal bruge Facebook og Twitter mindre.
- Der mangler information om, at sider som Bliv Hørt eksisterer.
- Alle i kommunen skal have adgang til der, hvor det sker – Kommunen skal have ejerskab.
- Det er lidt for digitalt – Det kan være svært at finde tid til at deltage i borgermøder.

Hvilke ideer og forslag vil I gerne give videre til politikerne?

Der mangler et overblik over, hvor man kan deltage. Det kunne fx være på Københavns Kommunes hjemmeside.

Der mangler en søgefunktion på Københavns Kommunes hjemmeside, så det bliver nemmere at finde bestemte sager, som man gerne vil følge og inddrages i.

Det er vigtigt at gøre det gennemskueligt og gennemsigtigt. Det er vigtigt i forhold til, at borgerne kan se, hvad der kommer ud af det, de har været med til at deltage i.

Citizen app: En app hvor man kan følge processerne og se forslaget (det findes allerede).

Københavnerrappen: En app hvor man kan se, hvad der sker både lokalt og hele København.

En idé er, at man kan følge processerne online. Man kan skabe en platform, hvor det kan fremgå, hvor langt de forskellige indsatser er.

Se mod Folketinget, hvor man er gode til at oplyse, hvor langt sagen er.

Det kunne være interessant, hvis lokalvalgene kunne lave en meget lokal afstemning, hvor man helt lokalt inddrager borgerne i lokalområdet. Det kunne fx ske online eller via en app.

Der skal langt flere beslutninger ud til lokalvalgene – så politikken kommer tættere på borgerne. Der skal ses på, hvilke beslutninger der skal tages centralt og hvilke beslutninger, der skal tages lokalt.

Demokratiet skal være mere tilgængeligt: Det skal være overskueligt for alle at give sin stemme tilkende – også dem, der ikke har overskud til at møde op flere gange om måneden. Det er en måde hvorpå man kan inddrage en anden gruppe borgere.

Det er vigtigt at ramme alle borgere, også dem med fysisk eller psykisk besvær.

Gæstebud: Borgerne kan gå sammen i en gruppe, fx mødregruppe – de får fx en kurv chokolade, hvis de svarer på nogle spørgsmål.

Man kunne lave skilte, som blev sat op, hvis der fx er en høring i gang i et bestemt område i byen. Fx hvis der er en park, kan man sætte et skilt op omkring høringsprocessen.

Københavns Kommune skal tage ejerskab og lave en online platform, hvor alle borgere i København kan orientere sig.

Der er stor interesse for, at der bliver fulgt op på Københavnerkonferencen. Der er enighed om, at man gerne vil have information omkring, hvad der sker fremadrettet.

Bilag 2: Postkort

User 30

Rigtig fint med sådanne diskussioner, og jeg ville sætte endnu mere pris på at blive brugt i lokal sammenhæng, dvs. Nørrebro.

User 31

Bedre adgangsmuligheder for kørestolsbrugere

User 33

Tak for en skøn, spændende og inspirerende aften, der var meget vellykket!
Og tak også for muligheden for efter-ideer! - RIGTIG godt!

IDE: Bliv verdens mest demokrati-orienterede hovedstad! :O)

- Og brug Verdensmålene til at udvikle det københavnske hverdags-demokrati - mellem borgere, politikere, forvaltning, og andre - og brug dem som fælles forståelsesramme, metode og måleredskab til at vise udviklingen.

- Og kommuniker det ud til hele DK og Verden med - og samarbejd med andre byer og hovedstæder om at styrke borgerinddragelse og -deltagelse! ;O)

Vores bord 19 havde meget høj værdi på styrkelse af det demokratiske hverdags-DNA, hele den muskel skal styrkes; trænes op og udvikles; mere politik/politikere og forvaltning/fagfolk ud lokalt og mere lokalt liv ind centralt, også så lokalområder ikke konkurrerer men samarbejder indbyrdes om løsninger og prioriteringer.

En pointe var også, at staten/regeringen ikke skal bestemme så meget over København og københavnere, direkte som indirekte. - Vi vil selv bestemme og fx beholde vores parkeringsafgift ;O)

(Vi foreslog også Folkemøde, centralt fx i Fælledparken, og lokalt, bl.a. har Østerbro en borger-weekend med politikerne. Men det har I nok noteret ;O)

User 35

* Borgerinddragelse som fast led i alle større beslutninger

* Direktioner har pligt til uden forudgående aftaler at bevæge sig ud til frontpersonalet en gang om ugen

* Interviewundersøgelser i forbindelse med alle større projekter så tidligt som muligt

* Oplysning om dilemmaer som der reelt skal tages stilling til

* Overbevise forvaltningen om, at borgerinddragelse giver bedre beslutninger og ikke er et irriterende og forsinkende onde.

* Lade ansvar og kompetencer følges ad. Hvis et led får ansvaret, men ikke bliver tillagt de nødvendige kompetencer, skaber man frustration.

* Arbejd konstant med at rationalisere så mange mellemlid væk som muligt. Hvis de yderste led skal have større indflydelse og sammenhæng med borgernes ønsker, skal der nødvendigvis skæres i de mange mellemlid.

User 37

Borgerinddragelse er nøglen til at udvikle en by, der ikke bare reflekterer strategiske principper men også københavnernes levede liv.

Alligevel er overordnede strategiske linjer essentielt for en udvikling der er samtænkt og harmonisk.

Jeg foreslår derfor, at der arbejdes med københavnerinddragelse ifm at lægge de overordnede strategiske linjer for byens udvikling. I stedet for kun at arbejde med inddragelse i enkeltstående, konkrete projekter til inddragelse i arbejdet med mobilitetsstrategier, klimastrategier osv.

Tak for et godt initiativ og for at tage københavnerne seriøst, som de livsekspertter vi er.

User 40

Hej med jer,

først og fremmest: tak for en spændende og udviklende eftermiddag, virkelig vellykket arrangement, synes jeg, godt planlagt og med mange interessante temaer!

Mht. metoder om borgerinddragelser fik vi fint oplæg om hvad der var prøvet forskellige steder. Særligt metode om "afstemning" synes jeg er værd at overveje. Vi har folkeafstemninger i DK om temaer, som vedrører os på statsligt niveau, så det vil være oplagt at prøve det samme på kommunalt niveau - som leverer kærneydelser tæt på borgeren og som alle har mulighed for at have kvalificeret mening om.

Metoden kan være digital (NEM-id) med supplement som brevstemning, tænker jeg. De kommunale politikere vil også kunne opnå bedre dialog med borgerne, fordi baggrund for beslutningen vil være direkte stemmer.

Og en anden ting - min familie har fantastiske erfaringer med kommunens projekt "træ - partnerskaber". Jeg tror ikke jeg fik det sagt tydeligt nok ved bordet, så derfor har jeg brug for at skrive det her. Det var så godt et eksempel hvordan man involverer borgerne, og skaber ejerskab om "grøn by". Dialog var tæt og havde en god flow, informationer var gode og tydelige, der blev fulgt op på processen. Evalueringsdelen var også ekstremt god, tænk at blive kontaktet af en medarbejder som kom hjem til mig og var interesseret i feedback på projektet. Hele forløbet var bare i top!!

Held og lykke med rapporten!

Hilsen

(Anonymiseret)

User 44

At man på de lokale biblioteker/kulturhuse skaber demokratiske

User 45

Tak for et rigtig spændende og givende arrangement. Ville det måske give mening at invitere til flere af disse debatrunder (samme eller lignende opsætning), hvor der bliver drøftet konkrete bydækkende visioner, projekter mm.?

User 46

Jeg synes I skulle befri ældre mennesker - om ikke alle - for den nedværdigende og intimiderende behandling af diverse maskiner på "Medborgerservice", Jagtvej.

User 48

Høringer på 'BlivHørt': man giver borgerne indtryk af, at indsigelser bliver hørt. Det tvivler mange nok på, når man oplever sager som Slagtergårdene, Posthusgrunden og Enghave Brygge. De facto er forslagene jo godkendt, således at det kun er kommaer og småting, der kan ændres. Jeg efterlyser derfor mulighed for, at man som borger kan komme til orde tidligt i en proces: Ønsker vi københavnere overhovedet mere metro? Ønsker vi at alle grunde langs havnen sælges til højstbydende, og at der næsten udelukkende bygges lejligheder i mange-millioners-klassen? Ønsker vi overhovedet, at der bygges så meget nyt centralt i byen

(city og de gamle brokvarterer)? Ønsker vi at man bryder med princippet om ikke at bygge tårnhøjt? osv. osv.

User 49

Jeg er meget optaget af, hvordan vi sikrer, at udsatte borgere også kan inddrages i udviklingsprocesser - helt fra vision til beslutning. Særligt udviklingen af vores drift, men også udviklingen af byens rum, som de også bruger. Vi kan ikke forvente, at de vil deltage i borgermøder eller konferencer. For mange af disse borgere vil overhovedet ikke dukke op på rådhuset eller andre steder der "lugter" af "systemet".

Jeg ved, at det er vigtigt at gøre invitationen til deltagelse personlig. Det har jeg prøvet mange gange i inddragelsesprocesser. Og så at rykke møderne ud, der hvor de udsatte borgere er. Altså at embedsmænd og politikere inviterer sig selv til samtaler, hvor de er nysgerrige på, hvad der optager de udsatte borgere, og hvad deres behov er.

Embedsmænd og politikere skal være åbne for at de udsatte borgeres definition af problemet og udfordringen er en anden.

I virkeligheden opfordrer jeg til at gå mere antropologisk til værks - hvor det ikke handler om mængden af borgere, der bliver spurgt, men hvad de bliver spurgt om og kvaliteten i det de får sagt.

User 51

Jeg glæder mig til løbende at høre nyt om processen med at bearbejde alt det indkomne materiale. Nu er ord på et stykke papir noget andet end direkte mundtlig kommunikation, så det kunne være spændende, hvis den samme gruppe mennesker blev samlet igen, når materialet er bearbejdet for at se om man kan spejle sig i det resultat man i arbejdsgruppen er nået frem til.

User 53

Først tak for et fantastisk arrangement!

Ift. til Teknologisk Instituts (red. Teknologirådet) slide om 'Rettidig omhu' fik jeg ikke tydeligt formuleret, at jeg mener, det er helt afgørende med en metodisk evaluering af alt, hvad man foretager i Kommunen, så man på den måde kan opbygge en 'Idé- og vidensbank' baseret på tidligere erfaringer. Dvs. en evaluering af hvert step i hele procesforløbet fra vision/forslag/høring/beslutning/udførelse/+ evaluering, som en fast bestanddel af processen, der derefter giver et 'loop' tilbage til næste proces, der starter med en vision.

Jeg vil også foreslå, at man afsætter ressourcer til 'opsøgende research' ift. andre bydele og andre kommuners erfaringer, som ligeledes kan blive en systematisk del af 'Idé- og vidensbanken'.

På baggrund af evalueringsprocessen skal beslutningstagerne være villige til at omgøre en beslutning - svært når det drejer sig om et byggeri, men muligt ift. fx trafikomlægning. Ligeledes vil jeg foreslå en evaluering i flere etaper med års mellemrum. Som eksempel kan nævnes at 'Søruten' muligvis var en attraktiv løsning for en gruppe borgere (læs cyklisterne, som jeg selv :), da den blev indført og der var langt færre cyklister i byen og tempoet lavere. Men mere end 120.000 ekstra borgere senere - og i mellemtiden meget bredere cykelstier i hele byen, der har sat tempoet markant i vejret på cykelstierne overalt - er 'Søruten' som en forsvarlig og inkluderende trafikale løsning anno 2019 i høj grad værd at evaluere.

Det var alt - tak for muligheden for at sende et postkort!

Mvh. (Anonymiseret)

FONDEN TEKNOLOGI RÅDET
DANISH BOARD OF TECHNOLOGY FOUNDATION

Arnold Nielsens Blvd. 68E
2650 Hvidovre

Kontakt

www.tekno.dk
33 32 05 03
tekno@tekno.dk